

## Fogyasztóvédő Alapítvány Heti sajtószemle 2020. 32. hét

### Meghozta az eredményt az ellenőrzés

MAGYARORSZÁG A rendszeres ellenőrzéseknek köszönhetően 2020-ban a nyári gyermektáborokban felállított élményeszközök, trambulinok, ugrálóvárak több mint háromnegyede mindenben megfelelt az előírásoknak.

Veszélyes csúszdák

Tizenegy táborban talált problémát a hatóság

VIZSGÁLAT A rendszeres ellenőrzéseknek köszönhetően 2020-ban a nyári gyermektáborokban felállított élményeszközök, trambulinok, ugrálóvárak több mint háromnegyede mindenben megfelelt az előírásoknak. Az akvaparkokban, strandokon felállított csúszdák, vízi ugrálóvárak még ennél is jobban szerepeltek, csak tizedük üzemeltetési körülményei kapcsán tárt fel problémát az Innovációs és Technológiai Minisztérium által elrendelt országos fogyasztóvédelmi vizsgálat.

A tárca által elrendelt vizsgálat során a fogyasztóvédelmi hatóság a nyári szünet alatt az egész országban ellenőrzi azokat a táborokat, ahol a gyermekek az aktív szórakozásukat biztosító eszközöket használhatnak, és azokat a kalandparkokat, strandokat is, amelyekben nyári táborokat szerveznek. A kormányhivatalok július közepéig országosan 169 gyermektáborban végeztek helyszíni ellenőrzést, mintegy harmadukban volt valamilyen aktív szórakozást biztosító élményeszköz, trambulin, ugrálóvár, vízi csúszda, kalandpálya vagy gokartpálya. A táborokban felállított 166 eszköz közel negyede, 23 százaléka nem felelt meg hiánytalanul az előírt üzemeltetési feltételeknek.

A gyermektáborok mellett a kormányhivatalok munkatársai 103 akvaparkban, strandon ellenőrizték több mint 500 vízi csúszda, medencében kialakított vízi ösvény, kötelpálya, vízi ugrálóvár, vízibicikli és vízi dodzsem üzemeltetési körülményeit. A helyszíneken összesen 55 eszköz nem felelt meg teljeskörűen az üzemeltetésre vonatkozó előírásoknak. A 11 százalékos kifogásolási arány nagymértékű javulás a tavalyi 32 százalékhoz képest.

Keszthelyi Nikoletta fogyasztóvédelemért felelős helyettes államtitkár kiemelte: az ellenőrzések során a fogyasztóvédelmi hatóság 11 táborban összesen 15 eszköz üzemeltetését tiltotta meg ideiglenesen, elsősorban a megfelelést igazoló dokumentumok hiánya miatt. Az akvaparkokban öt helyszínen 22 vízi élményeszköz használatát kellett ideiglenesen megtiltani.

Az ellenőrzések a nyári szünet végéig folytatódnak a gyermektáborokban és az akvaparkokban.

Az akvaparkokban felállított eszközöket rendszeresen ellenőrzi a fogyasztóvédelem

MW

[Eredeti](#)

(Somogyi Hírlap, 2020. augusztus 03., hétfő, 1+7. oldal)

## Kúria előtt a józsefvárosi menza

VESZÉLY A Kúria fog tárgyalni a józsefvárosi menza sorsáról - tudta meg a Bors. Mint emlékeztet, Pikó András VIII. kerületi polgármester a járványhelyzetben hozott egyszemélyi döntéssel lecserélte a józsefvárosi közétkeztetési szolgáltatót. Az új cég, az Eurest hamarosan megbukott, miután a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal hiányosságokat talált a főzőkonyhájában. A menesztett vállalkozás minden lehetséges fórumon megtámadta Pikó egyszemélyi döntését. A Közbeszerzési Döntőbizottság már igazat is adott neki, megsemmisítette Pikó új szerződését, egyúttal 50 millió forintra büntette az önkormányzatot.

Nos, az ügyben a legfrissebb: Pikó András megtámadta a határozatot, arra is hivatkozva, hogy közérdek a közétkeztetés, ezért adjon halasztást a bíróság, egyelőre ne legyen semmis a szerződés, és ne kelljen bírságot fizetni. A Fővárosi Törvényszék most kimondta: fizetni kell, de a szerződés semmissége még nem lép hatályba. Csakhogy a Közbeszerzési Döntőbizottság rögtön fellebbezett a döntés ellen, ezért kerül most a Kúria elé a józsefvárosi menza ügye.

Úgy tudjuk, a VIII. kerületi Városházán egyre inkább eluralkodik a bizonytalanság. A bölcsődei főzőkonyhák már most sem nagyon tudnak megbirkózni a feladattal, hogy elég ételt adjanak a rászorulóknak. Sokan aggódnak, vajon mi lesz a tanév kezdetekor.

Pikó András polgármester

[Eredeti](#)

(Bors, 2020. augusztus 03., hétfő, 19. oldal)

## Üzemel az új energiapályázat-oldal

ÁTÁLLÁS Augusztus elsejével életre kelt az állami forrású energetikai és fogyasztóvédelmi pályázatok kezelését átvevő NFFKÜ - Nemzetközi Fejlesztési és Forráskoordinációs Ügynökség Zrt. új honlapja, az Nffku.hu. Ezen többnyire - a vonatkozó, három héttel ezelőtti kormányrendeletnek megfelelően - a pályázatokat eddig kezelő NFSI Nemzeti Fejlesztési és Stratégiai Intézet Nonprofit Kft. anyagai, elérhetőségei találhatóak meg. Az új honlap tanúsága szerint 12, valamilyen fázisban lévő pályázat érintettjeitől várják a "technikai átállással" kapcsolatos kérdéseket.

Amiként arra két hete felhívtuk a figyelmet, a legalábbis több százezer pályázót érintő átállás pontos háttere nem ismert. Míg az NFSI Kft.-t öt éve az állam az informatikai rendszerek korábbi, rendszeres összeomlása után kifejezetten a nem uniós vissza nem térítendő energiahatékonysági támogatások kezelésére hozta létre, most a 15 futó programot, valamint a szoftvereket és a munkavállalókat is átadták az NFFKÜ-nek. Bár ez utóbbi, kisebb, de nagymúltú, bejáratott pályázatkezelő társaságban az állam is tudhat magának kisebbségi részt, a cég nagyobbik hányada magántulajdonú. Az NFFKÜ elvben eddig a norvég alap, illetve az európai gazdasági tér támogatásait kezelte, ám az Orbán-kabinet által

hat évvel ezelőtt kavart botrány óta a jelek szerint ezek tetszhalott állapotba kerültek. Mindazonáltal az új honlap szerint az NFFKÜ ezek kezelésével sem hagy fel.

Az átállás mögött nyilvánvalóan ésszerűsítési elképzelések sejlenek fel. Ezt az is magyarázhatja, hogy az Orbán-kabinet - az e célra rendelkezésre álló, EU-támogatásokon kívüli tízmilliárdok ellenére - akár tartósan is felhagyhat az átfogó lakossági energiatakarékosság vissza nem térítendő támogatásával, bár ezt az egy ügyben eljáró Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) illetékesei tagadják. Ugyanakkor tény, hogy lakossági pályázatot tavaly, egy teljes épület felújítására igénybe vehető lakossági programot pedig négy éve hirdettek utoljára.

A múlt héten Tóth Bertalan szintén írásbeli kérdéseket intézett az ITM-hez és a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszterhez a kurta-furcsa átállás lehetséges okait firtatva. Az MSZP elnökét főképp az érdekli, hogy miért nem vált be az NFSI, helyette miért egy többségében magántulajdonú cégre bízták az állami pályázatok kezelését, illetve mikor várhatók új kiírások.

Lapunk hasonló tartalmú megkereséseire mindmáig sem az ITM, sem a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter, sem az NFFKÜ nem adott tájékoztatást, de az Nffku.hu honlap elindulásáról sem leltünk fel kormányközleményt.

TAKARÉKOS TÁJÉKOZTATÁS Már elérhető a több százezer korábbi jelentkezőt érintő új honlap

M. I.

[Eredeti](#)

(Népszava, 2020. augusztus 03., hétfő, 6. oldal)

## **Itt már nem a Mario figura tapossa össze a gombákat**

Az élethűen megrajzolt, erőszakos jelenetek hamar kárt okoztak

Évente több száz új videójátékot adnak ki, jelentős százalékuk pedig 18+-os besorolást kap, ami azt jelenti, erőszakos tartalom van benne. Sajnos azonban sok szülő nem figyel az útmutatásokra, így a tízévesek többsége is ismeri ezeket az élethűen megrajzolt, véres és erőszakos tartalmat cseppet sem nélkülöző videójátékokat.

BARANYA A játékos egyből egy gyilkosság és túszejtés helyszínén találja magát, ahol az első pár jelenetben egy holttesten kell nyomokat keresni, majd nem sokkal később egy kislány fejéhez szegeznek fegyvert egy toronyház tetejének szélén, és a döntéseinktől függ, hogy hány halálos áldozat lesz - ilyen játékokkal játszottak a 8-10 éves táborozók az egyik pécsi játszóházban.

Olvasónk az elmúlt héten kereste meg a szerkesztőségünket azzal, hogy 8 éves fia rosszat álmódott: kiderült, aznap a tábor keretében a játszóházban nézte, ahogyan bátyja a Detroit nevű játék demo verziójával játszik. Ez a játék erőszakos tartalma miatt kizárólag 18 éven felülieknek ajánlott.

- Nagyon felháborított az eset, hiszen mi, szülők igyekszünk mindent elkövetni, hogy a gyerekeink ezeket a felnőtt tartalmakat lehetőség szerint messze elkerüljék. Egy játszóházba hogy kerülhet ilyen öldökléssel, fegyverekkel, vérrel teli videójáték, illetve ha már ott van, hogy fordulhat elő, hogy ehhez egészen kicsi gyerekek is hozzáférnek? Az, hogy az őket

elvileg felügyelő felnőttek mindeközben hol vannak, mit csinálnak, már meg sem merem kérdezni - írta lapunknak az édesanya.

Kérdéseinkkel próbáltuk keresni a játszóház üzemeltetőjét, aki viszont éppen szabadságát tölti, így a hely munkatársaival beszélünk. Az egyik fiatal hölgy elmondta, nem tudja, hogy történhet ilyen, mert három játék licencét vásárolták meg, egy autós, egy focus és egy szuperhősös játékot tudnak a gyerekek játszani Xbox-on és PSen. A gyerekek elmondása szerint viszont a demo verziók fent vannak a fent említett erőszakos játékokból is, ami nemcsak ízelítőt ad, de bő félórás, órás játéklehetőséget is biztosít a gyerekeknek.

Nem csak a gyerekek lelkében, a családokban is kárt okozhat

Hosszas beszélgetésünkéből az derült ki, hogy a rendszerért felelős informatikus egyáltalán nem alkalmazott az ilyen esetekben feltétlenül elvárható, úgynevezett szülői felügyelet beállításokat, amivel elkerülhető lenne, hogy egy gyerek mindenféle akadály nélkül letöltsön erőszakos tartalmakat a gépekre. S mivel a játszóház munkatársai is kevésbé értenek ezekhez, így a bejelentésig észre sem vették ezeket a játékokat. Mindenesetre elmondták, mielőbb orvosolják ezt a problémát, és a jövőben jobban odafigyelnek erre.

A visszajelzések alapján nem egyedi eset kapcsán próbáltuk kideríteni, hogy az ilyen közösségi terekben melyik hatóság ellenőrzi a játékokat. Először az erőszakos tartalmak miatti korhatár-besorolással felkereshető Nemzeti Média- és Hírközlési Hatósághoz fordultunk, ők azonban válaszukban azt írták, nincs hatáskörük ellenőrizni videójátékokat. A játékszoftverekkel kapcsolatban a fogyasztóvédelmi törvény rendelkezik a gyermekés fiatalkorúak védelméről, ennek részleteiről a fogyasztóvédelemért felelős Nemzeti Fejlesztési Minisztériumnál érdeklődünk. Kérdéseinket elküldtük, jelenleg a válaszra várunk.

Alattomos méreg

Nem először foglalkozunk a gyerekek által elérhető erőszakos játékokkal, melynek kapcsán lapunknak nyilatkozott klinikai szakpszichológus a nem korosztálynak megfelelő erőszakos játékokkal való találkozást a mérgezéshez hasonlította, hiszen lassan és alattomosan halmozódik föl a gyermek pszichéjében. Az emberi agy - főként ebben a korban - nem képes leválasztani a traumás élményt a tapasztalat forrásáról (nem elég arra emlékeztetnünk magunkat és a gyermekünket, hogy ez csak játék), tehát ami megmarad az a feszültség, a stressz kiváltotta "fuss vagy üss" készenlét.

Sajnos ellenőrizetlenül a gyerekek könnyen belefutnak a világhálón nekik nem való erőszakos játékokba

Rajnai-Zsíros Krisztina krisztina.zsiros@mediaworks.hu

[Eredeti](#)

(Új Dunántúli Napló, 2020. augusztus 03., hétfő, 6. oldal)

## Mit szól hozzá

Mit szól hozzá Műsorunkban a hallgatóinké a főszerep, várjuk az adás alatt jelentkezésüket, ha elmondanák véleményüket a következő témákkal kapcsolatban. Megkapták a kártérítés első részét a gyöngyöspatai romák. Mit szól hozzá, a jogszerűség vagy az igazság döntött? Hol vásárolja meg a zöldséget, gyümölcsöt? Szeret piacra járni és megbízik a termelőkben? Ön szerint helyesen döntött a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, amikor az östermelők valóságát vizsgálta? Végül pedig, elmegy nyaralni külföldre

vagy hazai tájakra és ha igen, visz-e magával például térképet? SMS számunk 06-30/9000-666, telefonszámunka, amely a 06-1 és a 06-30-as előhívóval is elérhető 759-5200, de akár a Kossuth Rádió Facebook oldalán is jelentkezhetnek. Címkék: jogosult romák, megítélt kártérítés felét átutalták, egy hónapon belül második felét is megkapják, Debreceni Ítéletábla, 99 millió forintos kártérítés, 61 gyöngyöspatai roma diák, 2003-2017, jogellenes elkülönítés, alacsonyabb szintű oktatás, önkormányzatok tankterület, kártérítési kötelezettség, kormány, képzést javasolt, Esélyt a Hátrányos Helyzetű Gyermekeknek Alapítvány, elutasítás.

[Eredeti](#)

(Kossuth Rádió, 2020. augusztus 03., hétfő, 16 óra)

## **Reklámpszichológia**

Vastagon fog a Gazdasági Versenyhivatal ceruzája, ha az online piacterekről van szó. A közelmúltban több milliárdos nagyságrendű összeget is elérő bírságot szabott ki. A gigabírságokon túlmenően fontos néhány olyan kérdés tisztázása is, amelyek a közeljövő online kereskedelmét és a fogyasztói magatartást is meghatározhatják. A telefonnál Dr. Firniksz Judit, a Réti, Várszegi és Társai Ügyvédi Iroda PwC Legal szakértője. Vendégünk Földi Miklós Dániel reklámpszichológus. Címkék: Alza.hu, pszichés nyomásgyakorlás, Kollár Kinga, Manna Natúr Kozmetikum Kft., neuromarketing, fogyasztói bizalom.

[Eredeti](#)

(Kossuth Rádió - Napközben, 2020. augusztus 03., hétfő, 09 óra)

## **Megtéveszthette üzletfeleit a JTI Hungary Dohányértékesítő Zrt.**

Megtéveszthette ügyfeleit a JTI Hungary Dohányértékesítő Zrt., ezért vizsgálat indult ellene - közölte a Gazdasági Versenyhivatal (GVH).

Megtéveszthette ügyfeleit a JTI Hungary Dohányértékesítő Zrt. , ezért vizsgálat indult ellene - közölte a Gazdasági Versenyhivatal (GVH). A GVH szerint a cég vélhetően megtévesztette üzletfeleit a mentolos dohánytermékek értékesíthetőségéről. A dohány-kiskereskedelemmel foglalkozó vállalkozásoknak azt írták, hogy a termékeik megfelelnek a jogszabályi követelményeknek, noha mentolos ízesítésű cigarettát, és cigarettadohányt csak május 20-ig lehetett forgalmazni. Hangsúlyozták, hogy a versenyfelüyeleti eljárás nem jelenti a jogsértés megállapítását, de valószínűsíthető, hogy a JTI Hungary befolyásolta a kiskereskedők rendelkezését. Az eljárást 3 hónap alatt kell lefolytatni, de indokolt esetben kétszer legfeljebb 2 hónappal meghosszabbítható. (Forrás: MTI) - Csillag Zoltán

[Eredeti](#)

(kamaraonline.hu, 2020. augusztus 03., hétfő)

## Méretes lengyel bírság a Gazpromnak

Lengyelország versenyhivatali bírsággal cdapott oda régi ellenségének, az Északi Áramlat 2-nek.

A Lengyel Verseny- és Fogyasztóvédelmi Hivatal (UOKiK) hétfőn bejelentette, hogy 57 millió dolláros bírságot szab ki az orosz Gazprom gáztársaságra, mert az Északi Áramlat 2 (Nord Stream 2) csővezeték építésével kapcsolatban megsértette a tisztességes verseny szabályait. Az UOKiK évek óta vizsgálta a projektet, és úgy találta, hogy a csővezeték aláássa a versenyt az európai gázpiacon. Korábban az Egyesült Államok jelentette be, hogy szankcionálja a Nord Stream 2-t, mert a Kreml folyamatosan "azon mesterkedik", hogy az európai piacok egyre jobban függjenek az orosz energiától. Akkor ezt a határozatot Oroszország, az Európai Unió és Németország is kritizálta. A német igény A német árampiac nagy átalakítása során a nukleáris és a szenes erőműveket is kivezetik. Előtérbe kerül a megújuló termelés (Németországban elsősorban a szélben hisznek), viszont az időjárásfüggő áramtermelés mellett rengeteg gázra is szükség van, hogy a menetrendtartás könnyen ki- és bekapcsolható gáztüzelésű erőművek biztosítsák. Németországnak ezért elemi érdeke a nagy mennyiségű orosz gáz megvásárlása, ami miatt kettős mércét alkalmaztat az EU-val, ha más próbálna "egyforrásos" gázvezetékét építeni (lásd a déli áramlat bukását9 azt elkaszálja, de az északi áramlatokat elfogadtatja. Magyar ellenszenv Éppen ezért nagyon sok ország nézi ellenszenvvel az Északi Áramlat projekteket. Mi magyarok például azért, mert ha nekik lehet, nekünk miért nem. ?" Vagyis a mi Déli Áramlatunkat miért kaszálta el az unió, ha északon szabad? Vannak a társégben olyan országok is, amelyek valóban megpróbálkoznak az orosz gázfüggés elutsításával (Lengyelország és Románia például) és vannak a "nyugati" nyugat-európai államok, amelyek azért tekintenek hűvösen a német törekvésekre, mert ők északi forrásokból táplálkoznak. Lengyelország a legkeményebb Az Északi Áramlat 2 elleni legkeményebb lobbista eddig is Lengyelország volt, amely orszá tényleg függetlenítette magát a "nem-szeretem" Oroszországról. Ezért ugyan nagyon magas árat fizet, mert az európai LNG-terminálok közül a lengyel (winoujcie) LNG-terminál talán a legköltségesebb, de Varsó úgy érzi, hogy politikai okokból megéri ez a felár. -

[Eredeti](#)

(index.hu, 2020. augusztus 03., hétfő)

## Százmillió bírság zuhant a BioTech USA és a JLM nyakába

VERSENYHIVATAL | Drasztikus bírság járt a valótlan kijelentésekért

Tisztességtelen gyakorlatot folytatott a fogyasztókkal szemben az egy cégcsoportba tartozó JLM PowerLine Kft. és a BioTech USA Kft. a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) megállapítása szerint. A 2015-2018 között négy fehérjepor és a Zero Bar fehérjeszelet

összetevőire vonatkozóan a termékek népszerűsítésekor és a termékek címkéjén valótlan információt tettek közzé a cégek - állapította meg a versenyhatóság. Egyebek között olyan állításokat tüntettek fel, mint "megemelt, 88 százalékos fehérjetartalom", "alacsony zsírtartalom" vagy "hozzáadott cukor nélkül", de a vizsgált kijelentések túlnyomó többsége nem felelt meg a valóságnak.

Az élelmiszerjogi szabályok bizonyos tűréshatáron belül megengednek eltéréseket a tápértékek feltüntetett és tényleges tartalma között, de nem lehet olyan mértékű az eltérés, hogy a fogyasztót megtévevessze. A GVH korábban már számos alkalommal bírságolt hasonló gyakorlatok miatt, ám az ezekben az ügyekben kiszabott bírságokat többszörösen meghaladja a BioTech termékek esetében kiszabott összeg. A hivatal a jogsértésért még az engedmények után is magas, 150 millió forintos büntetés megfizetésére kötelezte az eljárás alá vont társaságokat. Súlyosbító körülményként értékelte a vizsgált termékek bizalmi jellegét, a jogsértés időtartamát és az érintett fogyasztók széles körét. "Figyelemre méltó azonban, hogy a bírságösszeg kalkulálásakor számos enyhítő tényezőt is bírságcsökkentéssel jutalmazott a GVH" - mondta Turi Anna, a Schönherr Hetényi Ügyvédi Iroda versenyjogi csoportjának vezetője. A megbüntetett vállalkozások által vállalt utólagos megfelelési program 20 százalékos bírságcsökkentést ért. Ezenkívül a jogsértés beismeréséért szintén 20 százalékkal, valamint a jogsértés körülményeinek tisztázásáért és jogorvoslatról való lemondásért cserébe ugyancsak további 20 százalékkal, összesen tehát 60 százalékkal mérsékelte a bírság mértékét a versenyhivatal, amelynek azonban az árbevételi adatok miatt így is meglehetősen vastagon fogott a tolla.

A fentiekből kiindulva úgy tűnik, hogy a GVH továbbra is beváltja a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ígéretét. A jelen ügyben kiszabott bírság jól beillik a fogyasztóvédelmi ügyekben 2019 óta jellemző, drasztikusan megnövekedett pénzbüntetések sorába. A jövőben is ez a tendencia várható, és ez ellen egyedül a versenyjogi tudatosság növelésével tudnak felkészülni a cégek.

Táblázat

BIOTECH USA KFT.

Forrás: Opten

A versenyhatóság szerint a termékek népszerűsítésekor és a termékek címkéjén valótlan információt tettek közzé a cégek

VG

[Eredeti](#)

(Világgazdaság, 2020. augusztus 04., kedd, 5. oldal)

## **Oroszországban már ősszel indulhat a tömeges oltás**

### **O R O S Z O R S Z Á G**

Októberre ígérte a tömeges és ingyenes koronavírus elleni oltás oroszországi megkezdését Mihail Murasko orosz egészségügyi miniszter a TASZSZ hírügynökségnek nyilatkozva. Közölte, hogy befejeződött a Nyikolaj Gamaleja Nemzeti Járványügyi és Mikrobiológiai Kutatóintézet (NICEM) által kifejlesztett első orosz oltóanyag klinikai tesztelése, és folyamatban van a hivatalos jóváhagyás. Murasko hangsúlyozta, hogy elsőként az orvosokat és a tanárokat fogják beoltani. Az Interfax hírügynökség egy korábban közölt értesülése

szerint a vakcina bejegyzése augusztus 10-12. körül történhet meg, aztán néhány nap múlva már forgalomba is kerülhet.

Az orosz gyógyszeripar 2021-re havi több millió adag Covid-19-vakcinát fog gyártani - erősítette meg Gyenyisz Manturov orosz ipari és kereskedelmi miniszter tegnap a TASZSZ hírügynökségnek. Közölte, hogy a NICEM által kifejlesztett első orosz vakcina gyártása szeptemberben Vlagyimir, Jaroszlavl és Moszkva megyében kezdődik meg a Generium, az R-Pharm és a Binnopharm gyógyszergyárban. A termelést a kezdeti több százezerről 2021 elejére több millió dózisa tervezik felfuttatni. Mihail Misusztjin miniszterelnök szerint Oroszországban huszonhatféle Covid-19-vakcinán dolgoznak, amelyek közül négyről már bebizonyosodott, hogy biztonságos. Mihail Murasko egészségügyi miniszter októberre ígérte a tömeges védőoltás megkezdését.

Oroszországban a novoszibirszki Vektor kutatóközpont is megkezdte saját oltóanyagának klinikai tesztelését. Rinat Makszjutov, az intézmény vezérigazgatója az állami média Vesztyi című honlapján megjelent nyilatkozatában azt mondta, hogy ezt a vakcinát a tervek szerint novembertől fogják majd gyártani. Anna Popova tiszti főorvos, az orosz fogyasztóvédelmi felügyelet (Roszpotrebnadzor) vezetője bízik benne, hogy az orosz vakcinák tartós immunitást alakítanak ki. A szakember az MTI szerint hangoztatta, hogy az oltást 21 nap múlva megismétlik.

Oroszországban az igazolt Covid19-fertőzések száma vasárnapra meghaladta a 850 ezret. Az ország a negyedik helyen áll a világon a koronavírus-fertőzöttek számát tekintve az Egyesült Államok, Brazília és India után. Oroszországban a járvány kezdete óta több mint 29 millió, az elmúlt nap folyamán pedig mintegy 236 ezer laboratóriumi tesztet végeztek el. Koronavírus-fertőzés gyanújával 252,4 ezer embert tartanak orvosi megfigyelés alatt.

Anthony Fauci, az Egyesült Államok fő járványügyi szakértője attól tart, hogy Oroszország idő előtt, megfelelő tesztelés nélkül készül a tömeges oltás megkezdésére. - Nem hiszem, hogy más országokban sokkal hamarabb lesz vakcina, mint nálunk, és hogy más államoktól fogunk függeni - tette hozzá.

Jövő év elejére már több millió dózist gyártának  
Munkatársunktól

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2020. augusztus 04., kedd, 9. oldal)

## **Kimegy a divatból az élőhalas csalizás**

CSONGRÁD-CSANÁD MEGYE. Az élőhalas csalizás ősi horgászmodszert, létjogosultsága azonban gyakran kérdéses. Elfogadottságában Európa sem egységes, míg Franciaországban, Luxemburgban, Olaszországban és hazánkban legális, addig Németországban és az Európai Unió több tagállamában is tiltott. Tartásuk és forgalmazásuk során a csalihalaknak azonos állategészségügyi követelményeknek kell megfelelniük, mint a tenyésztetteknek. Más élővízbe jutásuk aggályos, hiszen akár betegségeket is terjeszhetnek.

Az idegenhonos fajok könnyen átkerülhetnek más halgazdálkodási vízterületbe, veszélyeztethetik az ott élő állományt. Szabálysértés esetén 20-tól 500 ezer forintig terjedhet bírság. Ügyelni kell arra is, hogy az inváziós halakat - busát, törpeharcsát, ezüstkárászt, naphalat - tilos visszaengedni a vízbe. A horgászszerszámok fejlődése, a műcsalik széles

választéka megkérdőjelezi az élő állat felhasználását, a "műanyagokkal" szinte bármilyen ragadozó halra ugyanolyan sikeresen lehet horgászni, mint az élő állattal.

Nem mindegy, hogy milyen a csali.

Óvatosan az élőhalas csalizással!

**SZABÁLYSÉRTÉSNÉL A HATÓSÁG 20-TÓL 500 EZER FORINTIG TERJEDŐ BÍRSÁGOT SZABHAT KI**

Az úgynevezett "élőhalas csalizás" Magyarországon engedélyezett, létjogosultságát a műcsalik széles választéka azonban egyre inkább megkérdőjelezi. Mind a módszert alkalmazó horgászoknak, mind a csalihalat forgalmazóknak több szigorú előírásra is figyelniük kell.

**CSONGRÁD-CSANÁD MEGYE**

- Az "élőhalas csalizás" egy ősi halász-, horgászmodszereken alapul, létjogosultságának kérdése azonban évről évre napirendre kerül. Elfogadottságában az európai országok nem mutatnak egységet. Míg Franciaországban, Luxemburgban, Olaszországban és hazánkban legális módszernek minősül, addig Németországban és az unió több tagállamában is tiltott az élő csali felkínálása ragadozó halnak - írja a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal.

**ÁLLATVÉDELEM**

Az állatvédelmi törvény a halakra is vonatkozik, azok is gerincesek. Tartásuk és forgalmazásuk során a csalihalaknak azonos állat-egészségügyi követelményeknek kell megfelelniük, mint a tenyésztetteknek. Más élővízbe jutásuk aggályos, hisz akár betegségeket is terjeszthetnek. Fontos tehát, hogy a forgalmazók csalihalat csak olyan helyről vásároljanak, ahol a azokat - az eredetet igazoló szállítólevél vagy -számla mellett - víziállat-egészségőri igazolás is kíséri.

Szintén fokozott figyelmet igényel, hogy a halak tartásánál elkerüljék a felesleges fájdalmat és szenvedést, valamint az adott faj élettani igényeinek megfelelően kell gondoskodni szükségleteikről, például mozgástér, hőmérséklet, táplálék, vízminőség.

**SOKBA KERÜLHET**

Az idegenhonos fajok árusításuk és felhasználásuk során könnyen átkerülhetnek más halgazdálkodási vízterületbe. Ez komoly kockázatot jelent, hisz egészségügyi szempontból veszélyeztethetik az ott élő állományt, illetve elszaporodhatnak az őshonosok kárára. Szabálysértés esetén a hatóság 20-tól 500 ezer forintig terjedő bírságot szabhat ki az előírásokat megszegő forgalmazókkal szemben.

A horgászoknak is nagy a felelősségük, egyik legfontosabb, hogy idegenhonos hallal kizárólag ott szabad csalizni, ahol azt kifogták. Emellett ügyelni kell rá, hogy az inváziós idegenhonos halakat - busát, törpeharcsát, ezüstkárászt, naphalat, razbórárt, amurgébet - tilos visszaengedni a vízbe.

**RABLÓHALAK** Mára a horgászszerszámok és -módszerek fejlődésével, az egyre inkább teret hódító műcsalik széles választéka - wobblerek, twisterek, villantók - megkérdőjelezi az élő állat csaliként történő felhasználásának létjogosultságát. Ezekkel a műcsalikkal szinte bármilyen ragadozó halra sikeresen, sőt sokszor eredményesebben horgászhatnak, mint az élő állattal. A ragadozó halra irányuló horgászatnak tehát nem szükségszerű feltétele az élőhalas csalizás. A felelősen gondolkodó horgászoknak érdemes megfontolniuk, hogy rablóhalazásnál a műcsalis módszert választják, megkímélve ezzel a csalinak szánt halak életét is.

**MÉG SOKÁIG LESZ**

- Télen van igazán a csalihal szezonja, akkor mi is áruljuk, elsősorban a keszeget. Az a lényeg, hogy őshonos faj legyen - mondja Czeroczki Zoltán. A Hódmezővásárhelyen és Szegeden is évtizedek óta horgászboltot üzemeltető vállalkozó hangsúlyozza, megy a világ a

műcsali felé, de élőhalas horgászat mindaddig lesz, amíg be nem tiltják. Ő is hangsúlyozza, hogy invazív csalihalat csak akkor lehet használni, ah az adott vízben fogja a horgász.

Horgászat a Maty-éren - nagyon nem mindegy a csalihal.

KOVÁCS ANDRÁS

[Eredeti](#)

(Délvilág, 2020. augusztus 04., kedd, 1+8. oldal)

## **Fogyasztóvédelem**

Segítenek, ha úgy érzi, sérelem érte vásárláskor

o Az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület (OFE) ingyenes tanácsadásának elérhetőségei: reggel 8 órától este 8 óráig mindennap a következő számon: 30/465-5247, vagy e-mailen: ofedebrecen@freemail.hu.

o Hívhatja őket bárki a megyéből, sok jó tanáccsal tudnak szolgálni.

o További hasznos fogyasztóvédelmi információkat, elérhetőségeket találnak a következő internetes honlapokon: [www.feosz.hu](http://www.feosz.hu), [www.fome.hu](http://www.fome.hu)

[Eredeti](#)

(Hajdú-Bihari Napló, 2020. augusztus 04., kedd, 14. oldal)

## **Írják meg fogyasztóvédelmi kérdéseiket!**

MEGYEI KÖRKÉP A Napló rendszeresen tájékoztatja olvasóit a fogyasztóvédelem aktualitásairól, tanácsokat ad a vásárlással, a szolgáltatásokkal kapcsolatos gondjaik megoldásához.

Nemrégiben többek közt az utasbiztosításokról és a jótállás szabályainak változásairól írtunk. Olvasóink konkrét panaszaira, kérdéseire is szívesen válaszolunk a Gazdasági és Versenyügyi Tanácsadó Iroda és a Pénzügyi Navigátor Tanácsadó Iroda szakértőinek segítségével. Annyit kell csak tenniük, hogy e-mailen elküldik a [zita.rimanyi@veszpreminaplo.hu](mailto:zita.rimanyi@veszpreminaplo.hu) címre leveleiket, amelyekben röviden leírják gondjuk, vitás ügyük lényegét. Lapunk oldalain tesszük közzé, hogyan rendezhetik azokat. Sokszor a jogszabályok ismerete is elég a megoldáshoz, de jogaival csak akkor tud élni a vevő, ha utánanéző azoknak. Ebben segítünk tanácsokkal.

RZ

[Eredeti](#)

(Napló, 2020. augusztus 04., kedd, 5. oldal)

## **Hiába kong a dinnye, nem biztos, hogy érett**

Frissen szedve a legfinomabb, a gondatlan tárolás pedig nem kedvez az ízek megőrzésének. Vásárláskor a megfelelő dinnye kiválasztása nagy figyelmet, tapasztalatot igényel - a legtöbben a méretes gyümölcsök paskolásával, kopogtatásával próbálkoznak. - A görögdinnye érettségének a megállapítása valóban szakértelmet igényel, elsősorban a dinnyetermelő részéről - hívja fel a figyelmet a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih). Általában a táblán több helyről vett minták megkóstolása alapján döntenek el a betakarítás időpontját. - Az érettségi állapotra kóstolás nélkül is következtetni lehet bizonyos jelekből - hangsúlyozzák a szakemberek.

Árulkodó lehet a dinnye kocsánya, hiszen az érett gyümölcs már készen van, az anyanövényre már egyre kevésbé van szüksége, ezért a kocsány kezd száradni, barnulni (ahogy a fán termő gyümölcsök is lepottyannak). Az erős, friss, zöld kocsányú dinnye valószínűleg még nem érte el a teljes érettséget.

- A csikos héjú fajtáknál érdemes a színre is figyelni, ugyanis a világosabb csikoknál megjelenő halvány vajszín az érett állapotot jelzi - a Nébih tájékoztatása szerint. - Az ütögetésre jelentkező kongó hang nem jelenti feltétlenül azt, hogy a dinnye érett, sokszor csupán azt jelzi, hogy a dinnye belseje nincs megszakadva, magas a víztartalma. Ez a "technika" inkább a szezon végén lesz érdekes, amikor már a túlérlett, belül lötytyedt dinnyék kiszűrése a feladat.

Ugyanakkor a tárolás körülményei se elhanyagolhatók - a görögdinnye frissen szedve a legfinomabb, ezért fontos, hogy betakarítás után mielőbb a vásárlókhöz jusson. Bár látszólag jól bírja a tárolást, helytelen az a gyakorlat, amikor kánikulában a tűző napon nagy halomba rakva árulják. Ha túl nagy a kupac, az alul lévő dinnyék megnyomódhatnak, amitől romlásnak indulhatnak, különösen a vékonyabb héjú fajták. Mivel a gondatlan tárolás nem kedvez az ízek megőrzésének, az ilyen helyeket tanácsos elkerülni.

- Felezett dinnyét pedig csak olyan helyen vásároljunk, ahol az eladó számára biztosított a kézmosás lehetősége, tisztán tartja a kést és az asztalt, valamint gondosan lefóliázza a dinnyefeleteket - hangsúlyozza a hivatal.

A félbe vágott dinnyéről könnyebb megállapítani, hogy érett-e

[Eredeti](#)

(Új Dunántúli Napló, 2020. augusztus 04., kedd, 12. oldal)

## **Százmillió büntetést kapott a GVH-tól a BioTech USA és a JLM**

Tisztességtelen gyakorlatot folytatott a fogyasztókkal szemben az egy cégcsoportba tartozó JLM PowerLine Kft. és a BioTech USA Kft. a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) megállapítása szerint - írta keddi számában a Világgazdaság.

A gazdasági napilap cikke szerint a versenyhatóság megállapította, hogy 2015-2018 között négy fehérjepor és a Zero Bar fehérjeszelet összetevőire vonatkozóan a termékek népszerűsítésekor és a termékek címkéjén valótlan információt tettek közzé a cégek.

Egyebek között olyan állításokat tüntettek fel, mint "megemelt, 88 százalékos fehérjetartalom", "alacsony zsírtartalom" vagy "hozzáadott cukor nélkül", de a vizsgált kijelentések túlnyomó többsége nem felelt meg a valóságnak. Az élelmiszerjogi szabályok bizonyos tűréshatáron belül megengednek eltéréseket a tápértékek feltüntetett és tényleges tartalma között, de nem lehet olyan mértékű az eltérés, hogy a fogyasztót megtévessze. A GVH korábban már számos alkalommal bírságolt hasonló gyakorlatok miatt, ám az ezekben az ügyekben kiszabott bírságokat többszörösen meghaladja a BioTech termékek esetében kiszabott összeg. A hivatal a jogsértésért még az engedmények után is magas, 150 millió forintos büntetés megfizetésére kötelezte az eljárás alá vont társaságokat. Súlyosbító körülményként értékelte a vizsgált termékek bizalmi jellegét, a jogsértés időtartamát és az érintett fogyasztók széles körét. "Figyelemre méltó azonban, hogy a bírságösszeg kalkulálásakor számos enyhítő tényezőt is bírságcsökkentéssel jutalmazott a GVH" - mondta Turi Anna, a Schönherr Hetényi Ügyvédi Iroda versenyjogi csoportjának vezetője a Világgazdaságnak. A megbüntetett vállalkozások által vállalt utólagos megfelelési program 20 százalékos bírságcsökkentést ért. Ezenkívül a jogsértés beismeréséért szintén 20 százalékkal, valamint a jogsértés körülményeinek tisztázásáért és jogorvoslatról való lemondásért cserébe ugyancsak további 20 százalékkal, összesen tehát 60 százalékkal mérsékelte a bírság mértékét a versenyhivatal, amelynek azonban az árbevételi adatok miatt így is meglehetősen vastagon fogott a toll. -

[Eredeti](#)

(888.hu, 2020. augusztus 04., kedd)

## **Internetes vásárlások**

Az online piacon is érdemes megfontolni a vásárlásokat, mert számos olyan impulzus éri a fogyasztót, amely ráveszi őt 1-1 termék átgondolatlan megvásárlására - hívta fel a figyelmet az InfoRádióban a Réthy Várszegi és Társai Ügyvédi Iroda, PWC Legal szakértője.

Címkék: internet, vásárlások, fogyasztók, impulzusok, felesleges vásárlások, agresszív értékesítési módszer, Gazdasági Versenyhivatal, bírságolások

[Eredeti](#)

(InfoRádió, 2020. augusztus 04., kedd, 09 óra)

## **Digitális ügyintézés**

A koronavírus járvány miatt felélénkült a digitális ügyintézés még a pénzügyek kapcsán is. A műsorvezetők Holló Bencével, Cofidis Magyarország fióktelepének vezérigazgatójával beszélgettek, hogy a pénzintézetnél milyen változások voltak tapasztalhatóak? E-ügyintézés

keretében hitelfelvételre is van lehetőség. Miben változtak a fogyasztói szokások? Hogyan alakult a pénzügyi intézményeknél a digitális ügyintézés fejlődése?

Címkék: pénzügyek, koronavírus, járvány, e-ügyintézés, digitalizáció, átállás, ügyfelek, hitelfelvétel, azonosítási megoldások, fejlesztések

Műsorvezető: - Jó Reggelt kívánunk!

Holló Bence: - Jó reggelt kívánok, szervusztok!

Műsorvezető 2: - Beszéltünk arról, hogy itt a vírus hatás miatt ugye a digitalizáció kimondottan a banki szektorban nagyon felpörgött, ezt a folyamatot most már így jó pár hónap távlatában, hogy látjátok ti?

Holló Bence: - Igen, ugye az E-kereskedelemben a korábbi években már jelentős növekedés volt tapasztalható, ehhez képest az e- szolgáltatás, ügyintézés, hitelfelvétel, vagy akár milyen szolgáltatás igénybevétele kicsit, hogy is mondjam csak, lemaradt a növekedésben. Ennek egyébként az az oka, amit mi már évek óta próbáljuk a digitális folyamatainkat fejleszteni, és ennek az az oka, hogy arra jöttünk rá idő közben, hogy nagyon fontos a digitális folyamatokat személyes supporttal, személyes szolgáltatással kombinálni. Tehát az ügyfelek igénylik azt, hogy a digitális csatornán is élő kollégával léphessenek kapcsolatba, ha megakadnak valahol. A vírushelyzet, főleg a kijárási korlátozások, április-május idején ugye nagyon sokan kényszerültek, ilyen digitális ügyintézésre, azok is, akik eddig ezt nem akarták vagy nem tudták igénybe venni. Nekünk áprilisban, májusban például a hiteligenyéléseink száz százaléka videó csatornán került elfogadásra és többnyire elektronikus vagy hang aláírással került az ügyfelek részéről aláírásra. Ez tulajdonképpen ez egy lökést adott az elektronikus bankolás, elektronikus ügyintézésnek, hiszen azóta is a korábbi Covid előtti helyzethez képest jóval magasabb arányban választják a digitális ügyintézés az ügyfelek, de természetesen amióta fizikailag szabadabb a mozgás, azóta a hagyományos csatornák is némileg visszaálltak, de arányuk messze elmarad a korábbitól.

Műsorvezető: - Hát először is, azt a fejlődési ívet érdemes felvázolni, amit befutottatok ugye, mert 2013-ban volt egy mobilapplikációtok, amivel végig lehetett követni a szerződéskötést. Utána jött a videó azonosítás 2017-ben, aztán elektronikus aláírás, aztán 2019-től már hang alapú aláírást is és hát ugye, az a kérdés, hogy mi jöhet még?

Holló Bence: - Igen, ezek voltak a néhány stáció vagy fontosabb pontok a digitalizációs átállásunk során. Itt ugye a hangaláírásról csak annyit mondanék, hogy teljesen elvette a teret, a hagyományos elektronikus kétlépcsős azonosítós aláírástól.

Műsorvezető: - Ezt akartam kérdezni, ezeket a megoldásokat, hogy fogadta a közönség, mennyire idegenkednek, vagy mennyire tudják ezt ma már készség szinten használni az ügyfeleitek.

Holló Bence: - Ugye a közönség azt fogadja jól, amit ért, amit egyszerűen tud igénybe venni. A hangaláírás az ilyen, hiszen a hangaláírás tulajdonképpen egy beazonosítási videó beszélgetés végén egy nyilatkozat, amiben az ügyfél arról nyilatkozik, hogy megérti, a szerződés főbb pontjait, és a részéről elfogadottnak tekinti és ez ugye rögzítésre kerül, ugyan úgy mint maga az azonosítás. Az ügyfél ebben a folyamatban végig teljesen kontaktusban marad, a mi ügyintézőnkkel, érti egy nagyon egyszerű, átlátható folyamat. Ehhez képest az elektronikus aláírás regisztráció, sms-t kapok, egy jóval bonyolultabb folyamat. Ezért aztán a hangaláírás egy most már nem csak egyébként az elektronikus aláírást ette meg szinte teljesen, hanem a papír alapú aláírást, amelyet szintén választhat az ügyfél, hogy papíron otthon kinyomtatja a szerződést, aláírja és visszaküldi nekünk. Még ezt a módozatot is szinte teljesen eltüntette.

Műsorvezető: - Hát igen, egyrészt kényelmi szempontból nagyon jó, másrészt idő szempontból is, tehát sokkal gyorsabb eljárás.

Holló Bence: - Így van!

Műsorvezető: - Mindig azt szokták ilyenkor kérdezni, amikor valamilyen digitális megoldás van, hogy ez mennyire biztonságos. Ebben sem kételkednek az ügyfeleitek, hogy ezt biztonságok és visszavonhatatlan és tényleg, mert ugye egy írásbeli szerződés kinyomtatva az ott van a fiókban, valami vita van, akkor elő tudom venni. De egy ilyen videós ügyintézés, videós ügyfélszolgáltatón keresztül, az nektek bizonyára megvan, de az ügyfélnek nem biztos.

Holló Bence: - Az ügyfél természetesen ezt az egész felvételt az ügyfél rendelkezésére bocsájtjuk és bármikor ezt megnézheti. Mi tároljuk, ezt kérésre kiadjuk vagy maga is tárolhatja saját magánál. Az a lényeg ebben, hogy biztonságosabb, mint egy aláírás, hiszen ez egy videós beszélgetés végén hangzik el, és nem csak arról győződhetünk meg később, hogy aláírta-e vagy nem az adott ügyfél, hanem hogy értette-e, hogy mit írt alá, és hogy milyen körülmények között írta alá.

Műsorvezető: - Ez a devizahiteles perekben, most nem akarom most ezeket idehozni, de például volt egy bírósági ítélet, hogy nem sikerült bizonyítani, hogy az ügyfél tudta mit ír alá és emiatt felfordult az egész szerződés.

Holló Bence: - Így van! Ezt a folyamatot egyébként mi validáltattuk, a Nemzeti Bankkal illetve megbeszéltük és ők is azt mondták, hogy így egy utólagos, akár fogyasztóvédelmi ellenőrzés során is egy sokkal szélesebb képet kapunk arról, hogy egy bizonyos adott szerződést, milyen körülmények között írt alá az ügyfél.

Műsorvezető: - Érdekes lehet, hogy ugye digitalizálódtunk a Covid alatt, az egy kicsit kényszerűségnek is tekinthető, hiszen nem volt ügyfélszolgálat nem volt más választása, akinek dolga volt, muszáj volt azokon a csatornákon intéznie, amelyek rendelkezésére álltak. De azóta mi történt, mennyire maradt meg, ez a lendület az ügyfelekben, hogy már akkor, ha már ezt kipróbáltam, jól működik, megtetszett, maradjunk a digitális csatornáknál.

Holló Bence: - Egyrésztől azokon a területeken amik közvetlen tartjuk az ügyfelekkel a kapcsolatot, például személyi hitel kapcsán, ott is érezhető, hogy jóval népszerűbbé váltak, a digitális folyamatok, a hagyományos ügynökön keresztüli azonosításhoz képest. Nagyon fontos továbbá, hogy azokon a területeken, ahol mi ugye partnereinken keresztül, tehát áruhitelkezésben, vagy autó lízing szolgáltatások nyújtásakor, ugye a partnereinknél, hogyan viselkednek az ügyfelek. Nagyon érdekes dolog, hogy természetesen itt a kijárási korlátozás alatt, ezt több helyről is lehetett hallani, a webshopok karácsonyt meghazudtoló forgalmat érték el, míg a hagyományos boltoknál visszaesés volt. Ez azért visszarendeződött, de nem teljesen rendeződött vissza. Egyébként érdekes, hogy az e-kereskedelem 2010 és 2020 májusa között 104%-al nőtt egy kutatásunk szerint. És például elkezdtek gondolkodni, olyan ágazatok is, ahol eddig a digitális bankolás vagy digitális e-kereskedelem nem volt annyira jellemző. Néhány autókereskedő partnerünkkel már dolgozunk azon, hogy e-kereskedelmi formában szeretnék értékesíteni az autóikat, és ehhez nyújtunk lízinget, valamilyen digitális formában. Ez természetesen az egész Covid helyzet egy lökést adott ennek a gondolkodásnak. Nyilvánvalóan pár partnerünk gondolkodik azon, hogy mi lesz ha esetleg visszatérnek a korlátozások, hogy tudja a forgalmát fönntartani így is.

Műsorvezető: - A kérdés azaz, hogy lehet már teljes mértékben digitálisan ügyet intézni? Tehát az igény felmerülésétől egészen a pénz folyósításáig?

Holló Bence: - Igen nekünk a már említett lízingen kívül, áruhitelkezésben, személyi kölcsönben is van olyan opciónk, hogy nulla papír igénybevételel, csak és kizárólag a virtuális térben történik, ügyféltalálkozással tudunk hitelt adni és ezt nevezzük meg teljesen digitálisnak.

Műsorvezető: - Az utolsó kérdések egyike pedig, hogy ugye ez volt a hír, valamikor július közepén olvastam, hogy videós ügyfélszolgálat indul. Erre miért volt szükség? A telefonos az úgy jól működik gondolom én, hiszen egy csomó cég ezt alkalmazza.

Holló Bence: - Igen, hát mi is alkalmazzuk a videós ügyfélszolgálatot. Azonban nekünk azaz alapvető hitvallásunk, úgy működnek jól a digitális, virtuális, telefonos távolról történő kapcsolattartás az ügyfelekkel, ha az minél inkább személyes. Azt vettük észre, a videós azonosítás során, hogy az ügyfelekkel egy sokkal jobb kapcsolat építhető ki, ha van képi kontaktus is köztünk és az ügyfél között. És ezért teszt jelleggel indítottuk el a videós ügyfélszolgálatunkat, ahol ugyanazokat a dolgokat, ugyanazt lehet elintézni, mint a telefonos ügyfélszolgálaton. Azonban néhány esetben például, hogyha egy űrlapkitöltés, vagy valamilyen kérdés van, akkor vizuális támogatást is tud adni a munkatársunk, hiszen ugye meg tudja mutatni képen, videón az ügyfélnek mit is kell csinálnia. Emellett sokkal személyesebb, és sokkal magasabb fokúnak értékelik a szolgáltatás minőségét így, azok az ügyfelek akik a videót választják.

Műsorvezető: - Mindennek a tekintetében, milyen piaci átrendeződésre lehet így számítani, most hát így a Covid utáni időszakban, mondjuk úgy, hogy a Covid időszámításban, mert az utáni időszakot még nem tudjuk mikor lesz, vagy mi lesz!?

Holló Bence: - Alapvetően azt, mi azt látjuk, hogy a kereskedelemben is, amitől a fogyasztási hitelezés is nagyban függ, a kereskedelemben is felgyorsul az icorners szerepe, olyan területeken ahol eddig az e-kereskedelem nem volt jellemző, vagy egyáltalán nem volt, elindulnak megoldások ugye említettem az autókereskedelmet, például ne menjünk messzire a régióban Lengyelországban ahol szintén jelen van a Cofidis, van olyan autókereskedő, aki több százas nagyságrendben ad el, elektronikusan autót, tehát ilyen webshop jelleggel autót és én azt gondolom, hogy ebben az irányba fog elmenni a magyar piac is, hogy olyan területeken, ahol eddig nem volt jellemző az e-kereskedelem, ott is utat tör. És ezzel párhuzamosan egy picit lemaradva az e-ügyintézés, e-bankolás, ezt követni fogja és ez a folyamat, a mostani közeljövőben, illetve az elmúlt hónapokban, jelentős mértékben felgyorsult. Most kell majd kitalálni azokat a folyamatokat, amik az ügyfeleknek a leginkább tetszenek és tesztelni folyamatosan, hogy milyen módon, milyen kombinációval lehet a leginkább, a legegyszerűbben kiszolgálni az ügyfeleket.

Műsorvezető: - Nagyon szépen köszönjük az információkat, további sok sikert akkor és jó munkát.

Holló Bence: - Köszönöm, viszont! Szervusztok!

Műsorvezető: - Szervusz! Hollós Bencével beszélgettünk, a Cofidis magyarországi fióktelepének vezérigazgatójával, felpörgő digitális ügyintézésről, piaci átrendeződésről.

[Eredeti](#)

(Jazzy Rádió, 2020. augusztus 04., kedd, 07 óra)

## **Óva int az orosz vakcinától a WHO**

Októbertől vetné be az orosz vezetés. Az országban csupán 14 ezer halálos áldozatot tartanak nyilván, a gyanú szerint a valóság ennek háromszorosa.

Nagy a különbség a között, hogy valaki nyomon van egy ígéretes vakcina felé vagy, hogy az már át is ment (a vizsgálatok) minden fázisán - figyelmeztetett az ENSZ Egészségügyi Világszervezetének (WHO) szóvivője a BBC szerint. Christian Lindmeier szavai elsősorban Oroszországnak szóltak, amelynek vezetése a múlt héten bejelentette, hogy októberben már tömegesen és ingyenesen be is veti az országban kidolgozott oltást a koronavírus ellen. A

vakcina bejegyzése augusztus 10-12. környékén történhet meg, és 15-től kerülhet polgári forgalomba, akkor még tehát saját zsebből kell kifizetniük azoknak, akik mielőbb beoltatnák magukat. A vírus elleni oltáson rengeteg országban dolgoznak gőzerővel, de a WHO-nak már van is egy hatos listája azokról az oltóanyagokról, amelyeket már klinikai teszteknek vetettek alá, embereken is vizsgálva a szer hatását. Az orosz vakcina nincsen a hat jelölt között - bár az országban már embereken is tesztelték a hatóanyagot. Anna Popova tisztifőorvos, az orosz fogyasztóvédelmi felügyelet (Roszpotrebnadzor) vezetője szerint az orosz vakcinák tartós immunitást alakítanak ki. Az oltást az első után 21 nappal meg kell ismételni. A WHO már korábban is kifejezte kétségét az orosz vakcinával szemben, ősz helyett legfeljebb a jövő évre várva egy megbízható oltóanyag kidolgozását és tömeges legyártását. Oroszország a negyedik helyen áll a világon a koronavírus-fertőzöttek számát tekintve, igaz, a 861 ezer fertőzés mellett csupán 14 ezer halálesetet tartanak nyilván. Van ugyan, aki kételkedik abban, hogy az alacsony halálozási arány a valóságot tükrözi. Júniusban az állami statisztikai hivatal, a Roszsztat egyik vezető tanácsadója nyilatkozott úgy, hogy az áldozatok 70 százaléka nem is kerül be a statisztikába, mert a halál okaként kizárólag az alapbetegséget jelölik meg. A demográfus Alekszej Raksát egy hónappal ezelőtt el is bocsátotta állásából a Roszsztat. Raksa érveit erősítheti az a tény, hogy májusban 15 ezer halálesetet jegyeztek fel, szemben a 2019 májusi 10 ezres adattal, amely nagyjából megfelelt az elmúlt tíz év átlagának. Ezek nagy része a fővárosban ekkor ugyan bekerült a statisztikába a gyanú szerint azonban országosan nem: Novoszibirszkben egyharmaddal nőtt a halálozások száma júniusban, ám a 895 fős többletből csupán 64 esetben jelölték meg halálokként a koronavírus. Az elbocsátott Raksa szerint Oroszországban a halálos áldozatok száma a hivatalos háromszorosa lehet. -

### Eredeti

(index.hu, 2020. augusztus 04., kedd)

## **A teljes ellátási láncot ellenőrizheti a nyár végétől a fogyasztóvédelem**

Jelentősen bővíti a fogyasztóvédelmi hatóság ellenőrzési lehetőségeit az ágazati törvény augusztus második felében hatályba lépő módosulásai.

A kormányhivatalok szervezeti egysége a jövőben nemcsak a fogyasztóval közvetlen szerződéses kapcsolatban lévő eladóval szemben járhat el jogsértés esetén. A szakemberek a kiskereskedő mellett a raktárat, nagykereskedőt, importőrt és gyártót is, a korábbi egy helyett tehát az ellátási lánc öt szintjét ellenőrizhetik. A törvénymódosítás a fogyasztóvédelem megerősítésével védi a magyar vásárlókat és a jogkövető vállalkozásokat.

A hatóság mostanáig kizárólag olyan üzletben, webáruházban, applikációban végezhetett ellenőrzéseket, ahol végfogyasztó vásárolt vagy vett igénybe szolgáltatást. Az elmúlt időszak tapasztalatai azt mutatják, hogy ennél szélesebb körben is indokolt hatáskört adni az eljárások lefolytatására. A törvénymódosításnak köszönhetően a fogyasztóvédelmi hatóság nemcsak az üzlethelyiségbe, hanem például az áru tárolására szolgáló helyiségbe is beléphet, ott eszközöket, címkézési, csomagolási, egyéb munkafolyamatokat ellenőrizhet, iratokat ismerhet meg, díjmentesen mintát vehet.

A hatóság a jövőben gyorsabban, hatékonyabban meg tudja szüntetni a tisztességtelen piaci gyakorlatokat, hiszen jogosítványai a teljes ellátási láncra szólnak, és így célzottan, a jogsértés felmerülésének helyén teszik lehetővé az intézkedést.

(ITM)

[Eredeti](#)

(kormanyhivatal.hu, 2020. augusztus 04., kedd)

## **Kampányt indítanak a pazarlás elkerülésére**

MÉDIAUNIÓ Élj maradéktalanul! elnevezéssel társadalmi célú kampányt indított a Médiaunió Alapítvány az élelmiszerpazarlás visszaszorítása érdekében - közölte a szervezet. Közleményük szerint az idén augusztustól 2021 februárjáig tartó kezdeményezés során törekednek az élelmiszer-pazarlással kapcsolatos szemléletformálásra. Hosszú távú céljuk az élelmiszerpazarlás csökkentése.

Magyarországon évente fejenként 68 kilogramm élelmiszert dobnak ki a szemetesbe, az élelmiszer-hulladékok több mint a fele a háztartásokból kerül ki. Évente 88 millió tonna élelmiszer vész kárba az Európai Unióban, Magyarországon pedig családonként 270 kilogramm.

A Médiaunió minden évben kiválaszt egy kiemelkedő társadalmi ügyet, idén a Magyar Élelmiszerbank Egyesület pályázatát támogatják.

Az Élj maradéktalanul! kezdeményezésnek két fő pillére van: egy erős online, illetve egy televíziós, rádiós, sajtó- és közterületi kommunikációs kampány. Ebben részt vesz többek között az Agrárminisztérium, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és az Agrárgazdasági Kutató Intézet is.

MW

[Eredeti](#)

(Békés Megyei Hírlap, 2020. augusztus 05., szerda, 8. oldal)

## **Kocsánya mutatja, érett-e a dinnye**

MÓDSZER Nem az ütögetés, kopogtatás a legalkalmasabb módszer a görögdinnye érettségének megállapítására - hívta fel a figyelmet a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih). Az érettséget a termesztők úgy állapítják meg, hogy az ültetvény több példányából mintát vesznek, és megkóstolják.

Mivel a görögdinnyét biológiai érettségben fogyasztjuk, erre az állapotra kóstolás nélkül is következtetni lehet bizonyos jelekből. Például az érett görögdinnyének az anyanövényre már egyre kevésbé van szüksége, ezért a kocsánya száradni, barnulni kezd. Az erős, zöld kocsányú dinnye tehát valószínűleg még nem teljesen érett. A csíkos héjú fajtáknál érdemes

a színre is figyelni, ugyanis a világosabb csíkoknál megjelenő halvány vajsín is az érett állapotot jelzi.

Az ütögetésre jelentkező kongó hang nem az érettséget jelzi, hanem azt, hogy a dinnye belseje nincs megszakadva, magas a víztartalma. Ez a technika inkább a szezon végén lesz érdekes, amikor már a túlrett, belül löttyedt gyümölcsök kiszűrése a feladat.

A görögdinnye frissen szedve a legfinomabb, ezért fontos, hogy a betakarítás után mielőbb a vásárlókhoz jusson. És bár látszólag jól bírja a tárolást, nem jó, amikor kánikulában a tűző napon - ahol akár 45-50 fokra is felmelegedhet - nagy halomba rakva árulják a dinnyét. A forróság az ízet is rongálja, ráadásul az alul lévőket megnyomódhatnak, amitől romlásnak indulnak - írja a Nébih. Felezett dinnyét pedig csak olyan helyen vegyünk, ahol az eladó kezét tud mosni, tisztán tartja a kést és az asztalt, valamint gondosan lefóliázza a dinnyefeletet.

Figyeljünk rá, hol veszünk felezett gyümölcsöt  
MW

[Eredeti](#)

(24 Óra, 2020. augusztus 05., szerda, 7. oldal)

## **JTI: valamennyi adalékanyag maradhat**

A 2020 májusában életbe lépett uniós jogszabály betiltja a jellegzetes ízesítésű dohánytermékek forgalmazását, de nem zárja ki egyértelműen az egyes adalékanyagokat, ha a használatuk nem eredményezi a termék jellegzetes ízesítését - mutatott rá a JTI Hungary Zrt. a Gazdasági Versenyhivatal azon közleményére reagálva, amely szerint "megtéveszthette üzletfeleit egy dohány-nagykereskedő". A JTI hangsúlyozza, hogy e pontot kiemeli a magyar jogba is átültetett uniós irányelv preambuluma is, amelynek a JTI megfelelt, mert olyan szintre csökkentette keverékeinek mentoltartalmát, ami már nem ad jellegzetes ízesítést. E megközelítését a termékek piacra kerülése előtt bejelentette az uniós és a hazai hatóságoknak is. Mint kijelentette: a JTI nem tévesztette meg a partnereit. | VG

[Eredeti](#)

(Világgazdaság, 2020. augusztus 05., szerda, 4. oldal)

## **Ügyeljünk az SMS-ekre!**

Korlátozható a gyerekek telefonján a szolgáltatás

Az emelt díjas szolgáltatások veszélyeire és a tájékozódás fontosságára hívta fel ismét a figyelmet a Gazdasági Versenyhivatal (GVH). Lovedoktor néven nyújt emelt díjas SMS-szolgáltatást az a vállalkozás, amely nemrégiben került a versenyhivatal látókörébe -

olvasható a hatóság közleményében. A szolgáltatást használók - üzenetenként 2032 forintért - jóslatokat kaphatnak a szerelmi életükkel kapcsolatban.

A versenyhivatal arra kéri a fogyasztókat, hogy az emelt díjas telefonszámokon elérhető szolgáltatások igénybevétele előtt tájékozódjanak azokról a szolgáltatójuk weboldalán vezetett nyilvántartásból. A hatóság ennek kapcsán különösen a szülők, gondviselők figyelmét szeretné ráirányítani arra, hogy lehetőség van a gyermekek által használt telefonokon a drága szolgáltatások korlátozására, és ezzel együtt a különböző alkalmazások adatvédelmi beállításaira a felesleges kiadások, illetve egyéb sérelmek megelőzése érdekében.

A versenyhatóság áprilisban ideiglenesen felfüggesztette a Lovedoktorhoz hasonló, jellemzően fiatalok által használt Kérdezd Bongót! (Ask Bongo) nevű emelt díjas SMS-szolgáltatást és annak reklámozását. A GVH feltételezése szerint a műsor nézői nem kaptak megfelelő tájékoztatást a szolgáltatás lényeges jellemzőiről, például annak díjáról és a válaszokhoz felhasznált adatok forrásáról. A YouTube-on futó websorozatban pedig a gyermekeknek szóló, közvetlen felszólítás jelent meg az emelt díjas üzenetszolgáltatás igénybevételére.

Munkatársunktól

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2020. augusztus 06., csütörtök, 12. oldal)

## **Feloldották a tilalmat**

BÁCS-KISKUN Csütörtöktől megszűnik a tűzgyújtási tilalom az Alföldön, mert az elmúlt 24 órában lehullott csapadéknak köszönhetően csökkent a tűzveszély az erdőkben és a mezőgazdasági területeken - közölte a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal. A közlemény szerint a tűzgyújtási tilalom visszavonása Bács-Kiskun, Csongrád-Csanád és Jász-Nagykun-Szolnok megyét érinti. Felhívták ugyanakkor a figyelmet arra, hogy továbbra is körültekintően kell eljárni, hiszen Magyarországon az erdőtüzek 99 százalékát emberi mulasztás okozza.

[Eredeti](#)

(Petőfi Népe, 2020. augusztus 06., csütörtök, 2. oldal)

## **Stabilizálódott a nyár elején a kiskereskedelmi forgalom**

KSH-JELENTÉS | Júniusban már korlátozások nélkül lehettek nyitva a boltok

Számottevő átalakulás zajlott az első fél évben a kiskereskedelem szerkezetében - emelte ki Németh Dávid, a K&H vezető elemzője, miután a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) éves alapon 0,8 százalékos júniusi növekedésről számolt be, ami naptárhatástól megtisztítva

stagnálásnak felel meg. Kiemelte, hogy a január-júniusi időszakban a ruházati, könyves- és cipőboltokban 30 százalékkal csökkent a forgalom, miközben a csomagküldő és internetes kiskereskedelem dinamikája kitartott. A szakember úgy látja, hogy a vásárlási kedv továbbra is mérsékelt, a kilátások szerint a járványhelyzet okozta bizonytalanság miatt visszafogott növekedésre lehet számítani.

Áprilisban 81 hónapja tartó növekedés szakadt meg, csak két hónap után nőtt újra az értékesítés. Elemzők szerint az év hátralévő részében további bővülésre lehet számítani, a járványhelyzet előtti szintet az év végén, a jövő év elején érhetik el a kereskedők. Az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelmi üzletekben 1,5 százalékkal, a nem élelmiszer-kiskereskedelmi üzletekben 4,9 százalékkal nőtt a forgalom a KSH közlése szerint. Az üzemanyag-kiskereskedelem viszont továbbra sem talál magára, ezúttal 10,9 százalékkal csökkent az értékesítés volumene. Suppan Gergely, a Takarékbank vezető elemzője szerint a következő hónapokban az értékesítés fokozatos helyreállítása várható. A növekedést támogatja, hogy egyre többen térnek vissza a munkaerőpiacra, a közszférában számos béremelkedés lép életbe. Megemlítette, hogy 170 ezer egészségügyi dolgozó kapott félmillió forintos jutalmat, júliustól 10 százalékkal emelkedik a pedagógusok, 30 százalékkal a szakoktatók, novemberben pedig 20 százalékkal az egészségügyi dolgozók bére.

A vállalkozásokat érintő munkahelymegtartó programok mellett a gyed és a gyes kifizetési határidejének meghosszabbítása, valamint a hitelmoratórium egyaránt hozzájárul a forgalom növekedéséhez - reagált az adatokra Cseresnyés Péter, az Innovációs és Technológiai Minisztérium kereskedelempolitikáért és fogyasztóvédelemért felelős államtitkára. Az államtitkár szerint az adatok azt mutatják, hogy ezek az intézkedések segítik a visszarendeződést, és ha a járványügyi helyzet nem változik, akkor sem a kiskereskedelem, sem a gazdaság nem néz nagyobb kihívás elé a következő időszakban. Cseresnyés Péter egyúttal felidézte, hogy tavaly április környékén lépte át az ezermilliárd forintot a kiskereskedelmi forgalom, az idén ez már márciusban megtörtént, azonban ezt követően, áprilisban visszaesés következett be a koronavírus-járvány miatt. A szakpolitikus szerint ez nem meglepő, hiszen mindenki elsősorban az élelmiszeripari termékek megvásárlására fordította a figyelmét.

Grafikon

A KISKERESKEDELMI ÜZLETEK FORGALMÁNAK KIIGAZÍTATLAN VOLUMENINDEXE

Forrás: KSH, VG-grafika

JÁRDI ROLAND

[Eredeti](#)

(Világgazdaság, 2020. augusztus 06., csütörtök, 2. oldal)

## VERSENYRE ÖSZTÖNÖZVE

**SZEMÉLYI HITELEK** A lakáshitelek és az otthonbiztosítások után januártól a személyi kölcsönöknél is megjelennek a minősített fogyasztóbarát konstrukciók. A legfontosabb cél itt is az, hogy erősödjön a verseny, miközben jobban érvényesülnek a fogyasztói szempontok is. A jegybank lépése érthető, hiszen állományuk alapján a személyi hitelek a lakáskölcsönök után a második számú hitelterméknek számítanak a piacon.

Januártól elérhetővé válnak a minősített fogyasztóbarát személyi hitelek (MSZH) a lakossági piacon - derül ki abból a közleményből, amelyet a Magyar Nemzeti Bank tett közzé a honlapján. Ezzel - a lakáshitelek és az otthonbiztosítások után - a harmadik minősített fogyasztóbarát termék jelenik meg ebben a szegmensben. Az új termék kategória bevezetésének célja hasonló a korábbiakhoz: a piaci verseny ösztönzése, az ügyfelek magasabb szintű védelme és - a teljes körű online hitelnyújtás feltételeinek a kialakításával - a kényelmes kölcsönfelvétel biztosítása.

#### TÚL SZÉLES ÁRSKÁLA

Az elmúlt évek trendje - emelte ki közleményében az MNB -, hogy dinamikusan nőtt a fogyasztási hitelek, azon belül is a személyi kölcsönök folyósítása. Fogyasztóvédelmi és pénzügyi stabilitási szempontból egyaránt negatívan értékelhető ugyanakkor - tették hozzá -, hogy e hitelek kamatfelára nemzetközi összehasonlításban is magasnak számít. Ez és a jogszabályi maximumok közelében megállapított folyósítási és előtörlesztési díjak is a verseny kis intenzitására utalnak ezen a piacon.

Az elmúlt hónapokban - hívta fel a figyelmet a jegybank - fontos változást hozott a pénzügyek intézésében a koronavírus-járvány is: az új helyzet felgyorsította a digitalizációt, az egészségügyi kockázat miatt megnőtt az igény az online ügyintézés iránt. A hitelezők és az ügyfelek közös érdekévé vált, hogy egyszerű ügyintézással, érintésmentesen, rövid idő alatt lehessen hitelhez jutni. Ezzel együtt a személyes megjelenést, fióki interakciót nem igénylő, kényelmes hitelfelvételt biztosító megoldások még nem terjedtek el széles körben. Néhány piaci szereplő már bevezette ugyan online felvételi lehetőségét, azonban ezek jellemzően csak már meglévő bankkapcsolatnál használhatók ki. "Ennek megfelelően az MSZH termékek bevezetésének kiemelt célja a folyamatok egyszerűbbé, átláthatóbbá tétele, s a fogyasztó számára könnyen, akár otthonról is elérhető személyi kölcsönök számának a bővítése" - hangsúlyozta közleményében az MNB.

#### NÉGY PILLÉR

Az új koncepció négy fő területen fogalmaz meg elvárásokat a minősítésben részt vevő pénzügyi intézményekkel, illetve termékekkel szemben. Ami a termékjellemzőket illeti, a minősített fogyasztóbarát személyi kölcsönök szabad felhasználásra és/vagy már meglévő hitel kiváltására is igényelhetők. A konstrukció maximum hét év futamidő mellett érhető el. Fontos megkötés, hogy a minősítést csak olyan személyi hitel nyerheti el, amelynél az ügyleti kamat - és ezáltal a havi törlesztőrészlet - e maximális időtartam alatt változatlan marad, ezzel kiszámíthatóságot biztosítva a visszafizetés során.

A második pillér az árazás. Az ügyleti kamattal szembeni kikötés, hogy a hitelnyújtó által figyelembe vett referenciaérték (jellemzően az állampapírok vagy a bankok közötti kamatcsereügyletek hozama) feletti maximális kamatfelár mértéke nem haladhatja meg 500 ezer forint hitelösszegig a tizenöt, míg az 500 ezer forint feletti kölcsönnél a tíz százalékot. A fogyasztóbarát személyi hitelek értelemszerűen nem tartalmazhatnak rejtett költségeket, a folyósítási és előtörlesztési díjakat pedig egységes módon kell meghatározni és feltüntetni. A folyósítási tarifa összege papíralapú szerződéskötésnél a kölcsön maximum 0,75 százaléka lehet, míg online kontraktusnál ilyen díj nem számítható fel. Az előtörlesztési díj maximális mértéke az előtörlesztett összeg 0,5 százaléka lehet, egy évnél rövidebb hátralévő futamidőnél pedig nem számítanak fel díjat.

A harmadik pillért a fogyasztóvédelmi elvárások jelentik. Itt lényeges elem, hogy egyéb szerződéskötésre, valamint díjköteles szolgáltatás igénybevételére az ügyfél nem kötelezhető. Kamatkedvezmények elérése érdekében ugyanakkor lehetősége van hitelfedezeti biztosítás kötésére, díjköteles számlanyitásra, s jövedelme egy meghatározott részének a rendszeres érkeztetését is vállalhatja. További elvárás, hogy a hitelezőnek az ügyfél részére adott ajánlatban transzparenssal be kell mutatnia a kamatkedvezmény igénybevételekor, illetve a

nélkül számított törlesztőrészlet összegét, továbbá - ha ez ismert a hitelező előtt - a kedvezményre jogosító szolgáltatások költségét. Fontos elvárás még, hogy a folyósításnak papíralapú szerződéskötésnél három, online-nál pedig két munkanap alatt meg kell történnie.

A negyedik fő terület az elérhetőségé itt az a fő elvárás, hogy a minősített fogyasztóbarát kölcsönök bankfiókban, teljes körű online hitelfelvétel során és közvetítón keresztül is igényelhetők legyenek. A bankoknak biztosítaniuk kell a teljes körű online ügyintézés lehetőségét, az egész hitelnyújtási folyamatot lefedve az azonosítástól kezdve az átvilágításon, a hitelbírálaton és a folyósításon át a törlesztésig. A minősítést elnyerő intézményeknek a náluk már számlát vezető vagy hitellel rendelkező ügyfelek részére legkésőbb 2021. április 1-jétől, új kliensek számára pedig legkésőbb július 1-jétől elérhetővé kell tenniük az online hitelezés teljes folyamatát.

#### MEGHATÁROZÓ SZEREP

Az MNB adatai szerint a személyi kölcsönök az elmúlt évek egyik húzótermékének tekinthetők a lakossági hitelpiacon. Az új szerződések összege tavaly megközelítette az 560 milliárd forintot, ami közel 24 százalékos növekedés az egy esztendővel korábbi értékhez képest. A koronavírus-járvány hatásai viszont a személyi kölcsönök kihelyezéseinél is látszódnak: 2020 első öt hónapjában 157,6 milliárd forintnyi új szerződést regisztrált a jegybank, ez több mint harminc százalékkal elmaradt az egy évvel azelőtti 231,4 milliárdtól.

A személyi kölcsönök jelentőségét szintén jól szemlélteti, hogy az állomány alapján ma a második legfontosabb hitelterméknek számítanak a lakossági piacon. Az MNB adatai alapján május végén meghaladta a 926 milliárd forintot a háztartásoknál lévő állomány, ami amellelt, hogy 18 százalékkal több az egy esztendővel korábbinál, történelmi csúcsot is jelent. Ezzel a személyi kölcsönök részesedése meghaladja a 12 százalékot a lakossági portfólióban. Más kérdés, hogy az idei kilátások nem túl biztatók, ami az új szerződéseket illeti: azonkívül ugyanis, hogy a pandémia nyomán - érthető módon - jelentősen visszaesett a kereslet a hitelek iránt, a fogyasztási kölcsönöknél bevezetett THM-plafon is behatárolja a lehetőségeket.

#### GRAFIKON

#### AZ ÚJ SZERZŐDÉSEK ÖSSZEGE A SZEMÉLYI HITELEKNÉL

FORRÁS: MNB

#### GRAFIKON

#### A SZEMÉLYI HITELEK RÉSZESÉDÉSE A HÁZTARTÁSOK HITELPORTFÓLIÓJÁN BELÜL

Forrás: MNB

BARÁT MIHÁLY

[Eredeti](#)

(Figyelő, 2020. augusztus 06., csütörtök, 44+45. oldal)

## WHO: aggályos az orosz vakcina

Figyelmeztetés Nagy a különbség a között, hogy valaki nyomon van egy ígéretes vakcina felé, vagy hogy az már át is ment (a vizsgálatok) minden fázisán - figyelmeztetett az ENSZ Egészségügyi Világszervezetének (WHO) szóvivője a BBC szerint. Christian Lindmeier szavai elsősorban Oroszországnak szóltak, amelynek vezetése a múlt héten bejelentette, hogy

októberben már tömegesen és ingyenesen be is veti az országban kidolgozott oltást a koronavírus ellen - írja az index.hu. A vakcina bejegyzése augusztus 10-12. környékén történhet meg, és 15-től kerülhet polgári forgalomba. Anna Popova tiszti főorvos, az orosz fogyasztóvédelmi felügyelet vezetője szerint az orosz vakcinák tartós immunitást alakítanak ki. Az oltást az első után 21 nappal meg kell ismételni. Oroszország a 4. helyen áll a világon a koronavírus-fertőzöttek számát tekintve, igaz, a 861 ezer fertőzés mellett csupán 14 ezer halálesetet tartanak nyilván. Van azonban, aki kételkedik abban, hogy az alacsony halálozási arány a valóságot tükrözi. Júniusban az állami statisztikai hivatal, a Roszsztat egyik vezető tanácsadója nyilatkozott úgy, hogy az áldozatok 70 százaléka nem is kerül be a statisztikába, mert a halál okaként kizárólag az alapbetegséget jelölik meg. A halálesetek száma a hivatalos háromszorosa lehet.

A vírus elleni oltáson rengeteg országban dolgoznak gőzerővel, a WHO-nak van is egy hatos listája azokról az oltóanyagokról, amelyeket már klinikai teszteknek vetettek alá. Oroszország nincs köztük.

NÉPSZAVA

[Eredeti](#)

(Népszava, 2020. augusztus 06., csütörtök, 16. oldal)

## **Itt már nem a Mario figura tapossa össze a gombákat**

Az élethűen megrajzolt, erőszakos jelenetek hamar kárt okoztak

Évente több száz új videójátékot adnak ki, jelentős százalékuk pedig 18+-os besorolást kap, ami azt jelenti, erőszakos tartalom van benne. Sajnos azonban sok szülő nem figyel az útmutatásokra, így a tízévesek többsége is ismeri ezeket az élethűen megrajzolt, véres és erőszakos tartalmat cseppet sem nélkülöző videójátékokat.

BARANYA A játékos egyből egy gyilkosság és túszejtés helyszínén találja magát, ahol az első pár jelenetben egy holttesten kell nyomokat keresni, majd nem sokkal később egy kislány fejéhez szegeznek fegyvert egy toronyház tetejének szélén, és a döntéseinktől függ, hogy hány halálos áldozat lesz - ilyen játékokkal játszottak a 8-10 éves táborozók az egyik pécsi játszóházban.

Olvasónk az elmúlt héten kereste meg a szerkesztőségünket azzal, hogy 8 éves fia rosszat álmodott: kiderült, aznap a tábor keretében a játszóházban nézte, ahogyan bátyja a Detroit nevű játék demo verziójával játszik. Ez a játék erőszakos tartalma miatt kizárólag 18 éven felülieknek ajánlott.

- Nagyon felháborított az eset, hiszen mi, szülők igyekszünk mindent elkövetni, hogy a gyerekeink ezeket a felnőtt tartalmakat lehetőség szerint messze elkerüljék. Egy játszóházba hogy kerülhet ilyen öldökléssel, fegyverekkel, vérrel teli videójáték, illetve ha már ott van, hogy fordulhat elő, hogy ehhez egészen kicsi gyerekek is hozzáférnek? Az, hogy az őket elvileg felügyelő felnőttek mindeközben hol vannak, mit csinálnak, már meg sem merem kérdezni - írta lapunknak az édesanya.

Kérdéseinkkel próbáltuk keresni a játszóház üzemeltetőjét, aki viszont éppen szabadságát tölti, így a hely munkatársaival beszélünk. Az egyik fiatal hölgy elmondta, nem tudja, hogy történhet ilyen, mert három játék licencét vásárolták meg, egy autós, egy focis és egy szuperhősös játékot tudnak a gyerekek játszani Xbox-on és PSen. A gyerekek elmondása

szerint viszont a demo verziók fent vannak a fent említett erőszakos játékokból is, ami nemcsak ízelítőt ad, de bő félórás, órás játéklehetőséget is biztosít a gyerekeknek.

Nem csak a gyerekek lelkében, a családokban is kárt okozhat

Hosszas beszélgetésünkéből az derült ki, hogy a rendszerért felelős informatikus egyáltalán nem alkalmazott az ilyen esetekben feltétlenül elvárható, úgynevezett szülői felügyelet beállításokat, amivel elkerülhető lenne, hogy egy gyerek mindenféle akadály nélkül letöltsön erőszakos tartalmakat a gépekre. S mivel a játszóház munkatársai is kevésbé értenek ezekhez, így a bejelentésig észre sem vették ezeket a játékokat. Mindenesetre elmondták, mielőbb orvosolják ezt a problémát, és a jövőben jobban odafigyelnek erre.

A visszajelzések alapján nem egyedi eset kapcsán próbáltuk kideríteni, hogy az ilyen közösségi terekben melyik hatóság ellenőrzi a játékokat. Először az erőszakos tartalmak miatti korhatár-besorolással felkereshető Nemzeti Média- és Hírközlési Hatósághoz fordultunk, ők azonban válaszukban azt írták, nincs hatáskörük ellenőrizni videójátékokat. A játékszoftverekkel kapcsolatban a fogyasztóvédelmi törvény rendelkezik a gyermekés fiatalkorúak védelméről, ennek részleteiről a fogyasztóvédelemért felelős Nemzeti Fejlesztési Minisztériumnál érdeklődünk. Kérdéseinket elküldtük, jelenleg a válasza várunk.

Alattomos méreg

Nem először foglalkozunk a gyerekek által elérhető erőszakos játékokkal, melynek kapcsán lapunknak nyilatkozott klinikai szakpszichológus a nem korosztálynak megfelelő erőszakos játékokkal való találkozást a mérgezéshez hasonlította, hiszen lassan és alattomosan halmozódik föl a gyermek pszichéjében. Az emberi agy - főként ebben a korban - nem képes leválasztani a traumás élményt a tapasztalat forrásáról (nem elég arra emlékeztetnünk magunkat és a gyermekünket, hogy ez csak játék), tehát ami megmarad az a feszültség, a stressz kiváltotta "fuss vagy üss" készenlét.

Sajnos ellenőrizetlenül a gyerekek könnyen belefutnak a világhálón nekik nem való erőszakos játékokba

Rajnai-Zsíros Krisztina krisztina.zsiros@mediaworks.hu

[Eredeti](#)

(Tolnai Népujság, 2020. augusztus 06., csütörtök, 12. oldal)

## **Az XXXLutz az IKEA helyére pályázik a magyar piacon**

BÚTORKERESKEDELEM | Miskolcon és Szegeden terjeszkedne a Kika utódja

Október 15-től XXXLutz lesz a Kika magyarországi bútoráruházaiból - jelentette be a Világgazdaság hasábjain Ingo Schalk, a Kika Lakberendezési Kft. ügyvezetője. Hangsúlyozta, hogy az anyacég mindig mindenhol első akar lenni, és ez alól Magyarország sem kivétel, vagyis az IKEA utolérése a cél. A belső átszervezés az IT-rendszer lecserélése mellett a beszerzés és a logisztika új alapokra helyezését is jelenti, a kollégákat pedig hónapokon át képezték a váltásra. Az új árukészlet felét a Kika adja, az XXXLutz termékeinek az átmeneti időszakra Üllőn bérelt 17 ezer négyzetméteres raktárat a cég, amely idővel saját logisztikai központot tervez.

Ingo Schalk: a magyar szállítók továbbra is meghatározó szerepet tölthetnek be Októbertől XXXLutz lesz a Kika üzletekből

**BÚTORKERESKEDELEM | Az átmeneti időszakban Üllön bérel újabb raktárat a lánc, és idővel saját logisztikai központot tervez**

A közelgő márkaváltás után az eddig Kikaként ismert áruházlánc immár XXXLutz néven a piacvezető szerepet célozza meg Magyarországon, vagyis az IKEA babérajaira tör - mondta a Világgazdaságnak Ingo Schalk, a Kika Lakberendezési Kft. ügyvezetője. Az új tulajdonosi háttérrel Miskolcon és Szegeden is terjeszkedne a vállalat.

Lassan egy éve, hogy a Gazdasági Versenyhivatal rábólintott a Kika áruházak XXXLutz általi felvásárlására. Mi történt azóta a cég háza táján?

Tavaly szeptemberben vette meg az XXXLutz a Kikát, azóta dolgozunk a háttérben azon, hogy a régi gyakorlatról áttérjünk az új struktúrára. Az új IT-rendszer használatára hónapok óta képezzük a kollégákat. A koronavírus-járvány miatt nem küldhettük ki őket Ausztriába, hanem itt, helyben zajlott az oktatás. Ugyanakkor az informatikai háttérrel együtt a beszerzés, a logisztika is új alapokra kerül. Mivel az XXXLutz nagyobb árukészlettel rendelkezik, az új felállásban a teljes szortiment felét adja csak a Kika, a többi az anyacég révén kerül a polcainkra. A szintén a cégcsoporthoz tartozó Mömaxhoz és Möbelixhez hasonlóan élvezhetjük egy multinacionális vállalat központi beszerzésének előnyeit, egyúttal viszont ragaszkodtunk a meglévő hazai slágertermékek megtartásához, amelyek követték a magyar ízlésvilág változását az elmúlt években. Ez azt jelenti, hogy várhatóan mintegy 10-12 ezer árucikk marad.

Mikortól lesznek látogathatók a megújuló üzletek?

A tervezett dátum október 15., de úgy akarunk kinyitni ezen a napon, hogy addig se legyen bezárva egyetlen egység sem. Ez a Lehel utcai, a budaörsi és a soroksári mellett a debreceni, a pécsi és a győri áruházra is vonatkozik. Régóta vagyok kereskedő, hiszen álltam a Lidl, az OBI, a Plus és a Kaiser"s szolgálatában is, nem ez a megoldás a jellemző, pedig járható az út. A budaörsi üzlet is 23 ezer négyzetméteres, és még ha az átépítés jár is némi zajjal, az eladótér 70 százaléka mindvégig látogatható. A beérkező XXXLutz-megrendeléseket azonban a nyitásig is kezelni kell, ezért béreltünk egy 17 ezer négyzetméteres raktárat Üllön, de idővel saját logisztikai központot is építünk. Emellett gyorsabb és hatékonyabb lesz az ügyfélszolgálatunk, a marketing is megújul. A Kika mindig is erős volt a plakátokban, de az XXXLutz inkább a reklámújságokban hisz, ezért az online hirdetések mellett ezek a hagyományos eszközök is nagy hangsúlyt kapnak. A belső átszervezés mellett részben már a külső átalakulás is látható: az átfestés befejezése után az új logók is a helyükre kerülnek.

Mekkora most a hazai lakberendezési piac, és azon milyen szerepet tölthet be a vállalat?

A legutóbbi becslések szerint 600 millió euró, azaz csaknem 210 milliárd forint a szektor éves forgalma Magyarországon. De ez a mutató csak a bútorkereskedelemre vonatkozik, miközben a nagyobb piaci szereplők dekorációs kellékeket is kínálnak, ahogy mi is. Annak ellenére, hogy a tulajdonosi szálak összefutnak, a Mömax, a Möbelix és a Kika helyébe lépő XXXLutz külön vállalkozás, amely megáll a maga lábán. Egyébként is szeretem az éles versenyt, konkurencia nélkül nehéz fejlődni. Az új tulajdonos mindig mindenhol első akar lenni, ez alól a magyar piac sem kivétel. Régi álmom, hogy piacvezetők legyünk, én 2008 óta vagyok itt, eddig nem sikerült, most viszont reális célnak tartom. Ennek nem ma vagy holnap kell bekövetkeznie, öt-tíz éven belül viszont összejöhet. Szívem szerint csak azután mennék nyugdíjba, hogy ezt elértük.

Sokan úgy gondolnak az IKEA-ra, hogy nemcsak bútort, hanem egyfajta életérzést is kínál. Hasonló eszközökkel kerekednének felül a svédeken?

Az IKEA valóban egy életstílus, amelyhez társul egy vevői kör. Készletben erősek, majdnem minden, amit ott látsz, az megtalálható a raktárban is. Nálunk pedig nagy az egyedi igény és ízlés szerint tervezett bútorok aránya, amihez a partnereink révén megvan a szükséges gyártókapacitás is. Talán első hallásra meglepő, de az IKEA-nak nagyon sok vevőt

köszönhetünk, főként Soroksáron, ahol egymással szemben helyezkedik el a két áruház. Az ottani nyitás nálunk is boomot hozott, amit ott nem találnak meg a vásárlók, azt nálunk keresik, de ez persze fordítva is igaz.

A cégcsoporton belül hogyan viszonyul egymáshoz a Möbelix, a Mömax és az XXXLutz?

Mindenkinek az az álma, hogy szépen berendezett otthona legyen, erre kínálunk az anyagi lehetőségekhez mérten eltérő megoldásokat. A Möbelix az alacsonyabb árfekvésű termékekben erős, a Mömaxé a trendi, fiatalos közepkategória, az XXXLutz pedig teljes portfóliót kínál, az olcsóbb árucikkek ugyanúgy elérhetőek, mint a dizájnos, egyedi tervezésű luxustermékek. Ha például valaki 200 ezer forintból rendezné be a konyháját, annak ugyanúgy van ajánlatunk, mint annak, aki 20 milliót is rászánna. Mindenkinek van pénztárcája, ízlése és elképzelése, azon vagyunk, hogy kompromisszummentes találkozásokat teremtsünk kereslet és kínálat között.

Eddig a Kika miben volt a legerősebb?

Az ülőgarnitúra a legnagyobb forgalmú árucsoport, köszönhetően annak, hogy a modern bútorok mellett ugyanúgy helyet adunk a még mindig nagy népszerűségnek örvendő klasszikus daraboknak. A lámpa-világítás kategóriáé a dobogó második foka. Az értékben és volumenben is kiugró eladások a széles választék mellett arra vezethetők vissza, hogy drága lámpákat sem félünk eladni, e téren pedig sokan hajlandók áldozni a minőségi darabokra. Ezután a hálószobabútorok és a lakástextilek következnek, de például szőnyegből jóval kevesebb fogy, amióta tizből kilenc lakásban laminált padló van. Érdekes az is, hogy ágyfunkció nélkül alig van kereslet kanapéra. Míg az osztrákoknál, németeknél legfeljebb 50-60 százalék a kihúzható darabok aránya, addig Magyarországon 95 százalék.

Az áruházlánc csaknem 27,5 milliárd forint nettó árbevétele 900 millió forint profittal párosult a 2019-es üzleti évben. Mi a cél az idén?

Annak mindenképp van realitása, hogy hozzuk a tavalyi forgalmi szintet, a nyereségről viszont korai még beszélni. Egyrészt azért, mert ebben a turbulens időszakban sok múlik a következő hónapokon, másrészt az a tízmillió eurós nagyságrendű, azaz több milliárd forintos befektetés, amely a márkaváltáshoz kapcsolódik, nem azonnal térül meg.

Mivel 2008 óta vezeti a magyar Kikát, van rálátása: a világválság utánánál könnyebb vagy nehezebb időszaknak tűnik a járvány okozta krízis?

A pontos párhuzammal még várni kell, hiszen a 2008-2009-es válság idején is csak fél évvel az Egyesült Államokból érkező első vészjósló jelek után rogyott meg a magyar gazdaság, s a mi értékesítésünk is bezuhant 40 százalékkal. Más a mostani időszak, az otthon maradásra buzdító kampány pedig, akárcsak a barkácsi piacra, a lakberendezésre is jótékony hatással volt. Annak a pénznek, amit szállodákban vagy éttermekben költenének el az emberek, egy része nálunk csapódik le. Ezzel szemben 2009-ben mindenki megtakarított, akinek volt mit, mert sokan kilátástalan helyzetbe sodródtak. Most van pénzük a háztartásoknak, a kijárási korlátozásokkal pedig nemcsak otthonosabbá váltak a lakások, hanem a tömegesen elrendelt home office miatt az irodabútorok iránti kereslet is megugrott.

Ebben az időszakban sokan nemcsak kényelmesebbnek, hanem biztonságosabbnak is tartják az online vásárlást. Hol tart a webes csatorna?

Ha nem telefont vagy tévét vásárolsz - ami ugyanolyan, bárholnan szerzed be -, a hagyományos áruházak szerepe megkérdőjelezhetetlen. Ha veszel egy kanapét, előbb rá akarsz ülni, végigsimítod a szövetet. Ezzel együtt már 4 százalékos forgalmi részaránynál jár az online csatorna, és az a cél, hogy a következő három-négy évben ez a mutató elérje a 10 százalékot. Bár nálunk az eladók tanácsadók is egyben, a szolgáltatást főleg a vásárlás után kapja a vevő a kiszállítással, az összeszereléssel. Arról nem is beszélve, hogy egy jó vétel legalább öt-tíz éves befektetés.

Bár a plázastop most akadály, ha lenne rá mód, terjeszkednének?

Tervben van, hogy a hat áruházból álló hálózat bővüljön, a következő öt évben két vidéki városban, Miskolcon és Szegeden terjeszkednénk. Borsodban még nem voltunk jelen, a Tisza partján viszont már igen, a kisebb eladóterű, háromezer négyzetméteres üzlet koncepciója ott azonban nem vált be. Kiegyensúlyozottabb lesz a kínálat, de az eltérő vásárlóerő és igények miatt teljesen egységes csak a szolgáltatási színvonal lesz.

Mennyire fontos az XXXLutznak, hogy magyar készítésű termékeket is forgalmazzon?

Több mint negyven magyar beszállítóval dolgozunk, akiknek a zöme a márkaváltás után is marad a szortimentben. A legnagyobb hazai partnerünk, a kézzel készült ülőgarnitúrákat gyártó Kanizsa Trend például ugyanúgy meghatározó szereplő lesz, ehhez a céghez több millió eurós forgalom kötődik évente. De említhetném a szegedi paplangyártó Naturtextet is mint kiemelt partnert, a jól bevált kapcsolatokhoz ragaszkodunk. Ugyanakkor az XXXLutz portfóliójában is nyomot hagy, hogy pillanatnyilag Lengyelország a legnagyobb bútorgyártó Európában, de a szerb és a román vonal is meghatározó. A közép- és felső kategóriás bútorok viszont főként német és osztrák gyártmányok.

A legutóbbi létszámadatok szerint a Kikának 537 alkalmazottja van. Mennyire jellemző a munkavállalói lojalitás?

Amikor a Kika felvásárolta a Michelfeit áruházakat, 1999-et írtunk, számos dolgozó már akkor itt volt, azaz vannak bőven húszhuszonöt éve köztünk lévő szakemberek. Kitartanak, büszkék a munkájukra, meg is becsüljük őket. A másik véglet az Y generáció, előfordul, hogy háromból két fiatal elsétál az első nap után, mert a munka keményebb, mint várta, de az sem ritka, hogy pár hónap után plusz 10-20 ezer forintért állnak tovább. Nem általánosítok, de sokat változott a világ az elmúlt években.

A szektor hazai forgalma csaknem 210 milliárd forint évente

Ingo Schalk: az online csatorna részarányát négyről tíz százalékra növelnénk

GYÖNGYÖSI BALÁZS

[Eredeti](#)

(Világgazdaság, 2020. augusztus 06., csütörtök, 1+5. oldal)

## MEGERŐSÍTIK A FOGYASZTÓVÉDELMET

A TERMÉK ÁRÁHOZ IGAZODÓ, SÁVOS LESZ A JÓTÁLLÁSI IDŐ, ÉS VÁLTOZNAK A SZAVATOSSÁG SZABÁLYAI IS

Módosulnak a szavatosság és jótállás szabályai jövőre, sávós lesz a jótállási idő, és jön az e-jótállási jegy, valamint bővíthetnek a fogyasztóvédelmi hatóság ellenőrzési keretei is - jelentette be Palkovics László, innovációs és technológiai miniszter. A változások megfelelő jogi és szervezeti átalakításokkal ugyanakkor nemcsak a megnövekedett terheléshez, hanem új vásárlókhöz is vezethetik a cégeket.

A jótállás kérdését jelenleg a 151/2003. (IX.22.) kormányrendelet szabályozza. A rendelet mellékletében tételesen felsorolt új, tartós fogyasztási cikkekre a kereskedőnek (illetve vállalkozásnak, amely az adott terméket a végfelhasználónak eladta), egy év jótállást kell vállalnia. Ezt a szabályt értékhatártól függően az új rendelet sávossá alakítja. A mostani egy évvel szemben a termék árához igazodó, sávós, 1-2-3 éves jótállási időtartamokat vezetnek be.

Bevezetik az e-jótállási jegyet, valamint kiegészül a kötelező jótállás hatálya alá eső termékek köre is, többek között a 10 ezer forintnál drágább nyílászárókkal, riasztóberendezésekkel, napelemes rendszerekkel.

"A hatályos rendelkezés szerint a vállalkozásnak törekednie kell arra, hogy a kijavítást vagy a cserét legfeljebb 15 napon belül elvégezze. Ha 15 napon belül nem javítható a termék, akkor erről tájékoztatni kell a fogyasztót. Ha három javítás után negyedik alkalommal ismét meghibásodik a termék, vagy 30 napon belül nem javítható, akkor a vállalkozás köteles cserélni azt" - mondta el Keszthelyi Nikoletta, fogyasztóvédelemért felelős helyettes államtitkár.

#### AZ EREDETI CSOMAGOLÁS NEM FELTÉTEL

A jótállásból eredő jogok érvényesítésénél nem tehető majd feltétellé, hogy a terméket az eredeti csomagolásban juttassa vissza a fogyasztó. A hibák leírásánál rendeletben rögzítették a szakvélemény kötelező tartalmi elemeit, a fogyasztóvédelmi hatóság pedig hatáskört kap a kereskedők és a szervizek közötti kommunikáció ellenőrzésére.

Fontos elvárás, hogy a fogyasztók tájékoztatást kapjanak a javítási időkről, számolni tudjanak azzal, mikor használhatják újra a terméket. A kereskedő akkor tehet eleget tájékoztatási kötelezettségének, ha a szerviztől megbízható információt kap a termék javításáról, annak idejéről. Így a szervizek feladatait is egyértelműsítik, a fogyasztóvédelmi hatóságot pedig új hatáskörrel ruházzák fel a rendszeres ellenőrzést lehetővé téve.

További változás lesz, hogy ha az üzembe helyezést a fogyasztó a vásárlást követő 6 hónapon túl teszi meg, akkor a jótállás kezdő időpontja a vásárlás napja lesz. A módosítások az elégséges felkészülési idő biztosítása érdekében 2021. január 1-jével lépnek majd hatályba.

#### SOKAT HIBÁZNAK A KERESKEDŐK

A jótállás-szavatosság kiemelt kezelését indokolja, hogy a fogyasztóvédelmi hatóságnak ebben a témakörben az elmúlt öt évben lefolytatott ellenőrzései alapján az üzletek 45 százaléka jogsértő. A fogyasztóvédelmi hatósághoz érkező évi 30-33 ezer panasz 40 százaléka jótállás-szavatossági ügy. A békéltető testületi évi 10-12 ezer ügyből 37 százalék ilyen - közölte a helyettes államtitkár.

Az Országgyűlés jelenleg tárgyalja a fogyasztóvédelmi hatóság ellenőrzési lehetőségeit. A törvényjavaslat szerint megerősítenék a fogyasztóvédelmi hatóság ellenőrzési kereteit a fogyasztók és a tisztességes jogkövető vállalkozások érdekében. Fontos újítás az ellátási lánc bevezetése, amely a fogyasztóvédelmi fellépések hatékonyságát növeli, mert az ellátási láncban szereplő bármely, jogsértést elkövető gazdálkodó szervezettel szemben eljárhat a fogyasztóvédelmi hatóság, ha a lánc végső szereplője a fogyasztó.

Kiemelten súlyos közérdekből, például a fogyasztók széles körének anyagi sérelme esetén az ügyészség előzetes jóváhagyásával akár magánlakásban - például egy webáruház székhelyén - is végezhet ellenőrzést. Ilyen ellenőrzésre garanciális szabályokat is tartalmaz a módosítás, amely idén augusztus végén léphet hatályba.

#### A VÁLTOZÁS ÚJ VÁSÁRLÓKAT HOZHAT

A 2021. január 1-jétől esedékes változások megfelelő jogi és szervezeti átalakításokkal ugyanakkor nem csak megnövekedett terheléshez, hanem új vásárlókhöz is vezethetik a cégeket.

"Az érintett vállalkozásoknak érdemes időben letárgyalniuk a szervizpartnerekkel kötött beszállítói és forgalmazói szerződéseket. A garanciaidő növekedése ugyanis bővülő kötelezettségekkel jár többek között az anyagellátás, a rendelkezésre állás és a logisztika területén, ami magasabb költséget eredményezhet a cégek számára. Ezeket a terheket a jótállási időszak növekedésének megfelelően kell a feleknek megosztani a beszállítói láncon

belül" - hangsúlyozta Dr. Losonci András, a Vámos-Nagy Ernst & Young Ügyvédi Iroda kereskedelmi jogra szakosodott ügyvédje.

"A szabályozásváltozásnak köszönhetően nemcsak az eddig egységes garanciaidő, de a jótállási jegy kiállításának előírásai, valamint a fogyasztói igények rendezésének módja és határidői is módosulnak" - tette hozzá a szakember.

A következő időszakban tehát a kereskedelmi vállalkozások számára szükséges lehet a javítási és cserehatáridők, a panaszkezelési folyamatok, az ügyféltájékoztatók, valamint a belső eljárásrendek újragondolása. Azok a cégek azonban, akik megfelelő jogi és szervezeti átalakításokkal reagálnak a változásra, a többletfeladatokkal érdemben növelhetik a vásárlói élményt, ami hosszú távon pozitív hatással lehet az eredményességükre is.

EZEK AZ ÚJ JÓTÁLLÁSI SÁVOK 2021-TŐL

A 10-100 ezer forint értékű termékek kötelező jótállása 1 ÉV

A 100-250 ezer forint értékű termékek kötelező jótállása 2 ÉV

A drágább termékek kötelező jótállása 3 ÉV

PAPP TÍMEA

[Eredeti](#)

(Store Insider, 2020. augusztus 06., csütörtök, 32+33. oldal)

## **Te is így mikrózod az ételt? Nem kellene: nagyon veszélyes lehet**

Nagy hasznunkra válhatna, ha az élelmiszerpazarlás mellett általánosságban az étелеink tárolását, kezelését és elkészítését tekintve is tudatosabbak lennénk - például a mikrohullámú sütő használatában.

Az élelmiszerpazarlás régi és egyre mélyülő probléma a fejlett országokban. Magyarországon például évente fejenként 68 kilogramm élelmiszert dobnak ki a szemetesbe, az élelmiszerhulladékok több mint a fele a háztartásokból kerül ki. Évente 88 millió tonna élelmiszer vész kárba az Európai Unióban, Magyarországon pedig családonként 270 kilogramm. A jelenség felszámolására számtalan kezdeményezés igyekszik felhívni a figyelmet itthon is: a legújabb az "Élj maradéktalanul!" elnevezésű társadalmi célú kampány, amit a Médiaunió Alapítvány indított a napokban. Az idén augusztustól 2021 februárjáig tartó kezdeményezés során törekednek az élelmiszer-pazarlással kapcsolatos szemléletformálásra, hosszútávon pedig az élelmiszerpazarlás csökkentésére. A kampányban részt vesznek intézmények, szervezetek és szakmai partnerek, többek között az Agrárminisztérium, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és az Agrárgazdasági Kutató Intézet is. Nagy hasznunkra válhatna, ha a pazarlás mellett általánosságban az étелеink tárolását, kezelését és elkészítését tekintve is tudatosabbak lennénk. A BBC átfogó cikkben boncolgatja a témát a mikrózáson keresztül, olyan kérdéseket feltéve, hogy milyen veszélyei vannak a műanyagok melegítésének, illetve hogy hogyan befolyásolja a zöldségek tápanyagtartalmát ez a folyamat. Azt már az elején leszögezhetjük: önmagában a mikrózásban nincs semmi kockázatos - a műanyagok felmelegítésében már annál inkább. Sok háztartási eszköz jóval megosztóbb, mint a mikró, aminek a megjelenését a főzni nem tudók vagy akarók anno lelkesen üdvözölték. Rengeteg receptnek alkották meg időközben a mikrózós változatát: régóta tudjuk, hogy lehet benne rántottát, sütit, rizst, krumplit főzni, sőt, akár bacont sütni. A kulináris érveken és

ellenérveken túl azonban van egy másik vitatott aspektus, mégpedig az, hogy milyen esetekben ártalmas számunkra a mikróban főzés, sütés. Nos, ha helyesen használjuk, nincs miért aggódnunk a mikrohullámok sugárzása miatt, ezt az Egészségügyi Világszervezet is elismeri. Más tényezők azonban kevésbé egyértelműek, beleértve, hogy mennyi tápanyagot veszítenek a mikrózott ételek, vagy hogy az ebédünk, amit műanyagban melegítünk, okozhatnak-e hormonzavart. Több kutatás is kimutatta, hogy a zöldségek elveszítik a tápanyagértékük egy részét, ha mikróban melegítjük őket. A tudósok rájöttek például arra, hogy a brokkoli mikrózása a benne található flavonoidok (gyulladáscsökkentő növényi vegyületek) 97 százalékát megsemmisíti. Ez háromszor annyira pusztító, mint ha megfőznénk a zöldséget. Ugyanakkor egy 2019-es tanulmány, ami a mikrózott brokkoli tápanyagvesztését vizsgálta, arra a konklúzióra jutott, hogy a korábbi kutatások nem kezelték egységesen a főzési időt, a hőfokot, és azt sem, hogy a brokkoli vízben volt-e vagy sem. Azt mindenesetre megállapították, hogy a rövidebb főzési idő (a kutatás során egy percig mikrózták a brokkolit) nem veszélyezteti a tápanyagtartalmat. A párolás és a mikrózás ugyanakkor csökkentheti a legtöbb flavonoid mennyiségét, ami azért nem jó hír, mert ezeknek a vegyületeknek komoly egészségmegőrző szerepet tulajdonít a tudomány: csökkentik a szívproblémák kialakulásának esélyét. A kutatók szerint a vizsgálat során azonban mégiscsak úgy tűnt, hogy a mikrózás kevésbé "irtja ki" a flavonoidokat, mint a párolás. Azt is megállapították, hogy ha túl sok vizet használunk mikrózás közben, például akkora mennyiséget, mint amennyit forraláshoz szoktunk, ugyancsak a flavonoidmennyiség rovására megy. Xianli Wu vezető kutató szerint nincs egyértelműen elfogadott mechanizmus arra, hogy a mikrózásnak miért van ilyen hatása, ahogy arra sincs egyértelmű válasz, hogy az így melegített vagy főzött zöldségek több tápanyagot tartanak-e meg, mint ha más módszerrel készítenénk el őket. Ennek az ételek textúrájának, tápanyagtartalmának különbsége az oka. "Habár általánosságban a mikrózás egy nagyon népszerű módszer, az optimális idő eltérő lehet a különféle zöldségek esetében", mondta a kutató, aki azt is hozzátette: nem is minden növényi tartalmú ételhez ideális megoldás. Egy másik tanulmányban a kutatók azt hasonlították össze, hogy a különféle zöldségek fenoltartalma (aminek szintén sok pozitív egészségügyi hatást tulajdonítanak) hogyan változik forralás, párolás és mikrózás hatására. Utóbbi két módszer a fenoltartalom csökkenését eredményezte a tökben, a borsóban és a póréhagymában, de a spenótban, paprikában, brokkoliban vagy a zöldborsóban nem. A kutatók az antioxidáns-aktivitást is tesztelték. Mindkét mérés azt hozta ki, hogy a zöldségek jobb eredményeket mutattak mikrózás után, mint amikor forró vízben megfőzték őket. Arra jutottak, hogy ez a mérsékelt hőkezelésnek volt köszönhető. Sokan műanyag eszközöket használnak mikrózás közben, de a kutatók figyelmeztetnek: így megvan a rizikója, hogy ftalátok kerülnek a szervezetünkbe. Ezek az adalékok ugyanis hő hatására kiválhatnak és az élelmiszerekbe szivároghatnak. Néhány műanyagot egyszerűen nem mikrózásra terveztek, mert polimereket tartalmaznak, hogy rugalmasak legyenek, ezek azonban alacsonyabb hőmérsékleten is olvadni kezdenek és ki is válhatnak, miközben melegítjük őket. 100 Celsius fokon ez már előfordulhat Juming Tang, a washingtoni egyetem élelmiszermérnök-professzora szerint. Egy 2011-es kutatás során a tudósok több mint 400 műanyag tárolót vizsgáltak, amiket kifejezetten ételtárolásra terveztek, és azt találták, hogy a többségükből olyan kemikáliák szivárogtak, amik károsan hatottak a hormonokra. A ftalátok olyan vegyületek, amiket az ipar főleg lágyítószerként alkalmaz, és meglehetősen népszerűek, mert a műanyagok rugalmasságát és élettartamát növelik. Gyakran előfordulnak elviteles dobozokban, műanyagcsomagolásban és vizesflakonokban is. A kutatások kimutatták, hogy hormonkárosító hatásuk van, emellett a metabolikus rendszerünket is károsan befolyásolják. Gyerekek esetében a ftalátok növelik a vérnyomást és az inzulinrezisztenciát, ami hozzájárul olyan metabolikus rendellenességek kialakulásához, mint

a diabétesz vagy a magas vérnyomás. A vegyületeknek való kitettséget ezen kívül a termékenységi problémák, az asztma és az ADHD kialakulásához is kötik. Leonardo Trasande, a New York-i egyetem orvostudományi iskolájának professzora szerint a ftalátok potenciálisan rombolhatják a pajzsmirigy-hormonokat. Egyebek mellett ezek a hormonok meghatározó szerepet játszanak a magzatok agyi fejlődésében. A biszfenol szintén gyakran használt adalékanyag a műanyaggyártásban, és több kutatás is megerősítette, hogy a ftalátokhoz hasonlóan hormonkárosító hatása lehet. A ftalátok gyakorlatilag mindenütt jelen vannak, a játékoktól kezdve a testápolókig, és még mindig nem világos, mekkora kárt képesek tenni a szervezetünkben. A legtöbb szakértő azonban egyetért abban, hogy a ftalátokat tartalmazó műanyagok hevítése mindenképp növeli a káros hatásoknak való kitettséget. A mikrózás mobilizálja a szennyeződések, nyilatkozta a témával kapcsolatban Rolf Halden, az arizonai egyetem professzora. "A folyamatot laboratóriumokban is használják arra, hogy a mintákból kivonják a szennyező anyagokat a kémiai elemzés előtt." Szerinte fontos megjegyezni, hogy ha műanyagban melegítünk ételt, a kivonódás úgy is megtörténhet, hogy a műanyag nem is érintkezik közvetlenül az étellel, például a fedők esetében. "A víz gőzként távozik az ételből, ami a fedő alján gyűlik össze. A műanyag fedőből kiváló kemikáliák lehullanak az ételünkre, miután a páracseppek magukba szívják őket", magyarázta a professzor. Mit tehetünk, ha mindennek nem akarjuk kitenni magunkat? A legjobb, ha kockázatmentesen mikrózható anyagokat használunk, például kerámiát. Érdeemes megnéznünk emellett, hogy a műanyag dobozaink alján megtaláljuk-e az újrahasznosítás univerzális jelét - azok, amiken a 3-as szám szerepel és V betű vagy a PVC jelölés, ftalátokat tartalmaznak. Az eddig felsorolt dolgok mellett más is van, amire érdemes nagyon odafigyelni, ha mikrózunk, főleg, ha nemcsak melegítésre, hanem főzésre is használjuk. "A melegített étel mennyiségétől függően előfordul, hogy bizonyos részek jobban felforrósodnak, mint mások", mondta el Francisco Diez-Gonzalez, a Georgia-i egyetem élelmiszerbiztonsági professzora. "Nehéz elérni a teljesen kiegyenlített hőmérsékletet, különösen ha nyers ételről van szó." Ugyanakkor jó, ha tudjuk: az ételek többszörös újramelegítése is tartogat buktatókat. Az ételeket legalább 82 Celsius fokig kell melegíteni, ez az a hőfok, ami elpusztítja a veszélyes baktériumokat. Azért nem célszerű egynél többször újramelegíteni, mert a baktériumok minden lehűléskor elkezdhetnek termelődni. A mikrohullámú sütő magas hőmérsékletű fokozataira szintén ügyelnünk kell. Általában véve a magas hőfok nem jelent problémát, de több tanulmány is felhívta a figyelmet arra, hogy kockázatos magas keményítőtartalmú ételeket (beleértve a gabonaféléket és a gyökérzöldségeket is) mikróban főzni. Betty Schwartz, a jeruzsálemi héber egyetem tápanyagtudományi professzora érdekes felfedezést tett ezzel kapcsolatban: egyszer látta, hogy a diákjai héjában sült krumplit készítenek a mikróban ebédszünetben, és miután megvizsgálta az ételeket, kiderült, hogy apró kristályok voltak a belsejükben. Analizálta őket, és azt találta, hogy magas volt az akrilamid-tartalmuk, ami a fővés folyamatának természetes mellékterméke. A professzor megkérte a diákokat, hogy mikrózás helyett inkább főzzék meg a krumplikat - mint kiderült, így nem keletkezett akrilamid, nem úgy, mint a magasabb hőfokon történő mikrózáskor. Miért is fontos ez? Ahogy arról a Nébih is beszámolt korábban, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) élelmiszer-szennyezőanyagokkal foglalkozó szakbizottsága (CONTAM Panel) - nyilvános konzultációt követően - 2015-ben tudományos véleményt adott ki az élelmiszerekben előforduló akrilamidról. Ebben megerősítette a korábbi értékeléseket, amik szerint - állatkísérletek alapján - az élelmiszerekben jelenlévő akrilamid lehetségesen megnöveli a rák kialakulásának kockázatát a fogyasztók minden korcsoportjában. Az akrilamid szénhidrát-tartalmú élelmiszerekben természetes módon keletkezik azok magas hőmérsékleten (120 C felett) történő hevítésekor (sütés, pörkölés, grillezés), alacsony nedvességtartalomnál. Először

2002-ben Svédországban figyeltek fel erre a jelenségre. Mivel az akrilamidot lehetetlen teljesen eltávolítani az étrendből, nagy jelentősége van a bevitel csökkentésének, az otthoni főzési szokások módosításának és a változatos étrendnek. Az összetevők kiválasztása és az alkalmazott sütési-főzési hőmérséklet befolyásolja a különböző élelmiszerek akrilamidtartalmát. Az akrilamid szintek közvetlen kapcsolatban vannak az élelmiszerek "barnaságával", ezért azt ajánlják a fogyasztóknak, hogy az otthoni ételkészítés során ne süssék túl (ne "égessék"), hanem csak enyhén barnára süssék azokat. Ami a mikrohullámú sugárzást illeti, nos, teljesen ártalmatlan. A készülékek alacsony frekvenciájú elektromágneses sugarakat bocsátanak ki, ugyanazt a fajtát, ami a villanykörtékben és a rádiókban is van. Ha ételt teszünk a mikróba, magába szívja ezeket a mikrohullámokat, amiktől az ételben található vízmolekulák elkezdnek vibrálni - az ebből következő sűrűlódás melegíti fel lényegében az ételt. Az emberek is képesek elnyelni az elektromágneses sugarakat, de a mikrohullámú sütők viszonylag alacsony frekvenciájú hullámokat bocsátanak ki, és ezek a készülékekben belül vannak. Éppen ezért ránk nem jelenthetnek veszélyt, mutatott rá Tang professzor. Az elektromágneses hullámok egyébként is részei az életünknek: ha például a sütőt használjuk, akkor is ki vagyunk téve nekik és az infravörös energiának. Ha olyan gyümölcsöket, zöldségeket fogyasztunk, amiket napfény érlelt, akkor a mikrózott ételektől sem kell félnünk - mondta a szakértő. Mindenesetre a mikrózással kapcsolatos ilyen jellegű aggodalmak nagy részét a feltalálását követő néhány évben már sikerült eloszlatni. A konklúzió tehát az, hogy ha mikróban akarunk főzni, nem árt, ha több szempontot is figyelembe veszünk. Ezekre a készülékekre régóta biztonságos konyhai eszközként tekintünk, de ha elfogadjuk a kutatások eredményeit, nem szabad feltétlenül kritikátlanok lennünk a használatukat tekintve. Címlapkép: Getty Images -

[Eredeti](#)

(hellovidek.hu, 2020. augusztus 06., csütörtök)

## **Ételeket rendelt a Nébih, három szennyezett volt**

Öt kategóriában összesen 26 készítelt rendeltek házhoz a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) szakemberei, akik a laboratóriumi eredmények alapján három vendéglátó egységben helyszíni ellenőrzést tartottak, egy vendéglátó vállalkozás működését pedig ideiglenesen fel is függesztették.

Az elmúlt hónapokban megnőtt az étel-házhozszállítással is foglalkozó éttermek száma, ezért a háhozszállítással foglalkozott az élelmiszerlánc-biztonsági hivatal.

Pizzákat, tésztákat, frissensülteket, hamburgereket, valamint a távol-keleti konyha leveseit rendelték házhoz. A Nébih laboratóriumában mért eredmények alapján a dobozokról vett minták nem mutattak ki mikrobiológiai szennyeződést a csomagoláson. Három ételnél a laboratóriumi vizsgálat szennyezettséget jelző mikroorganizmust mutatott ki, ebből egy frissensültben *Escherichia coli* baktérium volt, két esetben pedig magas Coliform és mikroorganizmus számot állapítottak meg.

A három szennyezettnek tekinthető, problémás étel vizsgálati eredményei alapján az érintett vállalkozásoknál a hatósági felügyelők helyszíni ellenőrzést tartottak. Az ezek során tapasztalt szabálytalanságok miatt egy esetben szükség volt a működés azonnali felfüggesztésére.

Korona idején felpörgött a kajakiszállítás

[Eredeti](#)

(Színes Ász, 2020. augusztus 07., péntek, 3. oldal)

## Új néven folytatják a Kika áruházak

Megkezdődött a hat magyarországi Kika bútoráruház átalakítása, októbertől az új tulajdonos márkanevét, az XXXLutz nevet veszik fel a lánc üzletei. A Kika Lakberendezési Kft. tegnap közölte: a 75 éve alapított osztrák cégcsoport 5,1 milliárd eurós árbevételével a világ második legnagyobb bútorkereskedelmi lánc, amely 13 országban 320 üzlettel van jelen, Magyarországon eddig Möbelix és Mömax márkanev alatt volt ismert a társaság. A hazai Kika-üzletek megvételét a szintén osztrák Signa-csoporttól a Gazdasági Versenyhivatal 2019 augusztusában meghozott hozzájárulása tette lehetővé. Az áruházak jogfolytonosan működnek majd tovább, de XXXLutzként bővül a boltok beszállítói köre és a kínálata. Üllőn egy új központi raktárat is beüzemeltek.

(MN)

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2020. augusztus 07., péntek, 14. oldal)

## Nem minden ügyfél kap Wizz-bónuszt

A Wizz Air visszaélésekre hivatkozva a lojális ügyfeleit is bünteti azzal, hogy Wizz-pontokból vett jegyeknél nem ír jóvá 120 százalékot a törölt járatok után. A társaság szerint minden ügyfelet e-mailben tájékoztattak, ám a fogyasztóvédők szerint ennél egyértelműbb tájékoztatás kellett volna.

Wizz-pontból vett jegy után nincs bónusz

LÉGIIPAR | A diszkonttársaság szerint spekuláltak a járatörléseikre

A Wizz Air csalásokra hivatkozva a saját lojális ügyfeleit bünteti azzal, hogy Wizz-pontokból vett repülőjegyeknél nem ír jóvá 120 százalékot a törölt járatok esetében.

A Wizz Air - amely az útvonalhálózata nagy részét már újranyitotta a koronavírus-járványhoz kapcsolódó korlátozások első feloldása óta - a meghirdetett útvonalakon viszonylag gyakran módosítja a menetrendet, de igen nagy számban törli azokat a járatokat is, amelyekre előzetesen elfogadott foglalásokat. Ez részben érthető, hiszen olyan országokból vagy országokba utazók körében csappan meg az utazási kedv, ahol a fogadó vagy épp a küldő ország hatóságai karanténintézkedéseket vezetnek be. A légitársaságoknak természetesen érzékeny veszteség, ha vissza kell téríteniük az ügyfelek által befizetett díjakat, épp ezért a Wizz azt ajánlja fel, hogy a törölt járatok után a díj 120 százalékát írja

jóvá, ha az ügyfél nem kéri vissza az összeget, hanem a következő időszakban repülőjegyre vagy szolgáltatás vásárlására fordítható Wizzpontokra váltja.

Az Okosutas portál fedezte fel, hogy a közelmúltban a Wizz Air módosította szolgáltatási szabályzatát, és a törölt vagy módosított járatok esetében a felkínált 120 százalékos Wizz-pontos visszatérítés csak azoknak jár, akik a jegyüket bankkártyával vagy átutalással fizették, de azoknak nem, akik a jegy árát eleve Wizz-pontokkal egyenlítették ki.

A Világgazdaság kérdésére a Wizznél megerősítették, hogy júliustól így járnak el. Azzal érveltek, hogy a légitársaságnak több tízezer eurós kárt okozott, hogy egyes utasok tudatosan visszaéltek a lehetőséggel, és a pontokból vett utakból extra visszatérítést kértek. Arra a válasz nem tér ki: honnan tudhattak az utasok a légitársaság döntéséről, hogy bizonyos járatokat nem indít el. A válaszból úgy tűnik, hogy az élelmesek olyan destinációkra tippelhetek, ahol az adott államok által bevezetett korlátozó intézkedések megakadályozták, hogy a Wizz Air elindítsa meghirdetett járatát.

Önmagában kérdéseket vet fel az, ha visszaéléseket felfedezve egy társaság nem a visszaélőkkel szemben lép fel, hanem minden fogyasztóját bünteti - kommentálta a lépést lapunknak Siklósi Máté fogyasztóvédelmi szakértő. Ez azért is furcsa, mert a Wizzpontok gyűjtői eddig is a leglojálisabbak voltak, hiszen például olyan Erste Wizz bankkártyát használtak, amelynél a költségeik után - miként más pénzintézeteknél - a bank nem visszaírta a számlájukra a forgalomarányos visszatérítést, hanem a Wizz-számlájukra vezette át.

A Wizz szerint minden magyarországi regisztrált ügyfelét e-mailben tájékoztatta a változásokról, s azok az utasok, akik repülőjegyüket a módosítások bevezetése és az értesítés kiküldése előtt vásárolták, továbbra is jogosultak a Wizz-pontok 120 százalékos visszaigénylésére, ha a járatukat törölték - függetlenül attól, hogy a vásárlás átutalással, kártyával vagy pontok felhasználásával történt. Ugyanakkor számos törölt járatra helyet foglaló utas azt állítja, hogy ilyen tájékoztatást nem kapott, csak a visszaírt pontok ellenőrzésekor derült ki, hogy az ígért 120 helyett csak 100 százalékos visszatérítést kaptak. Siklósi Máté szerint a társaságnak minden elérhető felületen egységesen kellene erről tájékoztatnia az ügyfeleket, az e-mail önmagában nem elégséges tájékoztatás. Márpedig a Wizz honlapja tegnap délután sem tett egyértelmű említést a visszatérítések nagyságának a fizetési mód alapján történő megkülönböztetéséről, csak egy nehezen értelmezhető szöveg utalt erre.

Grafikon

A WIZZ AIR FONTOSABB ÉVES MUTATÓI

Forrás: Wizz Air

A szakértő szerint a társaságnak minden elérhető felületen egységesen kellene tájékoztatnia az ügyfeleit, az e-mail nem elég

NAGY LÁSZLÓ NÁNDOR

[Eredeti](#)

(Világgazdaság, 2020. augusztus 07., péntek, 1+4. oldal)

**Bill Gates figyelmeztet: a koronavírusnál is nagyobb fenyegetéssel állunk szemben**

Bill Gates hosszú blogposztban fejt ki, hogy bár a koronavírussal szemben hatékonyan fogott össze szinte az egész világ, egy másik, még ennél is fenyegetőbb krízis tornyosul fölénk, amivel szemben hasonlóan kéne eljárni, mégsem tesszük: a klímaváltozás, aminek sikeres kezeléséhez három tippet is ad a milliárdos.

„Az elemzők nem értenek egyet abban, mennyi szennyező anyagot juttatunk a természetbe az idén, de az International Energy Agency hozzávetőleg 8 százalékos csökkenést vár. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy 51 milliárd tonna szén helyett 47 milliárd tonnát bocsátunk ki” – írja Gates.

„Ebben nem az a legdöbbenetesebb, hogy mennyire lecsökkent a járvány miatti károsanyag-kibocsátásunk, hanem hogy mennyire nem” – folytatja, majd hozzáteszi: 600 ezer ember halála és tízmilliók megélhetésének veszélybe kerülése ellenére is a tavalyi károsanyag-kibocsátásunk 92 százalékát pumpáljuk a természetbe, pedig a létező legdrágább árat fizettük ezért a 8 százalékért.

És nem csak emberéletekben, hanem dollárban is.

Gates úgy érvel, hogy ha van egy technológia, ami egymillió dollárba kerül, de 10 ezer tonna károsanyagot spórolunk vele, akkor tonnánként 100 dollárba kerül a szén kiváltása. Ez a százdolláros árfolyam elég magas, sok ország nem engedheti meg magának. Ugyanakkor a járvány hatására bezárt üzemek és elbocsátott emberek értékére levétítve az árfolyam ennél is sokkal nagyobb: az Egyesült Államokban 3200 és 5400 dollár közötti árat becsülnék per tonna, az Európai Unióban pedig szintén ennyibe fájt a 8 százalék, csak épp euróban.

„Ha meg akarod érteni, mekkora károkat okoz majd a klímaváltozás, vess egy pillantást a COVID-19-re és terjeszd ki a nehézségeit egy sokkal hosszabb időtartamra” – írja a milliárdos. „Kezdjük az emberéletekkel! Vajon hány embert öl meg a koronavírus és mennyit fog a klímaváltozás?” – kérdezi – és nem épp megnyugtató választ ad.

Gates szerint negyven évvel számolva a klímaváltozás hatására a globális halálozási arány növekedni fog, 100 ezer emberre vetítve évi 14 halálesetért lesz felelős. Ez a szám megfeleltethető a koronavírus-járvány mostani becsült arányszámának, azaz 2060-ra a klímaváltozás pontosan olyan halálos lesz, mint most a COVID-19. Csakhogy ez az arányszám nem csökken majd, hanem nőttön-nő: 2100-ra ötször nagyobb lesz.

„Ha tanulunk a COVID-19-ből, a klímaváltozás következményeihez is szakavatottabban közelíthetünk” – próbál optimista lenni Gates, és felsorol három pontot, amik mentén ez a javulás elérhető.

1. Hagyjunk teret a tudománynak és az innovációnak, mert ezekkel lehet küzdeni a károsanyag-kibocsátás ellen. Folytatva a koronavírusos analógiát: ahogy a járvány ideje alatti gyors fejlesztések, úgy a klímaváltozás lassítását elősegítő technológiák is megérdemlik a figyelmet.

2. Olyan megoldások kellene, amikkel a szegény országok is élhetnek. Gates szerint a fejlődő országok lakossága szenvedni fog leginkább a klímaváltozást, ezért aztán a tiszta energiaforrások árát le kell nyomni, máskülönben a rászoruló társadalmakban nem tudják használni őket. És hát ez nem egyes országok, hanem bolygónk érdeke, ugye.

(Forbes 2020. augusztus 7., péntek)

## **Hasznosíthatjuk-e a csillagok energiáját a Földön?**

Egyre többet hallunk a sci-fibe illő találmányról, a fúziós erőműről, amellyel szinte végtelen mennyiségű energiát állíthatunk elő, ráadásul biztonságosabb és hatékonyabb módon, mint egy atomerőművel. A fúziós reaktorok a Nap és a csillagok energiatermelését modellezik. A

franciaországi ITER-ben már kísérleteznek a technológiával, de arra még egyelőre nincs megoldás, hogy a keletkező energiát elektromos árammá alakítsák. Pedig ha sikerrel járnak, az hatalmas változásokat hozhat az energiaiparba.

Arthur Eddington brit asztrofizikus 1920-ban publikálta világszenzációs tanulmányát, amelyben bemutatta a Nap és más csillagok energiatermelését. A kutató arra kereste a választ, hogy miként tudnak látszólag végtelen mennyiségű energiát kiaknázni a csillagok, és rájött arra, hogy az atomokban rejlik a titok nyitja. Az ő felfedezéseit követték a fúziós reaktor megvalósításán munkálkodó tudósok és feltalálók, többek között Hans Bethe, aki 1939-ben Nobel-díjat kapott a csillagok energiatermeléséről szóló részletes kutatásáért. Érdekesség, hogy a reaktor elméleti alapjait már a második világháború idején lefektették, az első szabadalmat 1946-ban adták be Nagy-Britanniában. Az ötvenes években komoly kutatások indultak az erőmű megvalósítása érdekében, 1988-ban pedig Mihail Gorbacsov és Ronald Reagan kezdeményezésére elkezdődtek a Nemzetközi Termonukleáris Kísérleti Reaktor, más néven ITER tervezési munkálatai. A reaktor 35 nemzet összefogásával és közel 23,7 milliárd dollár költséggel épült fel a franciaországi Cadarache kutatóközpontban. A 25 ezer tonnás gépezetet a tervek szerint 2025-ben fogják beüzemelni, azonban a fizikusok szerint legkorábban a század második felére válhat valósággá a végtelen mennyiségű energiát termelő erőmű víziója.

De hogyan is működik egy fúziós reaktor?

A fizikusok magyarázata szerint a termonukleáris reaktorral tulajdonképpen a Nap energiáját hoznák le a Földre. A csillagokban a hidrogénatomok egyesülésével energia keletkezik, amelyet földi környezetben is lehetne modellezni. Ehhez az elemi hidrogén két izotópjának, a deutériumnak és a tríciumnak nagy nyomáson és magas hőmérsékleten történő fúziója szükséges, – tehát ez a fajta energiatermelési mód meglehetősen extrém körülményeket igényel. Zoletnik Sándor, a Wigner Fizikai Kutatóközpont tudományos főmunkatársa szerint ehhez tízszer magasabb hőmérsékletet kellene létrehozni, mint ami a Nap központjában uralkodik, amit körülbelül 10 millió Kelvin-fokra becsülnek. Ehhez olyan berendezésekre lenne szükség, amelyek még soha nem voltak a világban, és ez nem csak fizikai és technikai, hanem anyagi kihívással is jár. Ahogy a magfuzio.hu írja: a fő akadályokat ma már nem annyira az elvi, sokkal inkább a technológiai nehézségek jelentik. Az utóbbi ötven évben egyre fejlettebb kísérleti berendezések születtek, amelyek teljesítménye gyorsabban növekedett, mint ahogyan a számítógépek számítási kapacitása. A fúziós berendezések óriási lehetőségeket nyithatnak meg, ugyanakkor még hosszú utat kell bejárni a megvalósításig.

Pedig, ha sikerrel járnak a fizikusok, azzal hosszú távon megoldódhatna az emberiség energiaellátása. A termonukleáris erőmű ugyanis sokkal környezetkímélőbb és biztonságosabb megoldást jelentene az atomerőműhöz képest. Nem termel hosszú távon bomló radioaktív anyagokat és szén-dioxidot sem, a Föld pedig bővelkedik a működéséhez szükséges nyersanyagokban, tehát évezredekre megoldaná az emberiség energiaellátását. A fúziós erőmű sérülése nem járna olyan hatalmas kockázattal, mint egy atomerőműé, hiszen pillanatok alatt lehülne a forró plazma, és azonnal megállna a fúziós kémiai reakció. A reaktor működtetéséhez rendkívül kevés üzemanyag szükséges, a pedig egy-két évszázadon belül általánosan elterjedtté válna, akkor gyakorlatilag megszűnne a villamosenergia-termeléssel kapcsolatos szén-dioxid kibocsátás.

Bár még bőven a kísérleti fázisban jár, mégis számtalan okunk van arra, hogy bizakodjunk a termonukleáris energia sikerében. A fúzió gyakorlatilag az atomerőműveket tudná kiváltani, és jól kiegészítené a megújuló energiaforrásokat.

(Chikansplanet 2020. augusztus 7., péntek)

## **Nagy dobásra készül az Apple a bankkártyáknál: terminál lesz az iPhone-okból?**

Az Apple felvásárolta a Mobeewave nevű startupot, amely egy olyan szoftvert fejleszt, mellyel a mobiltelefonok POS-terminállá alakíthatók.

A Mobeewave az úgynevezett softPOS technológia fejlesztésével foglalkozik, amikor szoftveresen ruháznak fel egy okostelefont azzal a képességgel, hogy az kártyát fogadjon el akár önmagában, vagy valamilyen kiegészítő eszköz (dongle) segítségével.

A technológia segítségével egy bankkártyával vagy egy telefonnal egy másik telefonon fizethetünk érintéssel (az NFC-chipet használva), ami 2014 óta van benne az iPhone-okban. A Mobeewave rendszere semmilyen kiegészítő eszközt nem használ, teljes egészében szoftveres, értesülések szerint 100 millió dollárt fizetett az Apple a cégért.

Az Apple szövivője csak annyit közölt az ügylet kapcsán, a társaság időről-időre felvásárol kisebb technológiai cégeket, de általánosságban véve nem osztják meg terveiket ezzel kapcsolatban.

Ugyanakkor az Apple rendszeresen vásárol fel olyan cégeket, amelyek technológiáját később a telefonjába építi. Az Apple mobiltrcája, az Apple Pay 2014-ben indult el, tavaly pedig saját brandes hitelkártyát is elindított a mobilgyártó. A mostani felvásárlással az Apple POS-terminállá alakíthatja a telefonjait, ez egyrészt a P2P fizetésekből, másrészt akár boltokban is hasznos lehet.

Magyarországon a következő időszakban jelenhetnek meg a softPOS megoldások, a Mastercard infrastruktúra programja keretében támogatja a technológiai hazai bevezetését.

(Portfolio 2020. augusztus 7., péntek)

## **Csaknem teljesen eltűntek a külföldi turisták**

A külföldi vendégek által a kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött éjszakák száma 93,2 százalékkal, a belföldi vendégek által eltöltötteké 59,2 százalékkal esett vissza júniusban.

Júniusban a koronavírus-járvány hatására a külföldi vendégek által a kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött éjszakák száma 93,2 százalékkal, a belföldi vendégek által eltöltötteké 59,2 százalékkal esett vissza az előző év azonos időszakához képest. A szálláshelyek vendégéjszakájában mért forgalma 75,2 százalékkal csökkent – jelentette pénteken a Központi Statisztikai Hivatal (KSH). A kereskedelmi szálláshelyek – folyó áron számolt – összes bruttó árbevétele 77,0 százalékkal kevesebb volt, mint tavaly júniusban, 12 milliárd forintot tett ki. Ebből a szállásdíjbevétele 81 százalékos csökkenéssel 6,3 milliárd forint lett, a vendéglátásból pedig 4 milliárd forint bevétel keletkezett a szálláshelyeken. A KSH kiemelte ugyanakkor, hogy a járvány miatti korlátozások május végi feloldásának köszönhetően a vendégéjszakájában mért belföldi vendég-forgalom júniusban dinamikusan, több mint négyszeresére nőtt a májuséhoz viszonyítva. Júniusban a kereskedelmi szálláshelyek egy részében a koronavírus okozta járvány miatti intézkedések következtében üzemszünet volt, ezért a 2020. júniusi adatok a korábbi időszakok adataival csak korlátozottan összehasonlíthatók – jelezte a statisztikai hivatal. Idén júniusban 2275 kereskedelmi szálláshely volt nyitva a hónap egy részében vagy egészében, tizedükben nem volt vendégforgalom. A KSH adatai szerint júniusban a magyarországi szálláshelyekre érkezett 41 ezer külföldi vendég 101 ezer vendégéjszakát töltött el. Az éjszakák száma a

panziókban elérte az előző év azonos hónapjában mért érték ötödét, a többi szállástípusban 3-14 százalékos között alakult. A legnagyobb mértékű, 98 százalékos csökkenést Budapesten mérték, a Balatonnál a 2019. júniusi forgalom kevesebb mint tizede realizálódott. Júniusban 60 százalékkal kevesebb, 285 ezer belföldi vendég töltött el 672 ezer vendégéjszakát a magyarországi szálláshelyeken. A vendégéjszakák száma leginkább a közösségi szálláshelyeken, legkevésbé a panziókban csökkent. A belföldi vendégek a legtöbb – minden 3. éjszakát – a Balatonnál töltötték el, ahol az előző év júniusi éjszakaszám közel felét regisztrálták a szálláshelyek – közölte a KSH. Az év első hat hónapjában a kereskedelmi szálláshelyek 61 százalékkal kevesebb, összesen 5,2 millió vendégéjszakát regisztráltak. A külföldi vendégek 66 százalékkal, a belföldi vendégek 54 százalékkal kevesebb (2,3 millió, illetve 2,9 millió) vendégéjszakát töltöttek a kereskedelmi szálláshelyeken. A kereskedelmi szálláshelyek összes bruttó árbevétele folyó áron 58,7 százalékkal csökkent, és 99,2 milliárd forintot tett ki az első fél évben. A szállásdíjbevételek 61,6 százalékkal 52,8 milliárd forintra estek vissza, a vendéglátásból származó bevételek pedig 54,4 százalékkal 28 milliárd forintra idén az első hat hónapban. Júniusban 1669 magyarországi szálláshelyen (szállodákban, panziókban, kempingekben, üdülőháztelpeken, valamint közösségi szálláshelyeken) lehetett fizetni SZÉP-kártyával. A KSH adatai szerint júniusban mintegy 2,6 milliárd forint értékben, az első fél évben pedig 8,7 milliárd forint értékben fizettek ezzel a vendégek, előbbi alig 7 százalékkal kevesebb mint 2019-ben, utóbbi 21 százalékkal maradt el attól.

(Népszava 2020. augusztus 7., péntek)

## **Számlaadatokkal próbálkozó adathalász csalók jelentek meg**

Az NKM Energia Zrt.-re, az NKM energiaszolgáltatójára hivatkozva az utóbbi időszakban újabb visszaélések történtek. Ismeretlenek az NKM online ügyfélszolgálatára nevében új számla elkészülésére hivatkozva küldenek ki e-mailt, amelyben a korábbiaktól eltérően a társaság egyik ügyfelének valós számladatait tüntetik fel. Felelős energiaszolgáltatóként, az ügyfelek vagyonvédelmét szem előtt tartva hívja fel az NKM mindenki figyelmét a visszaélésekre.

Az NKM online ügyfélszolgálati honlapján sosem kérik, hogy adják meg a bankkártya adatokat, azokat minden esetben a biztonságos banki felületre történt átirányítást után szükséges csak beírni.

Az NKM-nél jelzik, hogy az email-ben érkező elektronikus számlák, vagy számlaértesítőkön minden esetben szerepel az NKM-nél vezetett szerződéses folyószámla száma, a számla száma, illetőleg feltüntetik az átutaláshoz szükséges adatokat is (bankszámlaszám, illetve a közlemény rovatba szükséges számsort).

Az NKM elhatárolódik minden nem hivatalos úton történő megkereséstől és csalási kísérlettől, ezek felderítésében együttműködik a rendőrséggel. Kérik az ügyfeleket, ha bármilyen gyanús tartalmú üzenetet kapnak, akkor azt haladéktalanul továbbítsák az [ugyfelszolgalat@nkm.energy](mailto:ugyfelszolgalat@nkm.energy) email címre vagy jelezzék az ügyfélszolgálat +36 1/20/30/70 474 9999 telefonszámán.

(Origo 2020. augusztus 7., péntek)

## **Vérszemet kaptak a magyar vásárlók: óriási fegyvert hagytak a kezükben a boltok**

A tudatos vásárlás, fogyasztás napjaink egyik jellemző trendjévé vált. Az elmúlt évtizedekben fokozatosan kapott egyre nagyobb figyelmet, viszont a tavalyi évben a klímaválságot, és az idei évi pandémiát érintően az egyik legfontosabb kérdéssé vált. A vásárlók egyre inkább kezdik felismerni a tudatosság szerepét, és hogy minden egyes alkalommal, amikor pénzt költenek valamire, akkor azt a szolgáltatást, terméket választva támogatják is azt, és az ügyeket, amelyeket képvisel. A pénz így "szavazattá" válik a vásárló kezében, viszont a tudatosság a mindennapokban nem is olyan egyszerű. Arról, hogy milyen kihívásokkal szembesülnek manapság a vásárlók, hogy hogyan használják ki a tudatosságigényt a cégek, és mekkora szerepe van a vásárlási bojkottnak a Pénzcentrum Vas Dórát, a Magyar PR Szövetség (MPRSZ) etikai bizottságának elnökét, a MatrixPR Kft. kríziskommunikációs szaktanácsadója kérdeztük.

Manapság egyre több vásárlói szokásokat kutató felmérés foglalkozik a tudatosság kérdéseivel, és úgy tűnik a magyar vevők is egyre jobban odafigyelnek arra, mit és hogyan vásárolnak meg. Kevesebb hús és rövidebb utazások, több helyi termék a bevásárlókosárban, a legújabb termécsodák helyett a régiék megőrzése és megjavíttatása - ilyen válaszok születtek egy friss nemzetközi felmérésben arra vonatkozóan, min változtatnának a vásárlók az egészség- és környezettudatosság jegyében.

Ezek a folyamatok már zajlanak egy ideje, azonban 2019-ben, amikor mindennél több figyelmet kapott a klímaválság, illetve az idei pandémia válságos hónapjai ráirányították a figyelmet arra, hogyan is vásárolunk. A tudatosság ott kezdődött a járvány alatt, hogy a vevők sokkal tudatosabban készültek a vásárlásra, mivel minél ritkábban akartak boltba menni, vagy online állították össze a bevásárlókosaruk tartalmát, ahol sokkal több idejük volt mérlegelni.

Ezeknek a hónapoknak a hatása biztosan nem múlik el nyomtalanul.

Míg korábban a tudatosság a vásárlás során jellemzően nem terjedt ki minden egyes alkalomra, amikor az ember pénzt költött, a járvány és a közelgő klímakatasztrófa sokaknak felnyitotta a szemét: a pénz, amit elkölt, abból épül a jövő, amelyet befolyásol, mire is költ az illető. Minden költéssel támogat a vásárló egy szolgáltatást, márkát, terméket, ezzel pedig azokat az ügyeket is, amelyeket ezek képviselnek.

Anna Lappé, élelmiszeripar szakértőtől, a fenntartható élelmiszerek védnökétől származik a gondolat: minden alkalommal, amikor pénzt költesz, egy olyan világra szavazol vele, amilyenben élni akarsz. ("Every time you spend money, you're casting a vote for the kind of world you want.") A vásárló felelőssége sokkal nagyobb eszerint annál, minthogy jó minőséget vesz-e, jó árban. Azzal, hogy pénzt költ egy jobb vagy rosszabb jövőt épít magának - és másoknak is.

Pénzcentrum: Maximálisan egyet lehet érteni ezzel a gondolattal, vagy azért ez nem ilyen egyszerű? A pénz tényleg minden esetben szavazat?

Vas Dóra: Nagyon tisztielem Anna Lappé munkásságát. Jól példázza, hogy egy olyan nehezen megérthető globális problémát, mint a klímakatasztrófa, hogyan lehet közel hozni az emberekhez. És hogyan lehet rádöbenteni őket arra, hogy az egyéni vásárlási döntéseikkel mit tehetnek az emberiség jövőjéért.

A pénz csak akkor válik szavazattá, ha először úgynevezett problémamegoldó, igazi vásárlási döntést hozunk. Márpedig a vásárlási döntésekkel foglalkozó kutatások szerint számos különböző vásárlási döntési helyzet van (az impulzusvásárlások, a leegyszerűsítettek, a szokáson alapuló vásárlási típusok).

A vásárlások töredéke tartozik a tudatos vásárlási döntések közé. Az élelmiszerek vásárlásánál pedig magas az impulzusvásárlások aránya, amikor fogalmunk nincs, miért és minek került a kosárba egy-egy termék.

PC: Manapság egyre több gyártó, termelő dönt amellett, hogy eladásra szánt termékeivel kiáll egy ügy mellett: lebomló csomagolással harcol a fenntarthatóságért, fair trade termékekkel a méltányos kereskedelem mellett, akár úgy, hogy támogatja a magyar termelőket azzal, hogy tőlük veszi az alapanyagot.

Mondhatjuk, hogy a vásárló is kiáll ezek mellett az ügyek mellett, ha ilyen termékeket vásárol?

Vas Dóra: Igen, így van. És ez egyértelműen megjelenik a helyi termelők kommunikációjában is érvként. Hazánkban például a Magyar Termék Nonprofit Kft. már évek óta a "Vedd a hazait!" szlogenel kampányol, sikeresen. A koronavírus járvány ehhez a törekvéshez kiválóan hozzájárulhat, hiszen a kézműves és a hazai, előállítású termékek iránti igény felerősödött az utóbbi hónapokban.

PC: Hogyha a pénzt valóban mint szavazatot képzeljük el, akkor az, aki tudatosan vásárol bizonyos termékeket, ő a pénzával szavaz arra a "közös ügyre". Viszont aki a válaszható termékek közül nem a környezettudatos, vagy nem fair trade árut veszi, az automatikusan - ennél a metaforánál maradva - ezek ellen az ügyek ellen szavaz? Vagy inkább olyan, mintha "nem menne el szavazni"?

Vas Dóra: Nem terhelhető a fogyasztókra a teljes felelősség, mintha rajtuk múlna minden. Pont ez a legnagyobb probléma a vállalatok hozzáállásával, hogy a környezettudatosság sokszor kimerül a greenwashinggal, greenlabelinggel. Érzékelhető, hogy van egy egyre nagyobb igény a nem nagyüzemi hústermékekre, illetve a tisztán növényi, vagy gluténmentes élelmiszerekre. Sőt, aki tudatosan kezd élelmiszert vásárolni, egyre körültekintőbbé válik más termékcsoportokkal kapcsolatosan is.

A vállalatok oldaláról viszont látok egy fáziskésést. Sokkal többet tehetnének a fenntartható termelésért, miközben most csak akkor lépnek, ha a fogyasztók már keresnek bizonyos terméktípusokat. Nem törnek utat, csak kullognak a megváltozó vásárlói szokások után.

PC: Ugyanígy "szavazatnak" tekinthető, ha valaki bizonyos termékeket szánt szándékkal elkerül?

Hiszen előfordul, hogy egy bizonyos márka, vagy egy a termékhez köthető személy - gondolunk itt az utóbbi időben nagy port kavart J. K. Rowling ügyére - olyasmiről áll ki, amit a vásárló nem szeretne támogatni.

Vas Dóra: Bizony, a vásárlói bojkott az egyik legerősebb fegyver a vásárlók kezében. Egyre könnyebben rántják elő, és egyre hektikusabb, kiszámíthatatlanabb a vásárlók reagálása a vállalatok által elkövetett hibákra. A kríziskommunikációs szakirodalom számos sikeres vásárlói bojkottot mutat be.

Ezek közül a legismertebb talán a Nestlé elleni 2010-es, mely egy sokkoló youtube filmmel vette kezdetét. A Greenpeace által koordinált akció sikere miatt meg is hátrált a vállalat. Jól kötötték egy termékhez (Kit Kat) és nagyon közel hozták a fogyasztóhoz a problémát. 2013-ban az olasz Barillát büntették egy rasszista kijelentés miatt az olasz vásárlók.

Magyar példaként említhető a Danone elleni 2001-es bojkott a győri gyárbezárás ellen és a Győri keksz márka megvédése érdekében, ami évekig tematizálta a Danone kommunikációját. Most a fast fashion ruhagyártók kerültek hatalmas bajba, és nemcsak a koronavírus miatt. Terjedőnek látom azt a vásárlói magatartást, hogy még a használt ruhát sem akarják visszavinni az üzletbe (az egyik üzletlánc biztosít ruhaleadási pontokat, ahol kupont ad a leadott ruhák után).

Hogy miért? A fenntarthatóság melletti elkötelezettségét azzal igyekszik bizonyítani a vásárlóknak a vállalat, hogy visszagyűjti és megsemmisíti a felesleges ruhákat. Ezt a

vásárlók hiteltelennek tartják és még azzal sem akarják támogatni törekvéseiket, hogy leadják ott a ruhákat.

PC: Hogyha valaki tudatosan olyan termékekre szeretne költeni a mindennapokban is, amelyek kiállnak jó ügyekért, illetve olyanra nem költene, amelyek bizonyos ügyekkel szembe menne, nem csak pénzt, hanem az időt is rá kell fordítania. Hiszen bár az információkhoz könnyű hozzáférni, az ember nem kereshet rá minden termékre, amit vásárol, mert akkor az egész napja elmenne erre.

Lehetséges "bűntudat nélkül", nyugodt szívvel vásárolni?

Vas Dóra: Nagyon jól rátapintott egy valós problémára. Tudatos vásárlónak lenni eszméletlenül fárasztó. Éppen ezért nagy segítség, hogy vannak minősítések, jelölések, melyek garanciát jelenthetnek. Egy ideális világban természetesen az lenne a legjobb, ha csak bio minőségű alapanyagokat vásárolnánk csomagolásmentesen, helyi termelőktől, vagy még jobb lenne, ha a magunk által megtermelt terményeket dolgoznánk fel -- de ez egyszerűen nem megoldható.

Aki megpróbálja például az iskolai menza kiváltását, az tudja, elképesztő munka és szervezés ez a heti öt ebéd megoldása.

Nem véletlen, hogy Anna Lappé is írt egy könyvet arról, egyáltalán hogyan kivitelezhető a városi életmód mellett az organikus étkezés.

PC: Honnan tudhatja a vásárló, hogy nem csak marketing fogás áldozata?

Egy fair trade jelzéssel ellátott termék esetében ez egyértelmű, azonban egy átlagos vásárló nem tudja felmérni, hogy a környezetkímélőként reklámozott csomagolás, vegán mosópor, termelői savanyúság a piacon valóban, vagy csak marketingjében képviseli azt a szemléletet, amelyet a pénzével támogatni akar.

Vas Dóra: Engedjen meg személyes példát. Gluténkerülő vegánként jómagam három szűrőt alkalmazok. Ahhoz, hogy egyáltalán kipróbáljak egy terméket, elsőként megnézem a készítő weboldalát, vagy közösségi média felületeit - mit mond magáról, mennyire részletesen mutatja be a termékeket, a környezetét, a motivációit.

Nagyon jó szűrő a termelői piacok, a személyes találkozás lehetőség felajánlása. Ha nem is megyünk ki, de pusztán az a tény, hogy a termelő valahol elérhető (még ha az egy tőlünk távoli piac vagy kisbolt kéthetente), garancia arra, hogy arcával, jelenlétével felvállalja azt, amit előállít. És a harmadik a vásárlói visszajelzések áttekintése.

Két éve jelent meg a témáról könyvem: nagy közelitással bízhatunk az idegenek által írt vásárlói visszajelzésekben. És bízunk is: a kutatások szerint ennél jobban csak a barátaink és családtagjaink ajánlása vehet rá minket arra, hogy vásároljunk valamit.

(Pénzcentrum 2020. augusztus 7., péntek)

## **Leállította a Nébih a Theo papa konyháját, de már elmúlt**

Ideiglenesen felfüggesztette a Theo papa konyhájának működését a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih), derül ki a Gusto gasztronómiai magazin oldaláról. Az utóellenőrzés óta az étterem újra zavartalanul működik.

Csütörtökön az Index is beszámolt róla, hogy egy házhozszállítással foglalkozó konyha ("egy frissensültet árusító vállalkozás") tevékenységét azonnal felfüggesztették, miután egy helyszíni ellenőrzés során a felügyelők számos hiányossággal és szabálytalansággal találkoztak.

Többek között a tárolás szakosítatlanul történt, azaz az eltérő mikrobiológiai állapotú élelmiszer csoportok keveredtek. Továbbá lejárt minőségmegőrzési idejű termékek és

jelöletlen, nem nyomon követhető élelmiszerek voltak a konyhán. A tapasztalt higiéniai állapotok miatt utóbbi vállalkozás ételkészítő tevékenységet azonnal felfüggesztették felügyelőink. A higiéniai állapotok helyreállítását követően utóellenőrzés történt, melynek eredményeként a már rendbe tett egység folytathatta tevékenységét. A hiányosságok miatt élelmiszerlánc-felügyeleti és élelmiszer-ellenőrzési bírságot is kiszabtak a szakemberek – közölte a Nébih terméktesztoldala, a Szupermenta.

A Nébih öt kategóriában – pizzák, tészták, frissensültek, hamburgerek és távol-keleti levesek – összesen 26 készített rendelt házhoz, ebből háromnál a laboratóriumi vizsgálat szennyezettséget jelző mikroorganizmust mutatott ki. A három szennyezett, problémás étel vizsgálati eredményei alapján az érintett cégeknél a hatósági felügyelők helyszíni ellenőrzést tartottak.

Pizzákat, tésztákat és hamburgereket is vizsgáltak. Volt, ahol az allergén anyagokat nem tüntették fel. Egy helyet ideiglenesen be is zártak.

A Gusto cikke szerint a három érintett vendéglátóegység a Zing Burger, a Pasarét Club Étterem és a Theo Papa konyhája volt, két helyen lejárt minőségű, illetve jelöletlen, nem nyomon követhető alapanyagokat is találtak. Amíg a Theo papa konyhájának ún. "ételkészítő tevékenységét" ideiglenesen felfüggesztették, a másik kettőnél csak bírságot szabtak ki.

Az értesülés kapcsán telefonon kerestük a Theo papát vezető Papp Gergelyt, aki az Index megkeresésére elmondta: hibák mindenhol – például az Indexnél is – előfordulnak, ez egy hónapokkal ezelőtti történet, amely során a felfőzés folyamatát néhány órára felfüggesztették, a Theo papa konyhája azóta újra zavartalanul üzemel.

(Index 2020. augusztus 7., péntek)

## **A kártyás fizetés bővítésével tovább fehéredhet a gazdaság**

Megjelenhetnek olyan számlacsomagok is, amelyeknél egy fix számlavezetési díj ellenében az ügyfelek korlátlan számú és összegű tranzakciót hajthatnának végre. Tovább növelheti a bankkártyát használók számát, hogy 2021. január elsejétől az online pénztárgéppel rendelkező kereskedőknek biztosítaniuk kell az elektronikus fizetés lehetőségét.

Az online pénztárgépek megjelenése és a kártyás, elektronikus fizetések térnyerése egyaránt fontos lépést jelent a gazdaság fehéritésének irányába.

A bankkártyás fizetések száma és összege évek óta meredeken emelkedik, egyre népszerűbb ez a fizetési mód, ráadásul a járvány újabb lökést adott ennek. Ugyanakkor továbbra is sokan fizetnek készpénzzel, június végére 6965 milliárd forintra nőtt a forgalomban lévő készpénz mennyisége – válaszolta lapunk megkeresésére Somogyi Nóra, a Money.hu pénzügyi portál kommunikációs szakértője. Kifejtette, arra számítanak, hogy továbbra is növekszik majd a kártyás, elektronikus fizetések népszerűsége, térnyerése. Ebben szerepet játszhat a márciusban elindult azonnali átutalási rendszer, amelynek köszönhetően a maximum tízmillió forintos, elektronikus csatornán indított lakossági átutalások azonnal megérkeznek a célszámlára.

Szeptembertől az azonnali átutalások rendszere bővül a kötegelt átutalásokkal, azaz az egyszerre, több különböző bankszámlára elküldött átutalások is megérkeznek. Az azonnali fizetési rendszer részeként a jövőben a fizetési kérelmek elterjedésére is számítani lehet. Ez lényegében egy előre kitöltött elektronikus csekk. Várható, hogy a hagyományos csekkek, azaz készpénzátutalási megbízások helyett egyre többen térhetnek át a következő időszakban erre a készpénzmentes megoldásra.

Befolyásolhatja még a pénzhasználatot a koronavírus-járvány esetleges második hulláma is, amikor megint többen fordulhatnak az elektronikus fizetési megoldások felé, ráadásul az internetes vásárlások forgalma is felfuthat. Illetve az is, hogy 2021. január elsejétől pedig egyre több helyen lehet majd elektronikusan fizetni, ugyanis azokon a helyeken, üzletekben, szolgáltatást nyújtó egységekben kötelező az elektronikus fizetést lehetővé tenni, ahol kötelező az online pénztárgép használata. Az online pénztárgépek megjelenése és a kártyás, elektronikus fizetések térnyerése, ezen keresztül pedig a készpénzhasználat mérséklése mind fontos lépést jelent a gazdaság fehéritésének irányába.

Somogyi Nóra kérdésünkre válaszolva elmondta még, az azonnali átutalással és az ehhez kapcsolódó, másodlagos azonosítók bevezetésével sokkal könnyebbé és nyilván gyorsabbá válik az utalások folyamata, így azt is érdemes megnézni, hogy valaki a jelenlegi számlacsomagja keretében milyen áron tud utalni.

A jövőben jöhetnek olyan számlacsomagok is, amelyeknél egy számlavezetési díj ellenében az ügyfelek korlátlan számú és összegű tranzakciót hajthatnának végre. Ez pedig többek között segíthetné az azonnali fizetési rendszer elterjedését. A magyar jegybank már többször is jelezte, hogy szeretné, ha minél előbb elterjednének az előbb bemutatott, úgynevezett csomagalapú bankszámlák.

(Magyar Hírlap 2020. augusztus 8., szombat)

## **A házhoz szállítás sötét oldala: pofátlan a futár - mi a teendő?**

Bár a futárok túlnyomó többsége segítőkész és udvarias, mindenki találkozhatott már kulturálatlanul viselkedő házhoz szállítóval. Vajon milyen a kellemetlen tapasztalatok aránya a kellemesekhez képest? Kiderül a kereskedők beszámolójából.

"Meghoztam a megrendelt árut, de legyen kedves lejönni, mert sok a címem és sietnem kell" - ezt mondta egy futár több alkalommal is az egyik olvasónknak, aki egy lift nélküli társasházban a harmadikon lakik.

A futár egy online webáruházból szállította ki a megrendelt termékeket. Hiába kérte a vevő, hogy hozza fel a csomagot, mert éppen ezért kérte a házhoz szállítást, a futár egyik alkalommal sem volt erre hajlandó. Az elmondása szerint még ő volt megsértődve, hogy a vevő nem hajlandó lemenni, neki meg a harmadikra kellene felvinnie az egyébként több mint tízkilós pakkot.

Bár valószínűleg kivételes esetről van szó, fontos kérdés, hogy mi a kötelessége a futároknak, mert az online megrendelések száma évek óta meredeken nő, a tendenciát a koronavírus-járvány pedig csak fokozta. A hivatalos KSH-adatok szerint júniusban a teljes kiskereskedelmi forgalom ugyan stagnált, ám az online értékesítés és csomagküldők forgalma 30 százalékkal növekedett.

Futárok, panaszok, megoldás

A Buksza - a Napi.hu szerkesztőségi blogja - megkereste a nagyobb láncokat, köztük a Drogerie Markt, az Auchant, a Spart, a Tescót és a CBA-t, hogy megtudja, mit tehetnek a vásárlók a példákhoz hasonló vitás esetekben. Mit várnak el a cégek el a futároktól és mekkora a szállításokkal kapcsolatos reklamációk aránya.

Kanyó Roland, a Drogerie Markt (dm) PR- és marketingmenedzsere azt mondta, hogy az online boltból vásárlók elégedettek a házhoz szállítással, amellyel a Sprinter Futárszolgálatot bízta meg a cégük. A futárok érkezéséről értesítést küldenek, ezt követően, közvetlenül a kézbesítés előtt a vásárló és a futár telefonon egyeztetheti, hogy az utóbbi pontosan hol adja át a csomagot, például a ház előtt, vagy az emeleten.

Ritka, mint a fehér holló

"Minden kézbesítés és vásárlás egyedi, a futárok mindent megtesznek annak érdekében, hogy a vásárlói igényeket kiszolgálják, mivel az elsődleges cél a csomag sikeres kézbesítése, amit kétszer kísérel meg a futár. Ha a kézbesítésre vonatkozóan panasz érkezik a vásárlótól, úgy a dm ügyfélszolgálat a futárszolgálattal együttműködve kivizsgálja az esetet a belső szabályozási folyamat alapján. A vásárlói kérdések, panaszok e-mailen és telefonon, valamint online is érkezhettek a vásárlótól a dm és a futárszolgálat felé is" - mondta Kanyó Roland. Egyébként a problémás esetek aránya marginális, az elmúlt egy évben a kiszállítások mindössze 0,01 százalékánál fordult elő, hogy a vásárló panasa jogos volt és azt ki kellett vizsgálni.

A Sparnál is hasonló a helyzet. Maczelka Márk, a lánc kommunikációs vezetője azt mondta, ha panasz érkezik egy futárra, minden esetben kivizsgálják. Ha megalapozottnak találják, akkor a kolléga figyelmeztetést kap.

Az összes kiszállításhoz viszonyítva elenyésző számú panasz érkezett, inkább csak félreértésekből adódtak apróbb kellemetlenségek. Nagy figyelmet fordítunk a sofőr kollégák viselkedésére, kommunikációjára, amelyről heti, havi szinten adunk visszajelzést. Ha például nem rendelkezik egy épület lifttel, mi akkor is minden esetben a vásárló ajtajáig szállítjuk a megrendelést - mondta Maczelka Márk.

A házhoz szállítást pár napja az egész országra kiterjesztő Auchan a cég belső szabályzata alapján figyelmezteti, szankcionálja azt a futárt, akinek munkájára jogos panasz érkezik. A boltlánc azt látja, hogy a vevők elégedettek a szolgáltatással, miután az Auchannál állítása szerint különösen figyelnek rá, hogy pontosan érkezzenek meg a csomagok. Közvetlenül a kiszállítás előtt a céges futár érkezéséről is üzenetet küldenek a vásárlóknak. Ha egy ügyfélnek mégis kifogása van, akkor e-mailen, telefonon, csevegőroboton (chatbot) vagy bármelyik Auchan-áruház vevőszolgálatán panaszt tehet.

Mit várnak?

Arra a kérdésre, hogy a koronavírus-járvány legsúlyosabb, tavaszi hónapjaiban tapasztalt kiugró kereslet óta mi változott és mire számítanak, a Spar kommunikációs vezetője konkrét számok említése nélkül azt mondta: "Az elmúlt hónapokhoz képest minimális csökkenés tapasztalható, normalizálódni látszik a piac. Mindenképpen növekedésre számítunk." A boltlánc egyébként felkészült az esetleges második hullámra. Heiszler Gabriella, a Spar Magyarország ügyvezető igazgatója július közepén arról beszélt, hogy a kulcsfontosságú termékből extrakészletekkel készülnek.

Bár pontos számokat a dm sem közölt az online forgalomról, a cég elégedett lehet. "A márciusi és áprilisi roham után a májusi forgalom is kimagasló volt az online shopban, az előző két hónap forgalmával megegyező számokat hoztunk. Természetesen ezt követően, május végétől, a vásárlási időszávok eltörlésével normalizálódott a helyzet, de ennek ellenére május-júniusban is bőven a korábbi átlag felett teljesítünk" - tájékoztatták lapunkat.

Azt is közölték, hogy céljuk az év hátralévő részében, és ezt követően a következő években is ennek a színvonalnak a megőrzése és ezen forgalmak szinten tartása, az éves szinten elvárt növekedés elérése, aminek érdekében mind logisztikai, mind marketingrészről további fejlesztések várhatók és felkészültek vagyunk egy esetleges második hullám kapcsán is a megnövekedett keresletre.

Konkrét számokat nem áll módunkban kiadni, mivel az üzleti titoknak minősül, de százalékban mérve három számjegyű bővülésre lehet számítani - közölte a dm. Az Auchan a jövőre vonatkozó prognózist elintézte annyival, hogy növekedésre számítanak.

(Napi 2020. augusztus 8., szombat)

## **Amerikában már kész a halállista, nálunk még le lehet kerülni róla**

Az Egyesült Államok plázaiparát végzetesen roncsolja a vírus, a magyar bevásárlóközpontok egyelőre még képesek kisebb-nagyobb veszteséggel ellentartani a járvány hatásainak.

Az Egyesült Államokban a válság a nagyáruházak (department store) haláltusájával indult (Macy's, J.C Penney, Sears, Neiman Marcus.), amit felgyorsított az online értékesítés és a koronavírus járvány csak betetőzte a folyamatot, írja az mfor.hu. Sok üzemeltető észbe kapott és már tárgyal a helyi önkormányzati és gazdasági vezetőkkel az ingatlanok későbbi, alternatív hasznosításáról. (Például több elővárosi bevásárlóközpontot könnyen átalakíthatnak piaccá, kisebb irodák is megjelenhetnek bennük, sőt még lakások is elképzelhetők az ingatlanokban.) Különbőféle becslések vannak arról, hogy a csaknem 1200 amerikai pláza (mall) mekkora része éli túl a mostani, egyre mélyebb gazdasági válságot. Az áldozatok arányát 30-40 százalék közé teszik. Az Egyesült Államokban a nagyáruházak (értsd: áruházláncok) a plázák bérterületének 30-32 százalékát foglalják le. Sok helyütt főszereplő volt a J.C. Penney és a Sears, előbbi a nyár közepétől nem kevesebb, mint 250 egységére tesz lakatot, utóbbi már majdnem mindent bezárt. A Macy's pedig tavasszal hozta nyilvánosságra, hogy három év alatt 125 áruházát búcsúztatja el az alacsonyabb presztízű mall-okban. Magyarországon is egyre nagyobb a nyomás a plázák üzemeltetőin, egyre több bérlő (főleg a ruházati és cipős szektorban érdekeltek) gondolkodik karcsúsításon, vagy akár több egység bezárásán. Közvetlen veszély azonban még nincs, a kisebb, általában magyar vállalkozás által vitt üzleteket kisöprik, és a helyükre szabadidős és vendéglátóipari szolgáltatókat próbálnak csábítani.

(Népszava 2020. augusztus 8., szombat)

## **Nagy horderejű változás jön a kölcsönöknél - Ezt most nem teszik ki az ablakba a magyar bankok**

Tízből kilenc bank jelenleg elérhető személyi kölcsöne megbukna a vizsgán már a kamata alapján is, ha most kellene az MNB feltételeinek megfelelő Minősített Fogyasztóbarát Személyi Hitelt adni a minimálszínél alig jobban kereső ügyfeleknek – mutatja a Portfolio gyűjtése. Az 500 ezer forintnál nagyobb hitelt felvevő alacsony jövedelmű ügyfelek akár több százezer forintot is nyerhetnek majd a minősítés bevezetésével, ahogy az alábbiakból ki fog derülni. Személyi kölcsön felvétele előtt addig is a Pénzcentrum kalkulátorát ajánljuk használni.

Korlátozza az ajánlás a kamatokat

Többek között a Portfolio hasábjain jelentették be az MNB szakértői a múlt héten a januártól elérhető Minősített Fogyasztóbarát Személyi Hitelek (MSZH) várható paramétereit, amelyeket cikkünk későbbi részében foglalunk össze. Az ajánlás sarkalatos pontja a kamatplafon, amely alá e termékeknek be kell férniük: a referenciaérték (jellemzően az állampapírok vagy a bankok közötti kamatcsere-ügyletek hozama) feletti maximális kamatfelár nem haladhatja meg 500 ezer Ft hitelösszegig a 15%-ot, míg 500 ezer Ft-ot meghaladó hitelösszeg esetén a 10%-ot, és a kamat a legfeljebb 7 éves futamidő végéig egyáltalán nem változhat.

Ha egy ÁKK-hozamhoz árazott személyi kölcsönt veszünk, akkor ennek a kamata a jelenlegi hozamszintek mellett

1 éves futamidővel legfeljebb 15,33% lehet legfeljebb 500 ezer forintos hitelösszeg mellett,  
1 éves futamidővel legfeljebb 10,33% lehet 500 ezer forintos hitelösszeg felett,  
5 éves futamidővel legfeljebb 16,30% lehet legfeljebb 500 ezer forintos hitelösszeg mellett,  
5 éves futamidővel legfeljebb 11,30% lehet 500 ezer forintos hitelösszeg felett.

A fenti számok elsöre magasnak tűnhetnek, ennek ellenére az alacsony jövedelmű hitelfelvevők esetében a bankok egy része ma sem teljesíti ezeket a követelményeket a kamatok szempontjából (a csak idén érvényes THM-plafontól eltekintve). Különösen az 500 ezer forint feletti összegű hitelekre érvényes ez, amelyekre a kisebb hitelek kamatplafonjánál 5 százalékponttal alacsonyabb vonatkozik majd. Megnéztünk néhány példát, személyre szabott kalkulációhoz azonban a Pénzcentrum kalkulátorát ajánljuk.

Két példa

Szándékosan a 107 ezer forintos minimálbérnél alig többet kereső, 110 ezer forintos nettó jövedelmű hitelfelvevőt választottunk, hiszen leginkább az alacsony jövedelműek esetében hozhat markáns változást a kamatokban a minősítés megjelenése. Mint alábbi gyűjtésünkéből látható, 2 millió forintos hitelösszeg és 5 éves futamidő esetén 10-ből mindössze 1 bank kínál jelenleg (a 2020-as THM-plafon utáni időszakra) olyan személyi kölcsönt, amely a kamat szempontjából belefér a minősítés által megszabott 11,30%-os keretbe. A törlesztőrészlet és a teljes visszafizetendő összeg szempontjából (az idej THM-plafon torzítása miatt) ennél valamivel több, 10-ből 3 ilyen bankról beszélhetünk.

Ha ugyanez az alacsony jövedelmű hitelfelvevő nem 2 milliós, hanem csak 400 ezer forintos hitelösszeget kíván felvenni, és ezért nem is nyújtja el a törlesztést, csak 1 éves futamidőt választ, akkor 15,33%-os kamatplafon vonatkozik a hitelére, amibe viszont már ötből három bank és pénzügyi vállalkozás befér. A törlesztőrészlet és a teljes visszafizetendő összeg alapján (elsősorban az idej THM-plafonnak köszönhetően) még jobb a helyzet.

Az alacsony jövedelmű ügyfelek 500 ezer forintnál nagyobb hiteligenléseinek szűkítheti a leginkább a kamatfelárat a 2021-ben érkező minősítés. A kamatmarzs-szűkítő hatásra a Moody's hitelminősítő is felhívta a figyelmet a héten.

**MINT A VISSZAFIZETENDŐ ÖSSZEGEKBŐL LÁTHATÓ, EGY KÉTMILLIÓS HITELNÉL AKÁR FÉLMILLIÓ FORINTOS MEGTAKARÍTÁST IS ELÉRHET AZ, AKI EGY DRÁGÁBB SZEMÉLYI KÖLCSÖN HELYETT A MINŐSÍTETT VERZIÓT VÁLASZTJA.**

A Minősített Fogyasztóbarát Személyi Hitelek paraméterei

Akkor nyerhetik el a hitelezők termékei a minősítést, ha megfelelnek az alábbi feltételeknek:  
Felhasználási cél: szabad felhasználásra és/vagy már meglévő hitel kiváltására is igényelhető.  
Futamidő: a konstrukció maximum 7 év futamidő mellett nyújtható.

Kamatozás: az ügyleti kamat és ezáltal a havi törlesztőrészlet a teljes futamidő alatt változatlan.

Kamatmaximum: a referenciaérték (jellemzően az állampapírok vagy a bankok közötti kamatcsere-ügyletek hozama) feletti maximális kamatfelár nem haladhatja meg 500 ezer Ft hitelösszegig a 15%-ot, míg 500 ezer Ft-ot meghaladó hitelösszeg esetén a 10%-ot.

Folyósítási idő: papír alapú szerződéskötés esetén 3 munkanap, online szerződéskötés esetén 2 munkanap alatt kerülhet sor a folyósításra.

Folyósítási díj: összege „hagyományos” papír alapú szerződéskötés esetén a folyósított hitelösszeg maximum 0,75 %-a, míg online szerződéskötés esetén a folyósítási díj nem számítható fel.

Előtörlesztési díj: maximális mértéke az előtörlesztett összeg 0,5 %-a, 1 évnél rövidebb hátralévő futamidő esetén pedig díjmentes.

Egyéb szerződéskötés, díjköteles szolgáltatás: ilyenek igénybevételére a fogyasztó nem kötelezhető.

Kamatkedvezmény: ennek elérése érdekében lehetősége van az ügyfélnek hitelfedezeti biztosítás kötésére, díjköteles számlanyitásra, illetve jövedelme egy meghatározott részének rendszeres érkezését vállalhatja. A hitelezőnek az ajánlatban transzparensszerűen be kell mutatnia a kedvezményre jogosító szolgáltatások költségét, kamatkedvezmény megvonása pedig nem lehet végleges.

Egységes szerkezetű dokumentáció: hirdetés, ajánlat, terméktájékoztató és a benyújtandó dokumentumokat tartalmazó ellenőrző lista kell, hogy benne legyen.

Elérési csatornák: bankfiókban, teljeskörű online hitelfelvétel során, illetve közvetítőn keresztül. A bankoknak biztosítani kell a teljes körű online ügyintézés lehetőségét.

Online ügyintézés: a minősítést elnyerő intézményeknek a náluk már számlát vezető vagy hitellel rendelkező ügyfelek esetében legkésőbb 2021. április 1-től, új ügyfelek számára pedig legkésőbb július 1-től elérhetővé kell tenni az online hitelezés teljes folyamatát.

Mit mond az MNB?

Megkérdeztük a felügyeletet is, hogy látják, a most piacon elérhető hitelek mennyire felelnek meg a jövő évben érkező (persze a hitelezőkre nézve nem kötelező) minősítés feltételeinek.

Az MNB válasza részben alátámasztja a fentieket, ugyanis ezt írták:

A minősítés keretében megszabott maximális kamatfelárak a piacon jelenleg elérhető személyi kölcsönökhöz képest akár több százalékponttal alacsonyabbak lehetnek. Ez a piaci verseny élénkítése esetén lényegi megtakarításokhoz vezethet a hitelfelvevők oldalán.

Az MSZH termékek esetében a folyósításig kizárólag folyósítási díj számítható fel, mely legfeljebb a hitelösszeg 0,75 százalékát teheti ki, míg teljeskörű online hitelfelvétel esetén kötelező díjmentes folyósítást biztosítani. A jelenlegi piaci gyakorlatban ez gyakran eléri a jogszabályi maximum szerinti 1 százalékos értéket. Ezen kívül előfordulnak a folyósításhoz kapcsolódó egyéb költségek is (pl. folyósítási jutalék, kezelési költség).

Az előtörlesztési díj 0,5 százalékban történő maximálása, 1 évnél rövidebb hátralévő futamidő esetén a díjmentesség előírása, illetve a kapcsolódó szerződésmódosítási díj megtiltása jelentősen kedvezőbbé teszi a fogyasztók számára az előtörlesztést. A jelenlegi piaci gyakorlat szerint jellemző az 1 százalékos, illetve 1 évnél rövidebb hátralévő futamidő esetén 0,5 százalékos jogszabályi maximum kihasználása, valamint az előtörlesztésekhez kapcsolódó addicionális szerződésmódosítási díjak felszámítása.

Összességében – természetesen a hitel összegétől és az ügyfél jellemzőitől függően – a hitelfelvételhez és az előtörlesztéshez kapcsolódó díjak és jutalékok tekintetében tízezer forintos nagyságrendben mérhető a megtakarítás a minősített termékekkel, a kamatok mérséklődése pedig egy hárommillió forintos hitelösszeg esetén 200-400 ezer forintot is kitehet a visszafizetendő összeg tekintetében.

(Portfolio 2020. augusztus 8., szombat)

## **Teljesül sok Windows 10-felhasználó régi álma**

A Microsoftnak végre sikerült megoldania, hogy a mobilunkon lévő androidos appokat futtatni tudjuk az asztali operációs rendszeren. Az új szolgáltatás egyelőre csak a Samsung Note10-el működik, de később más Samsung mobilokra is kiterjesztik.

Néhány éve a Microsoft titokban dolgozni kezdett, hogy futtathatóvá tegye az Android appokat a Windows 10 Mobile-on. Ezt a platformot azóta ugyan ejtette a szoftveróriás, de arról továbbra sem tett le, hogy az androidos alkalmazásokat összeházasítsa saját operációs rendszerével, és a jelek szerint most végre siker koronázta erőfeszítéseit. A cég ugyanis

bejelentette, hogy a Your Phone appot egy új szolgáltatással egészíti ki, amelynek segítségével a Windows 10 asztról futtathatjuk az Android-appokat.

A Your Phone-t talán nem mindenki ismeri: ez egy olyan app, ami lehetővé teszi, hogy az androidos eszközünket párosítsuk Windows 10 számítógépünkkel, és hozzáférjünk a fényképekhez, mobilos értesítéseket fogadjunk az asztalon, és akár az egész képernyőt tükrözzük a PC-re.

A Microsoft azonban nem állt meg itt, és a Samsunggal együttműködve az androidos appokat is megpróbálta a Windows 10 asztalára varázsolni. Közvetlenül ugyan nem telepíthetünk itt androidos appokat, de a mobil közbeiktatásával futtatni tudjuk őket, feltéve, hogy a Samsung mobilt előtte a Your Phone appon keresztül párosítottuk a Windows 10-el. Az Android-appok ezek után nagyjából úgy viselkednek, mint windowsos társaik, és noha ténylegesen a Samsung mobilon telepítettük őket, akár a Windows 10 tálcáján is elhelyezhetjük azokat.

Van azonban egy bökkenő: az új lehetőséget eleinte csak a Galaxy Note 20-al használhatjuk, de a listát később további modellekkel bővíti a Microsoft és a Samsung.

(Computerworld 2020. augusztus 8., szombat)

## **Teljesen összeomlott a turizmus a magyarok kedvenc külföldi nyaralóhelyein és még nincs is feltámadás**

Ami március elején még csak miniszterelnöki előrejelzés volt, miszerint idénre „kampec” a külföldi turizmusnak Magyarországon, azóta már ténnyé vált, de nemcsak idehaza, hanem a magyarok kedvelt külföldi nyaralóhelyein is. Mindez pedig már most euró tízmilliárdokban mérhető gazdasági károkat okozott a turizmusnak és a hozzá kapcsolódó rengeteg ágazatnak. Mivel a turisták legnagyobb európai küldő országaiban, az Egyesült Királyságban, Németországban és Franciaországban többhavi csúcsra ugrott a napokban az új fertőzöttek száma, miközben főleg a spanyol, de a görög járványhelyzet is romlik, a nyár második felére remélt turisztikai élénkülés csak nagyon halványra sikerülhet Európa-szerte.

Nagy szakadás a magyarok népszerű nyaralóhelyein

A KSH adatai szerint a magyarok tavaly összesen 4,5 millió olyan utazást bonyolítottak le külföldre, amely többnapos volt és szabadidős, szórakozási célú volt, és 481 milliárd forintot, közel 1,5 milliárd eurót költöttek el ennek során. A legnépszerűbb (nyaralási) célpont természetesen Horvátország volt, de a közkedvelt célországok között volt Olaszország, Ausztria, Spanyolország, Bulgária, Görögország, Törökország is. Mi a továbbiakban a tengerparti adottságok miatt csak Horvátországgal, Görögországgal, Olaszországgal, Spanyolországgal és Bulgáriával foglalkozunk, illetve a turisztikai adatoknál viszonyításképpen a magyar helyzetre is utalunk. Rögtön bemutatjuk, hogy ezen országok járványügyi helyzete hogyan alakult tavasszal, illetve az utóbbi hetekben.

Amint látjuk: a legmagasabb koronavírusos esetszámok az olaszoknál és a spanyoloknál voltak tavasszal, de nagyon nyugtalanító, hogy a spanyolok már ismét bő 3000 esetről járnak, így nem véletlen, hogy több tartományban korlátozások vannak (Katalónia, Navarra, Aragon), és a magyar kormány is zöldből a sárga besorolású országok közé rakta az országot ezen a héten.

Minden népszerű célpontot megvisel ez a válság

A magyarok többnapos külföldi utazásainak fogyasztási kiadási szerkezete tavaly úgy nézett ki a KSH adatai szerint, hogy 202 milliárd forintot szálláshelyre, 55 milliárdot közlekedésre és üzemanyagra, 49 milliárdot étel-miszerre és italra, további 96 milliárdot pedig kulturális,

sport- és egyéb turisztikai szolgáltatások vásárlására költötték. Ezek nagy része most bizonyára hiányozni fog a külföldi fogadó országok bevételei közül, de nemcsak a magyarok felől esik drámai mértékben a főbb nyaralási célpont országok turisztikai bevétele, hanem minden ország felől. Így tehát minden népszerűbb nyári nyaralási célpont országot súlyosan érint ez a válság, erre utalnak az Eurostat alábbi adatai is.

Amint az alábbi ábrán láthatjuk: a márciusban berobbant járvány hatására áprilisra gyakorlatilag megszűnt a külföldi turizmus a vizsgált országokban: csaknem 100%-os éves alapú zuhanást mértek a statisztikai hivatalok. Aztán ebből csak minimális élénkülés volt májusban és júniusban is. Utóbbi adat az Eurostat adatbázisában még csak Spanyolországra érhető el, ott továbbra is 98%-os az év/év alapú zuhanás, illetve a görögöknél közzétették a légitforgalmi adatokat júniusra és abból az látszik, hogy júniusban éves alapon a külföldiek száma ott is 93%-kal zuhant.

**A NYÁR ELSŐ FELE TEHÁT GYAKORLATILAG A KIHALT NYARALÓÖVEZETEKRŐL SZÓLT KÜLFÖLDÖN,**

és bizonyára vannak olyan magyar olvasóink, akik kiutaztak és mindezt saját maguk is tapasztalták annak akár áldásos hatásaival együtt: könnyebb eljutás autóval például a horvát tengerpartokra, zsúfoltság hiánya az éttermekben és a parton, masszív árkedvezmények. Utóbbira példa, hogy egy friss adat szerint júliusban több mint 50%-kal volt alacsonyabb a külföldi hitelkártyákról történő pénzköltés Spanyolországban, mint egy éve és mindez abban az országban történt, amelyben a turizmus közvetlen és közvetett súlya együtt 14%-os volt tavaly a GDP-ben.

A belföldi turizmus adhat némi támaszt az ágazatnak

Nemcsak a külföldi turisták költségei tűntek el a vizsgált országokból, hanem a kijárási korlátozások, illetve a fertőződéstől való félelem miatt a belföldieké is, igaz itt az idősor végén már van némi élénkülés.

**A HELYISMERET, KEVESEBB UTAZÁSI KIADÁS MIATT AZ VÁRHATÓ, HOGY A BELFÖLDI TURIZMUS GYORSABBAN ÉS INTENZÍVEBBEN ÉLÉNKÜL MAJD, MINT A KÜLFÖLDI**

főleg amiatt, hogy a vírusveszély, vagy a járvány fokozódása miatt sok relációban nem is állt még helyre a közlekedés, a repülőjáratok száma, illetve a kötelező tesztelés és esetleges kétételes karantén is elveszi sok turista kedvét a külföldre utazástól.

És persze az is efelé tereli az utazókat, hogy nemcsak itthon, hanem számos más európai országban is a hazai nyaralásra buzdítják nyíltan az embereket, enyhítve a járvány újbóli felfutásával kapcsolatos kockázatokat és egyúttal támaszt nyújtva a helyi gazdaságoknak. Ez a „több Balaton, kevesebb Adria” magyar kormányfői üzenet a jelek szerint hatott is, hiszen a friss adatok szerint a Balatonon több mint 10 százalékponttal nőtt a foglalási érték a tavalyihoz képest és így dugig vannak a szálláshelyek.

Azt, hogy a külföldi turizmus teljesen összeomlott Magyarországon és egyelőre nem is élénkült, miközben a belföldi vendégforgalom szépen megindult, az alábbi friss magyar adatsor jól mutatja, és feltehetően ez a kettősség sok más országban is jelentkezett már:

Sok szálláshely inkább ki sem nyitott

A külföldi és belföldi turizmus összeomlása mellett az alábbi ábra az ágykihasználtságot mutatja a vizsgált országokban, ami nem mindenhol esett vissza nullára, sőt már élénkülés látszik. Emögött nyilván az a magyarázat, hogy nagyon sok szálloda, szálláshely egyszerűen kivonult a piacról, azaz bezárt és így az ágykínálat szűkült, ez pedig felfelé hajtotta az ágykihasználtsági mutatót. Ezzel együtt még az is igaz, hogy rengeteg szállodai/szálláshelyi dolgozó nem tud dolgozni, nem jut jövedelemhez munkájából és a kapcsolódó ágazatokkal, szolgáltatásokkal együtt a fenti ábrák drámai gazdasági, társadalmi és szociális problémákat is jelentenek.

Nagy hatású ágazat rogyott össze sok országban

Azt, hogy miért drámai, ha több tízmillió turista nem megy el más országokba (és a hazai turisták is óvakodnak utazni, vagy nincs miből) és nem költi el a pénzét, az alábbi ábra is jól szemlélteti. A magyarok által is kedvelt célszörzrgek közül a horvátoknál és görögöknel 7%-os volt a turizmus közvetlen súlya tavaly a GDP-ben, a spanyoloknál 6,7%-os, az áttételes hatásokkal együtt viszont inkább 15-25% közötti súlyról beszélhetünk (ld. alább), így érthető, hogy miért beszélünk súlyos válságról ezekben az országokban.

Ezt főként a görögöknel, olaszoknál és a spanyoloknál az is tetézi, hogy magas az állami eladósodottság, így korlátozottan tudnak saját költségvetési forrásból élénkíteni. Ezért is jön jól nekik a minapi EU-csúcson összehozott koronavírus elleni helyreállítási alap (Next Generation EU), amelynek a GDP arányában is egyértelmű haszonélvezője például Bulgária és Görögország, de a spanyolok és olaszok is örülhetnek a támogatások és hitelek hatalmas volumenének.

**Brutális károk mindenfelé**

A fenti számokból már érezhetjük, hogy a turizmuson keresztül az egyes országok brutális gazdasági és szociális károkat szenvednek el, amire néhány friss adalék:

Az, hogy a minap megugró spanyol fertőzöses esetszörzrgek miatt a brit kormány kötelező 14 napos karantént rendelt el a fenti három tartomány mellett a kanári és baleári szigetekről hazaérkező állampolgárainak, a spanyol turisztikai szövetség beclése szerint önmagában 10 milliárd eurós kárt okoz a spanyol ágazatnak, ugyanis elveszi a britek utazási kedvét (illetve más országok is követik a példájukat, így például a németek és magyarok is)

Ennek oka az, hogy egy július 13-23. közötti YouGov-felmérés szerint a németek, britek és franciák (legnagyobb turista külső országok) fele-kétharmada inkább lemondaná a külföldi utazását, ha hazatérés után köthetes kötelező karantén várna rá, vagy ha kiderülne, hogy a kint tartózkodás miatt köthetes lenne a nyilvános helyeken maszkot viselnie. Mindkét esetre bőven van példa az utóbbi két hétben a spanyoloknál és a portugáloknál, illetve a görögöknel is előfordul. Tavaly mintegy 80 millió turista volt Spanyolországban, és a közvetlen, illetve közvetett hatásokkal együtt a GDP-ben 14%-os volt a súlya a turizmusnak (fent az ábra csak a közvetett hatásokra jelzett 6,7%-ot).

A horvát turizmus is rendkívül szenved, de a Reuters egyik anyaga arra mutat rá, hogy hatalmas lett a különbség az észak- és dél-horvát tengerparti térség látogatottsági adatai között, mert míg az északi részeket könnyebb elérni autóval és vonattal is, illetve több a kempingezési lehetőség, és a tágas magánszállások száma, addig a délieket inkább repülővel közelítik meg, ami visszaveti a turisták kedvét. Az ország top turisztikai célpontja tavalyig a déli részhez tartozó Dubrovnik volt, most viszont az első 7 hónapban mindössze a tavalyi forgalom 13%-át regisztrálták (júliusban év/év alapon 30%-ot), de reménykednek egy augusztusi felfutásban elsősorban a német és brit turistákra építve. Az északi isztriai részen viszont egyes térségekben a német és szlovén vendégek aránya tavalyhoz képest csak alig 20%-kal csökkent júliusban, tehát nagyok a földrajzi különbségek. Az egész ország turisztikai bevételei tavaly mintegy 12 milliárd eurót tettek ki, ennek most jó, ha a harmada befolyik az év során a szakmai beclések szerint és az átgyűrűző hatások miatt a turizmus végül is a horvát GDP 20%-át teszi ki.

A görög turizmus közvetlenül és közvetve a GDP 25%-át teszi ki, 700 ezren dolgoznak benne és tízmilliárd eurós méretű bevételekiesés várható. Július elején a rodoszi szállodaszövetség elnöke azt mondta a hírügynökségnek: már az is jó kimenet lenne, ha a tavalyi bevételek 20-25%-át el tudnák érni, annyira drámai a helyzet, és ezért akkoriban a szállodáknak csak a 20%-a volt nyitva a gyenge szezon miatt. Július közepén a Teneo elemzőcég azt írta: az idei év első felében 67%-kal 2,6 millió főre zuhant a külföldi látogatók száma Görögországban és július első két hetének adatai sem voltak túl biztatóak: 70% körüli volt a zuhanás év/év alapon. Így az idei egész éves turisztikai bevételek várhatóan csak 5

milliárd eurót tesznek majd ki a tavalyi 18 milliárddal szemben, azaz itt is 70% körüli zuhanás valószínű.

Mik a kilátások?

A fenti drámai turisztikai helyzetkép után érdemes előre is tekinteni kicsit, igaz a járvány második hullámával kapcsolatos nagyfokú bizonytalanságok miatt ez elég nehéz. A Fitch Solutions minapi friss anyagai a korlátozások és a járványhelyzet alapján becslést adott arra, hogy a főbb európai és ázsiai turisztikai országokban az egész évet tekintve mi várható. Jól látszik ezeken az ábrákon is a várható egész éves drámai elmaradás:

A 80 millió spanyolországi turistához képest talán lesz idén 40 millió,

A 90-100 millió közötti olaszországi és franciaországi turistához képest pedig várhatóan még 40 milliónál is kevesebb.

A fentivel párhuzamosan pedig a szálláshelyek foglaltsági adatai is jócskán elmaradhatnak a tavalyitól: a spanyol ráta talán felmegy majd 30%-ra az év átlagában, a francia pedig talán 40%-ig.

(Portfolio 2020. augusztus 9., vasárnap)

## **Megszabadulnál a szemeted harmadától ingyen? Segítünk**

Az általunk termelt szemétmennyiség csökkentésének egyik leghatékonyabb és legtakarékosabb módja a komposztálás. A folyamat lényege, hogy a lebomló hulladékot – zöldségek héjától a kávézaccig – komposztáló edénybe vagy ládába gyűjtjük, és fél-egy éven belül humusz lesz belőle.

Ez amiatt fontos, mert a lakossági hulladék nagyjából harmada komposztálható. Így egyrészt harmadával csökkenthetjük a hulladékrendszer terhelését, azaz ennyivel kevesebb szemetet kell elszállítani, illetve lerakni vagy elégetni. Másrészt a szerves hulladék tápanyagként juthat vissza a természetbe.

A komposztálás nem túl bonyolult művelete számtalan honlapon megismerhető (például egy civil szervezetén, az FKF-én vagy a közelmúltban elhunyt Bálint gazdán). Legkönnyebben családi ház vagy társasház kertjében, udvarában lehet megvalósítani, azonban viszonylag egyszerűen megoldható beltérben is.

Egy komposztláda néhány ezer forintba kerül, de barkácsolással is könnyen előállítható. Sok helyen azonban ennyi pénz- vagy energiabefektetés sem szükséges, ugyanis számos önkormányzat rendszeresen oszt szét ingyen eszközöket komposztáláshoz.

Az előző cikkben azt mutattuk be, hogy a budapesti kerületeknél milyen lehetőségek vannak. Ebben pedig azt, hogy a visszaküldött válaszaik alapján a megyei jogú városok hogyan támogatják a komposztálást, illetve milyen korábbi tapasztalataik vannak róla.

Békéscsaba

A környékbeli települések hulladékgazdálkodását kezelő DAREH társuláson keresztül lehet ingyenesen komposztáló edényekhez jutni. A DAREH honlapján rendszeresen közlik, hogy Békéscsaba mellett melyik településen érhetőek el aktuálisan komposztáló (illetve szelektív vagy zöldhulladék) edények.

Az önkormányzat tájékoztatása szerint Békéscsabán jelenleg is folyik a komposztálók kiosztása. A DAREH honlapján lévő adatlap kitöltésével lehet jelentkezni, bővebb információt pedig az adatlapon is szereplő e-mail címen keresztül lehet kapni.

A szelektív gyűjtés fontosságát egy önróniától sem mentes videót is készített a társaság Debrecen

Érdemi választ nem küldött az önkormányzat, csak néhány korábbi sajtóanyagot. Ezek alapján tavaly ősszel lehetett igényelni ingyenesen komposztálókat. Egy külön honlapot is létrehoztak az igényléshez, de ez alapján jelenleg nincs aktuális támogatás. A tavalyi akció beszámoló alapján kifejezetten sikeres volt, ugyanis másfél hét alatt több mint 7 ezren igénylést regisztráltak.

#### Dunaújváros

Eddig nem volt komposztálást segítő program, de az önkormányzat szerint tervben van, hogy a családi házas területeken komposztálókat osszanak szét. Ez amiatt is időszerű az önkormányzat szerint, mert januártól az egész országban tilos lesz az avar és a kerti hulladék égetése.

Mint írták, a komposztálók osztására a költségvetés függvényében a következő években kerülhet sor. Komoly probléma viszont, hogy a városnak nincs saját komposztáló telepe, bár reményeik szerint ez hamarosan megváltozhat. Egy saját telep megépítésére 2017 óta vannak tervek, de eddig egyik városi terület sem volt megfelelő a megépítésére.

#### Eger

Jelenleg nincs támogatott program a városban. Az önkormányzat szerint az egyik egeri településrészen tervezés alatt van egy projekt, amely többek között komposztkeretek kihelyezését is tartalmazná. A terv részletei azonban még kidolgozatlanok, a járványidőszak alatt leálltak róla az egyeztetések. Az önkormányzat szerint tőlük függetlenül civil szervezetek több szemléletformáló programot szerveznek, ezekről többek között itt lehet olvasni.

#### Érd

Az önkormányzat azt közölte velem, hogy a kertvárosi jellegből fakadóan bármilyen komposztálási program "rendkívül pozitív visszhangra talál a lakosság körében". A korábbi évi két alkalom helyett jelenleg havonta gyűjtik be a zöldhulladékot a lakosságtól, amelyet helyben dolgoznak fel egy komposztáló üzemben. A közeljövőben elkezdik árusítani a keletkező komposztot.

Komposztáló ládák kiosztására azonban 2016 óta nincs kerete az önkormányzatnak, pedig akkor nagyon gyorsan elvitték a rendelkezésre álló néhány ezer ládát. Az önkormányzat azt írta, hogy ha lehetőségük lenne rá, akkor vagy ismételten a lakossági komposztálást támogatnák ládák vagy keretek osztásával, vagy pedig a közösségi komposztálás irányába tennék lépéseket (ez annyiban különbözik a házi komposztálástól, hogy egyszerre több háztartás szerves hulladékait használják).

#### Győr

A mintegy 110 környékbeli település hulladékkezelését végző GYHG Győri Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. a "vidéki településeken" és Győr családi házas övezeteiben elkülönítve gyűjti a biológiailag lebomló hulladékot. Az ételmaradékot és a lágyszárú kerti hulladékot külön kukába lehet gyűjteni, amelyeket hetente szállítják el. Ezért a szolgáltatásért külön kell fizetni, ugyanis chippel vannak felszerelve az ilyen kukák, és az ürítés esetén számláznak (tehát aki nem rakja ki a kukát, nem fizet díjat).

A fás szárú kerti hulladék ingyenes kidobására mintegy 43 hulladékudvar működik a GYHG szolgáltatási területén. A cég szerint éves szinten nagyjából 13 ezer tonna hulladékot komposztálnak, amely az összes begyűjtött hulladék 15 százaléka.

#### Hódmezővásárhely

A városban 2016 óta három gyűjtőedényes, házhoz menő rendszer működik, a vegyes mellett külön gyűjtik a szelektív és a zöldhulladékot. A külön gyűjtött zöldhulladékot a Hódmezővásárhelytől mintegy 45 kilométerre fekvő felgyői komposztálóba szállítják. Tavaly összesen 3800 tonna zöldhulladékot hasznosult így.

A város célja, hogy a város közelében hozzon létre egy komposztálót. Erre (pontosabban “komposztáló gépek és berendezések” beszerzésére) 1 milliárd forint uniós támogatást kaptak 2017-ben.

A Facebookon több mint 100 ezer követővel rendelkező kertészeti oldalt vezető McMenemy Márk videója a komposztálásról

Az önkormányzat azt írta, hogy egy “átfogó, paradigmaváltással járó hosszútávú terven” is dolgoznak a fenntarthatóbb működésért. Ennek keretében kiemelt céljuk, hogy a helyi zöldhulladék helyben hasznosuljon, hogy javítsa a talaj tápanyagtartalmát, szerkezetét és vízmegtartóképességét.

Kaposvár

A kertés házakban élők és az intézmények a helyi hulladékkezelőtől igényelhetnek ingyenes ládákat. Ezen az oldalon a komposztálásról is megosztanak néhány hasznos információt. Az önkormányzat azt írta, hogy tapasztalatuk alapján “az érintett lakosság kb. 60 százalékát érdeklí érdekben a zöldhulladék hasznosítása”, és a ház előli gyűjtést többen használják ki, mint az otthoni komposztálást.

Az intézményeiket folyamatosan arra sarkallják, hogy komposztáljanak. Mint írták, a szemléletformálás számukra kiemelten fontos, ezért bárkinek szívesen megmutatják azt a városi telepet, ahol a begyűjtött zöldhulladékot komposztálják.

Kecskemét

Az önkormányzat azt írta, hogy korábban egy uniós pályázat révén négyezer komposztáló edényt osztott szét, részben közoktatási intézmények számára. Jók voltak a tapasztalataik, kevesebb is lett az elszállítandó zöldhulladék, de jelenleg nincs hasonló programjuk. Ezzel együtt folyamatos a szemléletformálás, “nyilatkozatokban, lakossági fórumokon népszerűsítik” a komposztálást.

Miskolc

Az önkormányzat szerint a megyei jogú városok közül elsőként Miskolcon támogatták elsőként külön költségvetési soron a házi komposztálást. A programot egy alapítvány és egy egyesület valósítja meg\*. 2016-ig 4 ezer fából készült komposztkeretet osztottak ki, és az igénylőknek képzést is tartottak.

A komposztálásban résztvevő egyesület honlapja szerint a program az önkormányzat támogatása híján megakadt. Az önkormányzat azt írta, hogy 2016 óta műanyag komposztáló edényeket igényelhet a lakosság, jelenleg pedig a LIFE IP HungAIRy projekt kereteiben támogatják a komposztálást. A program kidolgozása még folyamatban van, de éppen pár napja meghirdettek egy pályázatot komposztáló keretekre.

Az önkormányzat szerint eddig több mint száz előadás, utcai és iskolai témanap került megszervezésre. Ezekon kívül aprítékolókat is lehet kölcsönözni, és az Avasi Arborétumban bemutatókert működik komposztálására.

A Zöld Kapcsolat Egyesület bemutatófilmje a komposztálásról

Nagykanizsa

Az önkormányzat közlése alapján “jelenleg nem támogatott” az otthoni komposztálás. Mint írták, jelenleg is zajlanak a szakmai egyeztetések a támogatás bevezetéséről, ezt azonban “jelentősen meghatározzák az önkormányzat anyagi lehetőségei is”.

A helyi közszolgáltató ugyanakkor a zöldhulladék gyűjtésére biztosít 120 literes edényt a családi házas övezetekben lakók részére, amelyet évszaktól függően egy-két hetente ürítenek díjmentesen.

Nyíregyháza

Az önkormányzat nem reagált a megkeresésemre. A helyi hulladékkezelő honlapja alapján éppen júliusban járt le egy pályázat ingyenes komposztálókra, amelyet korábbi hírek alapján évente írhatnak ki. Emellett egy érdekes kísérlettel próbálják rávenni az embereket a

szelektív hulladékgyűjtésre: tavaszonként komposztot adnak cserébe a beszállított műanyag hulladékért vagy kartonos dobozokért.

Pécs

Az önkormányzat az elmúlt években több alkalommal jutott hozzá pályázati forrásokból gyűjtőedényekhez és komposztáló ládákhoz, amelyeket ingyenesen osztott szét. A komposztálás elsajátítására a Pécsi Tudományegyetem részvételével tartottak oktatásokat. Jelenleg azonban nincs folyamatban lévő támogatás.

A korábban három részletben kiosztott több mint ötezer komposztládát az első körben kijelölt területeken a lakosság 60 százaléka vette át, majd újabb területek bevonásával a teljes rendelkezésre álló mennyiséget kiosztották. A tapasztalatok szerint az átvett komposztládákat a lakosság rendszeresen használja.

A közszolgáltató szerint a városban komposztált zöldhulladék mennyiség éves szinten 6 ezer tonna. Az ebből keletkező komposzt a pécsi házak kertjeiben, parkokban, illetve a környező mezőgazdasági területeken hasznosul. Az önkormányzat azt írta még, hogy a város családi házas területeinek nagy részén, közel 18 ezer háztartást szolgál ki házhoz menő zöldhulladék-gyűjtés.

Salgótarján

Terjedelmes választ kaptam a salgótarjáni önkormányzattól, és ha jól olvastam ki belőle, akkor jelenleg nincs házi komposztálást támogató program. Az viszont egyértelműen kiderült, hogy a városban 2015-ben három hulladékudvar keletkezett, amelyekben komposztálnak zöldhulladékot. Az önkormányzat szerint próbálkoztak azzal, hogy a házi komposztálók kiváltsák a zöldhulladék elszállítását, valamint kistérségi komposztálók létrehozásában is gondolkodtak a környező településeken, de a szűkös anyagi lehetőségeken és a nehézkes engedélyeztetésen egyelőre nem sikerült felülkerekedniük.

Sopron

Az önkormányzat nem válaszolt a megkeresésemre. A helyi hulladékkezelő honlapja alapján lehet ingyenesen komposztáló edényt igényelni, de ennek a részleteiről nem találtam információt.

Szeged

A térség hulladékgazdálkodását kezelő társulás alapvetően szintén pályázati forrásokból támogatja a komposztálást. Két nyertes pályázat révén több mint négyezer házi komposztálót osztottak és osztanak szét Szeged környéki kistelepüléseken, lakossági fórumokkal egybekötve. Emellett a város házhoz menő zöldhulladék-gyűjtését is főleg pályázati pénzből fejlesztették.

A szegedi önkormányzat még annyit írt, hogy idén egy mintaprojektet indított el egy óvodában egy 800 literes házi komposztáló biztosításával. Az önkormányzat szerint "a mintaprojekthez való csatlakozással megkezdődhet" az oktatási intézményeknél képződő zöldhulladékok környezettudatos hasznosítása.

Székesfehérvár

Az egyik legérdekesebb választ kétségtelenül a székesfehérvári önkormányzat küldte el. Azt írták, hogy mintegy tíz éve osztottak szét ingyenes komposztkereteket\*, de az akció "nem ért el teljes sikert".

Az önkormányzat azt írta, a benyomásaik alapján "a komposztálás nem érdekli az emberek többségét, vagy legalábbis nem érnek rá, és nem foglalkoznak vele". Amikor ellenőrizték a kiosztott kereteket, az derült ki, hogy azokat csak az emberek kis része használta komposztálásra, a többség vagy nem komposztált, vagy teljesen más célra használta a keretet.

Az önkormányzat praktikus tanácsokkal is szolgált. Szerintük a kereskedelmi forgalomban kapható komposztládák drágák és nagyon kicsi a kapacitásuk, így aki tényleg komposztálni akar, raklaptól és kerítésdrótból sokkal jobbat, nagyobbat és olcsóbbat tud építeni. Szerintük

aki nem tud azonosulni a komposztálással, “ azon semmilyen akció sem segít.....”. A komposztálásra nyitott székesfehérváriaknak azt ajánlják, keressék meg a Gaja Egyesületet vagy tanulmányozzák át az alábbi kiadványt.

Ezzel együtt a város óvodáiban és iskoláiban számos környezetvédelmi akció zajlik, többek között komposztálás is. A felemás tapasztalatok ellenére Székesfehérvár jelenleg is dolgozik egy olyan akció előkészítésén, amely minél szélesebb körben szólítja meg és ösztönzi a lakosságot a komposztálására. Mint írták, továbbra is erős szándék, hogy a családi házas övezetekben élők helyben komposztálják a keletkező zöldhulladékukat, ne pedig elszállíttassák.

#### Szekszárd

Itt szintén egy alapítvány, a Zöldtárs támogatja az önkormányzat munkáját. A szervezet 2005-től foglalkozik a házi komposztálás népszerűsítésével. Mostanáig több mint ezer ládát osztottak ki ingyenesen Tolna megyében, és több mint ezren vettek részt szemléletformáló előadásokon.

A Zöldtárs felmérést is készített a tapasztalatokról, amely szerint a “használók elmondták, hogy örömet okoz nekik a hulladék ilyesfajta hasznosítása, büszkeséggel tölti el őket, mikor a saját általuk termelt érett komposzt felhasználásával az ő növényük akár háromszorosára is megnő a szomszédéhoz képest”. Az interjúkból az is kiderült, hogy a háztartási hulladék mennyisége annyira lecsökkent, hogy a komposztálók a legkisebb kukaméretre válhattak.

Az önkormányzat tavaly ősszel a gyakorlati oldalát választotta a szemléletformálásnak. Egy áruház által felajánlott raklapokból az önkormányzat munkatársai készítettek komposztálókat. Ezeket általános iskolákban helyezték el, és a gyerekek egész ősszel hordhatták a faleveleket a komposztálóba. A gyerekek tömörítették és esetenként megforgatták a levélhalmot, majd tavaszra érett komposztot kaptak, amelyet a fák köré, bokrok alá szórhattak az iskolaudvaron. Közben fotókon dokumentálták a történetet, és a végén egy-két oldalas esszéikben számoltak be a komposztálás folyamatáról.

Az önkormányzat szerint ugyan a kereslet egyre nő az ingyenes komposztáló ládákra, jelenleg nincs kifejezetten a komposztálást támogatás lehetőség. Ugyanakkor minden évben pályázatot hirdetnek 50 ezer forintos támogatásra, a helyi klímastratégiával összhangban álló célok megvalósítására. Ez akár egy új komposztáló építése is lehet. Tavaly nyár végén írták ki a pályázati lehetőséget, az akkori felhívás itt olvasható.

#### Szolnok

A városban 2017 óta igényelhető ingyenesen komposztláda. Eddig közel 1200-at osztottak ki belőlük Szolnokon, a környező településeken pedig további több mint ezret. Jelenleg még közel 1300 komposztládára lehet pályázni (ide kattintva érhető el az igénylő lap). Emellett a házhoz menő, illetve gyűjtőpontos zöldhulladékgyűjtéshez is biztosítanak gyűjtőedényzetet, valamint az elszállítását is. A szolnoki hulladékhasznosító rövid videója a komposztládák használatáról itt látható.

#### Szombathely

A város jelentősen előrébb jár a többi településnél a házi komposztálás terén, azonban forráshiány miatt jelenleg nem lehet igényelni ingyen edényeket. Az elmúlt években kimagasló számot, több mint 27 ezer komposztáló edényzetet osztott ki a Szombathely mellett további 126 Vas megyei település hulladékgazdálkodását végző társulás.

Ugyan az önkormányzat szerint egyértelműen sikeres volt a program, a költségvetésük “pénzügyi fedezetet jelenleg nem biztosít”. A zöldhulladékot egy szombathelyi hulladékudvaron ingyen ott lehet hagyni bizonyos feltételek mellett\* (a csillagra kattintva kiderülnek).

#### Tatabánya

Ha jól értettem az önkormányzat leveléből, ingyenesen nem osztanak komposztáló eszközöket. Óvodások és iskolások számára azonban éppen idén indítottak szemléletformáló programokat, illetve több érdekes kezdeményezésük is van a komposztálással kapcsolatban.

A Mozgáskorlátozottak Megyei Egyesületénél működik egy udvar, amelynek a terményeiből az itt dolgozó megváltozott munkaképességűek részesülnek, a felesleget pedig a piacon értékesítik. Az udvaron és a kapu elé is elhelyeztek komposztálókat, így a környező tömbházakban élők és a termelői piac látogatói is idehordhatják a szerves hulladékukat.

Videó az udvarról

Egy másik projekt részeként pedig Tatabánya egyik leghátrányosabb telepén raklapokból készült magaságásokban termelnek zöldséget, illetve komposztálják a zöldhulladékot. Foglalkozásokon tanítják az itt élőket arra, hogy hogyan tudják ellátni családjukat zöldségekkel. Jövő tavasszal pedig mindenkinek lehetősége nyílik saját magaságásokat telepíteni a kertjébe, amelyhez alapanyagokat, palántákat, magokat is biztosítanak.

Így tanítják a kertészkedést

Veszprém

Eddig közvetlenül nem támogatta az önkormányzat a házi komposztálást, ez azonban hamarosan megváltozik. A városi közüzemi szolgáltató azt közölte velem, hogy a város egy uniós projekt keretében szeptembertől 200 darab komposztládát oszt majd szét. Ezzel együtt a zöldhulladék-gyűjtés rendszere is át fog alakulni, amely részeként a zöldhulladékot alapvetően hulladékgyűjtő udvarok fogják befogadni a mostani gyűjtés helyett (amely jelenleg évente kétszer van).

“A lakosságtól azt kérjük, hogy vagy önállóan szállítsa be a zöldhulladékát, vagy foglalkozzon otthoni komposztálással” – közölte a közszolgáltató. Az átalakításról szemléletformáló akciót is indítanak, augusztus vége körül szórólapokon fogják tájékoztatni a lakosságot.

Zalaegerszeg

A lakosság számára nem, csak az óvodáknak, iskoláknak biztosít ingyenes komposztáló edényeket az önkormányzat. Ezen kívül azt írták, hogy a családi házas övezetben ingyenesen biztosítanak egy darab zöldhulladékgyűjtőedényt, amelyet térítésmentesen szállítanak el évszaktól függően egy-két hetente. A hulladékudvarokba a helyiek szintén ingyenesen adhatnak le zöldhulladékot évi 5 köbméterig.

(G7 2020. augusztus 9., vasárnap)

## Új akcióval rukkolt elő az Interspar

Környezetbarát szendvicscsomagolókkal és ételtárolókkal bővült az Interspar hipermarketek termékköre. A társaság célja, hogy ezzel segítse a háztartásokat a műanyag hulladék-csökkentésében.

Újdonságként jelenik meg az Interspar hipermarketek kínálatában a BPA mentes, vegán, mosógépben is mosható Snack'n'Go ételtartó tasak, valamint a Boc'n'Roll mosható szendvicscsomagoló - írja közleményében a cég, amely szerint mind a kettő kiváló alternatívája lehet az olyan egyszerhasználatos csomagolásoknak, mint a folpack.

"A fenntartható jövő kihívása, hogy hogyan tudjuk a háztartásokban keletkező műanyag hulladékot úgy csökkenteni, hogy a vásárlás és a mindennapi élet komfortérzete megmaradjon. A Spar az élhető környezet fenntarthatósága érdekében folyamatosan bővíti környezettudatos termékeiknek számát" - magyarázta a bevezetést Maczelka Márk a kiskereskedelmi lánc kommunikációs vezetője.

A Snack'n'Go ételtartó tasak tartós anyagból készült, mindennapos használatra tervezték. A tasak foltaszító belseje nem engedi át a nedvességet, ugyanakkor kiváló légáteresztő. Felhasználható gyümölcsökhöz, zöldségekhez, szendvicsekhez, különféle magokhoz, és akár aprósüteményekhez is.

A Boc'n'Roll mosható szendvicscsomagoló kitűnő alternatívája az egyszer használatos, eldobható alufóliának vagy folpacknak. A változtatható méretű és alátétként is használható csomagolóban elfér a szendvics, péksütemény, vagy akár több gyümölcs is. Mosógépben 30 fokon mosható.

Már több hasonló ételtárolásra alkalmas termékkel rukkolt elő a Spar.

(Napi 2020. augusztus 9., vasárnap)

## **Nem csak a Microsoft, a Twitter is szemet vetett a TikTokra**

Nem csak a Microsoft, de a Twitter is megkönyékezte a TikTok anyavállalatát, a ByteDance-t felvásárlás céljából, a Twitter szintén a videómegosztó amerikai tevékenységei iránt érdeklődik – írja a Reuters az ügyszökhöz közel álló forrásokra hivatkozva. Szakértők szerint azonban kérdéses, hogy a Twitter miből finanszírozná egy ekkora akvizíciót.

Azt eddig is lehetett tudni, hogy jelenleg a Microsoft tárgyalásokat folytat a TikTok felvásárlásáról, amire szeptember közepéig kapott haladékos Donald Trumptól az amerikai szoftveróriás.

**A BECSLÉSEK SZERINT TÖBB TÍZMILLIÁRD DOLLÁROS TRANZAKCIÓRÓL LEHET SZÓ, AMINEK FINANSZÍROZÁSA A MICROSOFTNAK NEM OKOZNA GONDOT, VISZONT KÉRDÉSES, HOGY A JÓVAL GYENGÉBB PÉNZÜGYI HÁTTÉRREL MŰKÖDŐ TWITTER RÁ TUDNA-E ÍGÉRNI A MICROSOFTRA.**

A Twitter piaci kapitalizációja jelenleg 30 milliárd dollár, ezzel közel akkora a vállalat, mint a TikTok azon üzletága, ami iránt érdeklődnek. Ha a Twitter komolyan gondolja a felvásárlást, ahhoz jelentős tőkeemelésre lehet majd szüksége szakértők szerint, nem tud jelenleg elég hitelt felvenni hozzá. Ha pedig egy befektetői csoport tagjaként vásárolná meg, akkor kedvezőtlenebb feltételekkel szembesülne a Twitter. A Reuters értesülései szerint a Twitter egyik részvényese, a Silver Lake kockázati tőke társaság szívesen részt venne a tranzakció finanszírozásában.

A The Wall Street Journal szerint mind a Twitter, mint a Microsoft folytatott előzetes tárgyalásokat a TikTok anyavállalatával, de egyelőre a Microsoft a befutó.

Ami a Twitter mellett szól, hogy valószínűleg kevésbé ütközne a szabályozó hatóságok ellenállásába, mint a Microsoft a felvásárlás esetén és nem gyakorolna rá nyomást Kína sem, mivel a Microsofttal ellentétben nem aktív a távol-keleti országban.

Az értesüléseket sem a Twitter, sem a TikTok nem kommentálta. A Microsoft annyit tett hozzá, hogy azon van, hogy lezárja a tárgyalásokat szeptember közepéig.

Az amerikai elnök a héten rendelettel tiltotta be az amerikaiak számára a tranzakciókat a TikTok anyavállalatával, a ByteDance-szel, a két ország között fokozódó feszültségek közepette. Trump kijelentette, hogy támogatja a Microsoft felvásárlási terveit, amennyiben az amerikai kormányzat részt vehet a tárgyalásokban. Ha nem jön létre a megállapodás, abban az esetben Trump szeptember 15-tel betiltja az alkalmazást az Egyesült Államokban.

(Portfolio 2020. július 9., vasárnap)

## **A kétfaktoros azonosítás sem állítja meg a kiberbűnözőket**

A támadók cseles módszerekkel játsszák ki a fejlett ellenőrzési technikákat.

Az Abnormal Security kutatása szerint a többfaktoros ellenőrzés (multi-factor authentication, MFA) és a feltételes hozzáférés (conditional access, CA) terjedése ellenére is nő a vállalati e-mail fiókok elleni sikeres támadások száma.

Ezért elsősorban az öröklött e-mail protokollok (IMAP, SMTP, MAPI, POP) a ludasak, amelyek nem támogatják az MFA-t. Ezen kívül persze azok a cégek is hibásak, amelyek nem használják a korszerű ellenőrzési technikákat.

A hekkerek bevált technikája a fiókok feltörésére az, hogy miután blokkolták az MFA-t, átkapcsolnak egy öröklött alkalmazásra, ugyanis tudják, hogy a legtöbb helyen ilyen alkalmazásokat is tartalékolnak arra az esetre, ha az MFA használata akadályokba ütközne.

Az Abnormal olyan sikeres támadásokat is dokumentált, amelyekben a hekker az általa használt alkalmazás nevének elrejtésével játszotta ki a biztonsági szabályokat. Az egyik esetben a támadó először egy öröklött alkalmazással próbált bejelentkezni, de ezt blokkolta a CA. Ezután a kiberbűnöző várt néhány napot, majd újra próbálkozott, de ezúttal az applikációs információkat elrejtve, és így sikeresen hozzáfért a fiókhoz.

Ez az eset jól példázza, hogy noha a felhasználói fiókok elleni támadások zöme brute force jellegű, vagyis a teljes kipróbáláson alapul, egyes támadók kifinomultabb és ravaszabb technikákat is alkalmaznak, amelyekre szintén érdemes felkészülni.

(Computerworld 2020. augusztus 9., vasárnap)

*FVA sajtószemle összeállítás XIII. évfolyam, 32. hét*

*Főbb témák: Fogyasztóvédelem, környezetvédelem, egészségügy, energia, élelmiszer-biztonság, vásárlás, elektronikus kereskedelem, szolgáltatás, pénzügyek, biztosítás, utazás, érdekvédelem.*

*Fogyasztóvédő Alapítvány - <https://fogyasztovedelem.hu/>*

*Üzenőfal / archív: [https://fogyasztovedelem.hu/Varia\\_x/uzeno.htm](https://fogyasztovedelem.hu/Varia_x/uzeno.htm)*

*Sajtószemle: [https://www.fogyasztovedelem.hu/Varia\\_x/sajto.htm](https://www.fogyasztovedelem.hu/Varia_x/sajto.htm) (Hír-Adás)*